

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

**IZVJEŠĆE O MONITORINGU RADA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH**

01.01.2017. – 31.12.2017.

U 2017. GODINI PRESTALA JE POSTOJATI PARLAMENTARNA VEĆINA U ZASTUPNIČKOM DOMU PSBIH. Najprije je napuštanje Kluba SDA od njegova tri člana, sveo odnos zastupnica/zastupnika vladajuće koalicije i oporbe na 50:50%, a onda je dodatnim napuštanjem klubova u ovom Domu, nekadašnja parlamentarna većina pretvorena u manjinu. Tako je od prvobitnih 24 zastupnice/zastupnika, koliko je na početku 2017. imala koalicija SDA-SBB-SDS-NDP-PDP-HDZ BiH, taj broj do kraja 2017. godine sveden na 20, a potom, u prvom kvartalu 2018. godine, na svega 18, od ukupno 42 zastupnika/zastupnice u Zastupničkom domu PS BiH. No, međustranački sukobi unutar onoga što je nekad bila vladajuća koalicija (od sukoba između SDA i HDZ BiH, preko najava povlačenja SBB-a iz spomenute koalicije, do zauzimanja suprotnih pozicija Saveza za promjene i ostalih stranaka koalicije, o nekim važnim strateškim pitanjima), dodatno su, u 2017. godini, doveli u pitanje da li uopće postoji, ne samo parlamentarna većina, nego i vladajuća koalicija na državnom razini u BiH. Ili se ona održava zato što ne postoji realna alternativa postojećem stanju i mogućnost promjene Vijeća ministara BiH u izbornoj godini.

PARLAMENTARNA VEĆINA U ZASTUPNIČKOM DOMU PSBIH, DAKLE, VEĆ DUŽE VRIJEME, NE POSTOJI KAO FORMALNO ORGANIZIRANA SKUPINA ZASTUPNICA/ZASTUPNIKA OVOG DOMA, VEĆ SE ISTA FORMIRA OD SJEDNICE DO SJEDNICE, OD TOČKE DO TOČKE DNEVNOG REDA. Najeksponiraniji slučaj, u ovom smislu, je usvajanje seta zakona o trošarinama (akcizama), što je bio ključni uvjet za nastavak aranžmana BiH sa Međunarodnim monetarnim fondom. Zastupnice/zastupnici Saveza za promjene (SDS/NDP), koji su dio aktualne vladajuće koalicije, nisu dali podršku ovom "setu" zakona. Ali je on izglasан zahvaljujući glasovima zastupnica/zastupnika SNSD-a, te zastupnice HDZ 1990, koji od početka aktualnog mandata, djeluju kao oporba u Parlamentarnoj skupštini BiH.

POLITIČKI SUKOBI IZMEĐU I UNUTAR STRANAKA VLADAJUĆE KOALICIJE, LOŠE SU SE REFLEKTIRALI NA REZULTATE RADA DRŽAVNIH INSTITUCIJA VLASTI, PRIJE SVEGA PS BIH. U 2017. godini, u PS BiH, usvojeno je svega 11 zakona, što je najlošiji rezultat u posljednjih 11 godina, koliko CCI vrši monitoring institucija vlasti u BiH. Tri puta lošiji od rezultata u trećoj godini prethodnog mandata (2013. godina, u kojoj je usvojeno 35 zakona), te 5 i pol puta lošiji od rezultata u trećoj godini preprošlog mandata (2009. godina, u kojoj su usvojena čak 62 zakona).

ZA ZEMLJU SA AMBIČIJOM DA SE INTEGRIRA U EUROPSKU UNIJU, NJEZIN DRŽAVNI PARLAMENT, SVOJIM GODIŠNJIM PROGRAMIMA RADA, PLANIRA MALI BROJ ZAKONA. NO, UPRAVO SE IZ STUPNJA REALIZACIJE TAKVIH SKROMNO KONCIPIRANIH PLANOVA, ISČITAVA RAZLOG SVE VEĆEG ZAOSTAJANJA BIH ZA DRUGIM DRŽAVAMA U REGIJI. Od

49 planiranih zakona, programima rada domova PS BiH za 2017. g, usvojeno je njih svega 8. Što znači da je realizacija planiranog u 2017. svega 16,3%. Odnosno, da je PSBiH kraj 2017. godine dočekala sa 84% nerealiziranih zakonodavnih obveza, koje je trebala izvršiti u prošloj godini.

ZBOG IZUZETNO MALOG BROJA USVOJENIH ZAKONA, U PROMATRANOM RAZDOBLJU, POSEBNO JE DO IZRAŽAJA DOŠAO PROBLEM NEPOVOLJNOG ODNOŠA USVOJENIH I ODBIJEНИH ZAKONA, PO KOME JE PS BIH SPECIFIČNA U SVJETSKIM OKVIRIMA. PS BiH je, naime, poznata po tome da joj je broj odbijenih zakona, najčešće vrlo blizu broju usvojenih, a da ga u nekim momentima i prelazi. U 2017. godini oboren je identičan broj zakona, koliko ih je i usvojeno u prošloj godini – 11 zakona i to 3 u Domu naroda, te 8 zakona u Zastupničkom domu.

OBA DOMA PS BIH SU OZBILJNO KASNILA SA USVAJANJEM SVOJIH ORIJENTACIJSKIH PLANNOVA RADA ZA 2017. GODINU. Umjesto do kraja 2016., oba plana usvojena su u ožujku 2017. godine. A tradicija kašnjenja nastavljena je i sa donošenjem programa rada za 2018. godinu.

I DRŽAVNI PRORAČUN ZA 2018. GODINU (ZA RAZLIKU OD PROŠLOGODIŠNJE) USVOJEN JE SA ZAKAŠNJENJEM. Umjesto do kraja 2017. godine, Prijedlog Zakona o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2018. godinu, usvojen je 15.01.2018. godine u Zastupničkom domu i 25.01.2018. godine u Domu naroda PSBiH.

PRORAČUN NE PREPOZNAJE U DOVOLJNOJ MJERI SPECIFIČNE POTREBE ŽENSKOG DIJELA POPULACIJE U NAŠOJ ZEMLJI. Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Zastupničkog doma PSBiH, u suradnji sa Agencijom za ravnopravnost spolova i Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH i uz podršku Ureda „UN Women“ u BiH, organizirala je, krajem 2017. godine, sjednicu na temu „Kako do rodno odgovornog proračuna: uloga parlamenta“. Na istoj je istaknuta konstatacija da je manje zastupljeni spol do sada bio manje ili nikako obuhvaćen proračunom, te da se mali dio sredstava izdvaja za nova radna mjesta žena, njihovu edukaciju, za porodilje, vantelesnu oplodnju, za izgradnju sigurnih kuća,... Stoga je važno da se u procesu donošenja proračuna na svim razinama vlasti vode kvalitetne javne rasprave, kako bi žene bile u mogućnosti ukazati na probleme sa kojima se susreću, te zatražiti sredstva u proračunu za rješavanje tih problema. Institucije vlasti u BiH moraju, kroz donošenje odgovarajućih zakona, bolje urediti pitanje rodno osjetiljivog budžetiranja.

U 2017. GODINI, NIJE BILO SPREMNOSTI UNUTAR PREDSTAVNIČKOG DOMA PSBIH ZA NASTAVAK AKTIVNOSTI NA STVARANJU PRETPOSTAVKI ZA IZRADU ZAKONA O ISPITIVANJU PORIJEKLA IMOVINE DUŽNOSNIKA U INSTITUCIJAMA BIH. Iako je Dom naroda PSBiH na 28. sjednici od 04.05.2017. godine, usvojio Zaključak o formiranju Interresorne radne

grupe za izradu spomenutog zakona, prijedlog Zaključka je odbijen na nastavku 51. sjednice Zastupničkog doma PSBiH, održanom, 13.09.2017. godine.

JOŠ UVIJEK NIJE DONESEN "PROGRAM INTEGRIRANJA BIH U EU". Nakon usvajanja "mehanizma koordinacije" europskih integracija BiH, tijekom 2016. godine, ispunjena je ključna pretpostavka za konačno usvajanje ovog programa, koji predstavlja strateški, odnosno planski dokument za pristupanje BiH Europskoj uniji, koji bi trebao dati pregled svih obveza BiH, dinamiku njihove realizacije, plan ispunjenja kriterija za članstvo BiH u EU, plan usklađivanja domaćeg sa zakonodavstvom EU, kao i procjenu svih troškova realizacije navedenog programa.

BIH NIJE DO KRAJA 2017. GODINE, ISPUNILA OBVEZE IZ UGOVORA O ENERGETSKOJ ZAJEDNICI. BiH još nije ispunila preuzete obveze iz Ugovora o Energetskoj zajednici, koje se odnose na usvajanje zakona na državnoj razini o regulatoru električne energije i plina, prijenosu i tržištu električne energije, te uspostavljanju regulatornog tijela na razini BiH za tržište plina. Iako je Prijedlog zakona o regulaciji električne energije i plina usuglašen između državne i entitetskih razina vlasti u BiH, entiteti, po riječima Janeza Kopača, direktora Sekretarijata Energetske zajednice EU, opstruiraju i blokiraju proces usvajanja ovog zakona, upozorivši da je takvo stanje neprihvatljivo i neodrživo. Podsjećamo da je BiH prva zemlja članica Energetske zajednice kojoj su, prije tri godine, zbog neispunjerenja obveza iz spomenutog Ugovora, bile uvedene sankcije.

UKUPNA PRIMANJA ZASTUPNIKA I IZASLANIKA U PS BIH I DALJE SU U NESRAZMJERU SA SOCIO-EKONOMSKOM SITUACIJOM U BiH, KAO I OSTVARENIM REZULTATIMA OVE INSTITUCIJE. Tijekom 2017. godine nije bilo promjena kada su u pitanju plaće i ukupna primanja članova oba doma PSBiH, što znači da se njihova ukupna primanja kreću u rasponu od 4.800 do 6.500 KM. CCI smatra da, usprkos činjenici da su značajno smanjene ili ukinute određene dosadašnje beneficije, koje su imali bh. parlamentarci, još uvijek, postoji prostor za dodatne promjene, što bi značilo, prije svega, usklađivanje njihovih plaća sa tzv. "evropskim standardom", tj. da iste iznose najviše 3-3,5 prosječne mjesečne plate uposlenih u BiH. Time bi se plaće političara, u izvjesnom smislu, dovele u vezu sa rezultatima njihovog rada. Odnosno, moglo biti povećane kada bh. vlasti uspiju osigurati gospodarski razvoj, veće investicije, otvaranje novih radnih mesta i bolje plaće uposlenih u BiH. Podsjećamo da je u proceduri PSBiH bio i Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, kojim je bio predviđen, odnosno limitiran, maksimalni iznos otpremnine za odlazak u mirovinu od 9.960 KM (cca 12 prosječnih plaća uposlenih) umjesto sadašnjih 25.000–30.000 KM, ali nije bilo spremnosti, odnosno, potrebne većine u Zastupničkom domu PSBiH, za usvajanje navedenog zakona.

KONTINUIRANO JE NAJPOZITIVNIJI SEGMENT RADA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH

NJEZINA TRANSPARENTNOST. Posljednjih nekoliko godina, Parlamentarna skupština BiH je dostigla vrlo respektabilnu razinu, kada je transparentnost njezinog rada u pitanju, koja je dodatno poboljšana redizajniranjem službene web stranice ove Institucije. S druge strane,...

SUSTAVNA DISKRIMINACIJA BH. GRAĐANA I KRŠENJE MEĐUNARODNIH ZAKONA, OD STRANE BH. INSTITUCIJA, SE, NAŽALOST, NASTAVLJA I DALJE. Dom naroda PS BiH i dalje funkcionira bez predstavnika „Ostalih“ u svome sastavu, a na početku izborne godine, ne postoji niti naznaka dogovora oko toga kako da se odluka Međunarodnog suda za ljudska prava u Strazburu implementira u kontekstu izbora članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

SAŽETAK.....	2
SADRŽAJ.....	6
UVOD.....	7
POLITIČKI KONTEKST.....	8
STRANAČKI SASTAV PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH.....	10
TEMELJNE INFORMACIJE O RADU PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH.....	12
ZAKONODAVNA AKTIVNOST PSBIH.....	19
KOMPARACIJA SA PROŠLIM I PRETPROŠLIM SAZIVOM PSBIH.....	23
KOORDINACIJA RADA VMBIH I PS BIH	26
KLJUČNI DOKUMENTI ZA STVARANJE PREDUVJETA ZA EFIKASAN RAD	31
EUROATLANSKI PUT BIH.....	37
AKTIVNOSTI ZASTUPNICA/ZASTUPNIKA OBA DOMA PSBIH.....	42
PRIMANJA ZASTUPNICA/ZASTUPNIKA OBA DOMA PSBIH.....	50
UTJECAJ NA KVALitetu ŽIVOTA GRAĐANA.....	55
TRANSPARENTNOST RADA PSBIH.....	59
ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....	61
.....	
DODATAK 1 – STATUS ZAKONA U PSBIH, ZAKLJUČNO SA 31.12.2017. GODINE.....	63
DODATAK 2 – OSVRT NA REVIZORSKA IZVJEŠĆA INSTITUCIJA BIH ZA 2016. GOD....	73
DODATAK 3 – PROVEDBA MJERA IZ AP REFORMSKE AGENDE NA RAZINI BIH.....	82

Godišnje izvješće Centara civilnih inicijativa (CCI) o monitoringu rada Parlamentarne skupštine BiH za razdoblje od 01.01.- 31.12.2017. godine sumira podatke do kojih su došli Centri Civilnih Inicijativa prateći rad Parlamentarne skupštine BiH u spomenutom razdoblju.

Fokus ovog Izvješća je pregled temeljnih informacija o radu PSBiH tijekom 2017. godine, uz akcent na realizaciju zakonodavnih aktivnosti, kao primarnih aktivnosti u radu najvišeg organa zakonodavne vlasti BiH, uz kratak pregled trenutnog stanja na euroatlanskom putu BiH, te osrvt na ključne dokumente za rad Parlamentarne skupštine BiH (program rada i proračun institucija BiH...).

Periodična izvješća o monitoringu rada parlamenta i vlada predstavljaju jedanaestogodišnji kontinuitet u praćenju rada i informiranja javnosti o rezultatima rada institucija vlasti, a metodologija koju CCI koristi utemeljena je na podacima koji su dostupni iz više izvora, prije svega, sa službenih web stranica institucija zakonodavne i izvršne vlasti na svim razinama, iz zapisnika, stenograma, audio-snimaka sa održanih sjednica institucija, ekspozea premijera, programa rada i proračuna institucija, eksternih analiza i izvješća, nazočnošću predstavnika CCI-a na održanim sjednicama institucija, kao i drugih podataka pohranjenih u internu bazu CCI-a.

Centri civilnih inicijativa (CCI) višegodišnjim monitoringom rada institucija vlasti u BiH i periodičnim izvješćivanjem o rezultatima istoga, nastoje javnosti omogućiti uvid u rad institucija zakonodavne i izvršne vlasti na razini kantona, entiteta i države, s ciljem davanja doprinosu pozitivnim pomacima u kontekstu odgovornosti, efikasnosti, efektivnosti i transparentnosti rada spomenutih institucija vlasti.

POLITIČKI KONTEKST

Značajni zastoje na europskom putu Bosne i Hercegovine (uključujući i višestruko prolongiranje rokova za finaliziranje i prijevoda odgovora na pitanja iz Upitnika Europske komisije), sporost u provedbi planiranih mjera iz Akcijskog plana Reformske agende na državnoj razini, loša zakonodavna aktivnost u odnosu na vlastite planove Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine BiH za 2017. godinu, kontinuirana nestabilnost parlamentarne većine u Zastupničkom domu PSBiH, koja je rezultirala čestim prekidima sjednica zbog nedostatka kvoruma, kao i odgađanjem sjednica Zastupničkog doma PSBiH, koja je kulminirala u IV kvartalu 2017. godine, prerano započeta predizbora kampanja za opće izbore u BiH, neki su od ključnih razloga što se 2017. godina, od "godine nade i očekivanja", pretvorila u "godinu propuštenih prilika".

Parlamentarna većina u Zastupničkom domu PSBiH ne postoji, još od prve polovine 2017., odnosno, ista formira po "ad-hoc" principu, od sjednice do sjednice, od zakona do zakona ili bolje rečeno, od mjere do mjere, koje se razmatraju na sjednicama ovog Doma PSBiH¹. Navedeno negativno utječe i na rad Doma naroda PSBiH, ali i Vijeća ministara BiH, jer su članovi navedenih institucija državne vlasti, umjesto rješavanja zaostataka iz prve dvije godine mandata (2015/2016), te ispunjenja vlastitih planova rada na planu zakonodavnih aktivnosti (i općenito), uglavnom radili na stvaranju što boljih "startnih pozicija", za sebe i svoje stranke, za nadolazeće opće izbore u BiH, koji će se trebali održati početkom listopada 2018. godine. -

Loša funkcionalnost bh. vlasti, i sporost prilikom usuglašavanja odluka kroz tzv. "mehanizam koordinacije" na europskom putu BiH, posebno su došli do izražaja prilikom kreiranja odgovora na pitanja iz Upitnika Europske komisije, koji, i pored danih obećanja i više puta prolongiranih rokova, nisu kompletirani i predati Europskoj komisiji u 2017. godini.

Podsjetimo da je, nakon nekoliko neuspješnih pokušajakrajem 2017. godine, u Parlamentarnoj skupštini BiH, na "maratonskoj sjednici", koja je trajala cca 16 sati (14/15. prosinac 2017.) usvojen Zakon o izmjenama i dopuna Zakona o trošarinama (akcizama) i prateći zakonski prijedlozi, što je bio ključni uvjet za nastavak aranžmana BiH sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF). U tom kontekstu, zastupnice/zastupnici Saveza za promjene (SDS/NDP/PDP), koji su dio aktualne

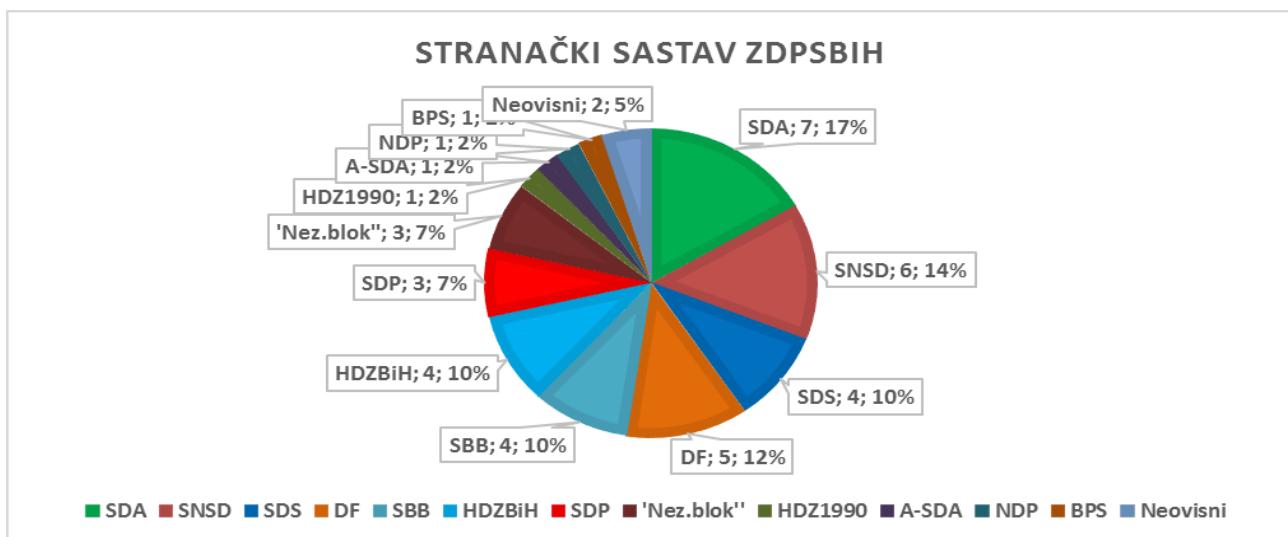
¹ Nestabilnosti, odnosno gubitku parlamentarne većine u Zastupničkom domu PSBiH doprinijelo, između ostalog, napuštanje Kluba SDA u Zastupničkom domu PSBiH od strane tri bivša člana (Senad Šepić, Sadik Ahmetović i Salko Sokolović), koji su utemeljili "Nezavisni blok", a potom i napuštanje SDS-a od strane jednog zastupnika (Đorđe Krčmar), uz pogoršanje odnosa unutar tzv."vladajuće većine" na državnoj razini!!!

"vladajuće koalicije, nisu dali podršku "setu zakona" o trošarinama. Ali je isti izglasan zahvaljujući glasovima zastupnika/zastupnica SNSD-a, kao i zastupnice HDZ 1990, koji od početka aktualnog mandata, djeluju kao oporba u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Prema podacima Ministarstva financija i trezora, vanjski dug BiH, 30.06.2017. godine iznosio je 8.075,89 milijardi KM, a unutarnji dug je iznosio 3.632,44 milijarde KM i povećan je za 82,45 miliona KM ili 2,32% u odnosu na stanje od 31.12.2016. godine.

SASTAV DOMOVA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH čine 42 zastupnika/zastupnice iz 12 političkih stranaka, računajući i novoformirani "Nezavisni blok", u kojem djeluju zastupnici Senad Šepić, Sadik Ahmetović i Salko Sokolović, bivši članovi Kluba SDA u ovom Domu. Zastupnik Jovan Vukovljak, koji je djelovao u Klubu SNSD-a, u veljači 2017. napustio je DNS i sada djeluje kao "neovisni zastupnik", dok je zastupnik Đorđo Krčmar, koji je djelovao u Klubu SDS-a, 19.10.2017. godine napustio SDS i otpočeo djelovanje u Zastupničkom domu PSBiH kao neovisni zastupnik.

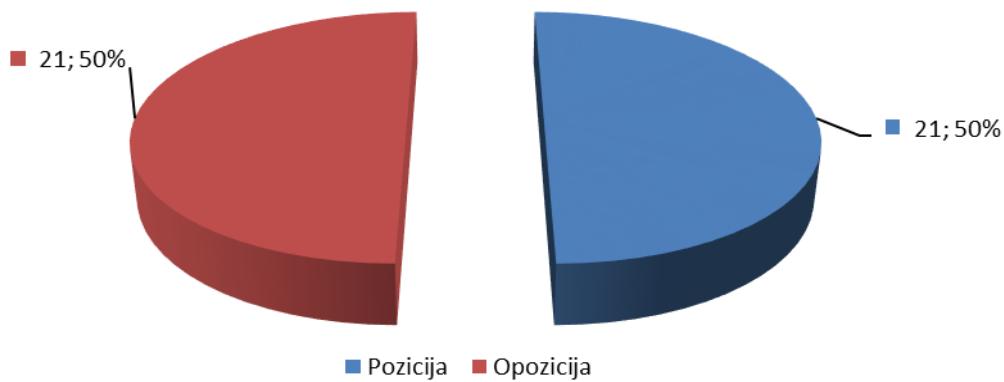
Grafikon 1

Također, nakon što su tri člana napustila Klub zastupnika SDA u Zastupničkom domu PSBiH i formirali Klub zastupnika "Nezavisni blok", tzv. "vladajuća većina" ima 21 zastupnika/zastupnicu i samim tim je izgubila status natpolovične većine u ovom Domu. Njezin sastav, zaključno sa 31.12.2017. godine, bio je sljedeći: 7 zastupnica/zastupnika - SDA, 5 – SDS-a, 1 – NDP-PDP, 4 - HDZ BiH, te 4 zastupnika SBB-a, uz napomenu da se zastupnik Đorđo Krčmar, koji je napustio SDS, na službenoj web stranici PSBiH i dalje vodi kao član Kluba SDS-a².

Parlamentarna većina u Zastupničkom domu, dakle, ne postoji kao formalno organizirana skupina zastupnica/zastupnika ovog Doma, već se ista formira od sjednice do sjednice, od zakona do zakona, od točke do točke dnevnog reda, što svakako negativno utječe na efikasnost rada Zastupničkog doma, ali i Doma naroda PSBiH, odnosno Parlamentarne skupštine BiH u cjelini.

² Đorđo Krčmar, zastupnik u Zastupničkom domu PSBiH početkom 2018. godine (19.01.2018.) pristupio je Demokratskom narodnom savezu (DNS), dakle, tri mjeseca nakon istupanja iz njegove bivše stranke (SDS).

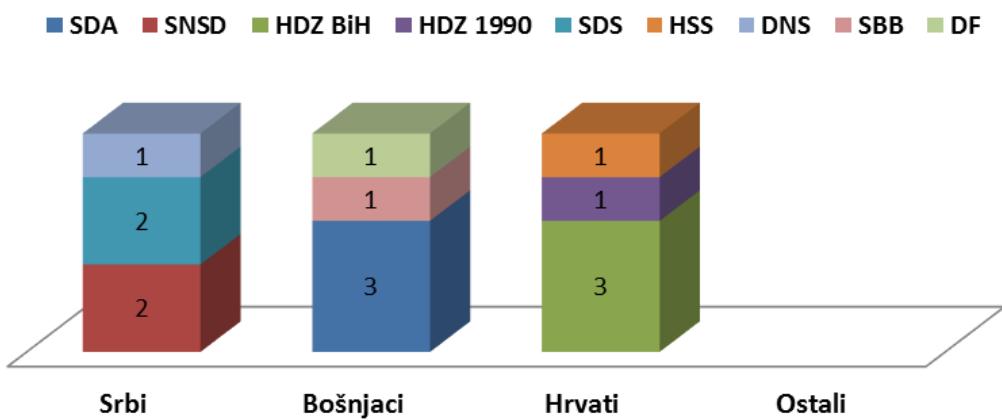
Odnos broja zastupnika/zastupnica vladajuće koalicije i zastupnika/zastupnica koji joj ne pripadaju u ZD PSBiH na kraju 2017. godine

Grafikon 2

Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH čini 15 izaslanika/izaslanica.

Stranački sastav DN PS BiH

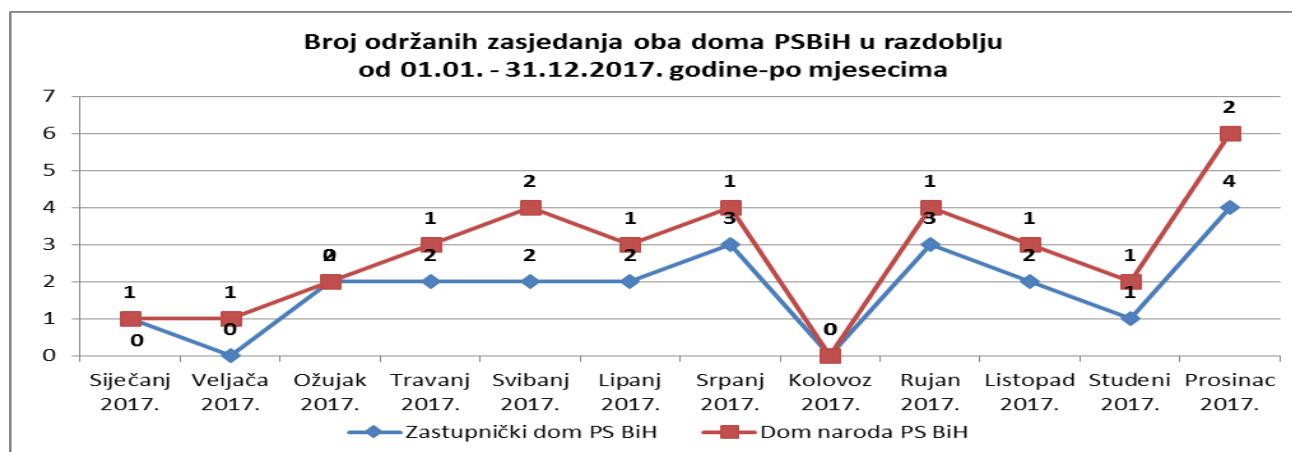

Grafikon 3

Tijekom 2017. godine nije bilo promjena u personalnom sastavu Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, ali je bilo u stranačkom, jer je krajem prošle godine izaslanik Ognjen Tadić napustio SDS i osnovao novu političku stranku. Međutim, Kolegij Doma naroda, niti stručne službe ovog Doma, zaključno sa 31.12.2017. godine, nisu dobjale nikakav službeni akt od izaslanika Ognjena Tadića o njegovoj pripadnosti drugoj političkoj stranci, pa on, do službenog stajališta o stranačkoj pripadnosti, djeluje u Klubu izaslanika srpskog naroda i aktualni je predsjedatelj Doma naroda.

TEMELJNE INFORMACIJE O RADU PS BiH

U Parlamentarnoj skupštini BiH je, u 2017. godini, održano je 17 plenarnih sjednica (22 zasjedanja) Zastupničkog doma PSBiH, računajući i 55. sjednicu ovog Doma, koja je započeta i prekinuta, a okončana je u 2018. godini³, te ukupno 11 plenarnih sjednica Doma naroda PSBiH.

Grafikon 4

Zastupnički dom PS BiH je, u razdoblju od 01.01.-31.12.2017. godine, održao ukupno 17 plenarnih sjednica (15 redovnih, 1 hitnu i 1 zajedničku sjednicu oba doma PSBiH), uz napomenu da je 55. sjednica Zastupničkog doma PSBiH otpočela sa radom, 21.12.2017. godine i ista je, na prijedlog Kolegija ovog Doma, prekinuta, s tim da je prvi nastavak održan, 17.01.2018. godine, a sjednica je okončana na njezinom drugom nastavku, koji je održan, 31.01.2018. godine.

Nekoliko sjednica Zastupničkog doma PS BiH, tijekom 2017. godine, nije održano u zakazanim terminima i njihovo održavanje je prolongirano, a nekoliko ih je i prekinuto zbog različitih razloga.

42. sjednica Zastupničkog doma PSBiH, započeta je, 16.02.2017. godine i odgođena je zbog nedolaska zastupnica/zastupnika iz Republike Srpske (izuzev Sadika Ahmetovića, SDA), pa je tadašnji predsjedatelj Zastupničkog doma PSBiH Šefik Džaferović, nakon otvaranja sjednice i intoniranja državne himne, dao stanku od 60 min. zbog potrebe za održavanjem sjednice Proširenog Kolegija, kako bi se razmotrila situacija i donijela odluka o nastavku, odnosno prekidu sjednice. Nakon stanke u radu od cca sat vremena i sjednice proširenog Kolegija Zastupničkog

³ 55. sjednica Zastupničkog doma PSBiH prekinuta je 21.12.2017. godine, nastavljena, 17.01.2018. godine, te je okončana, 31.01.2018. godine.

doma PSBiH, predsjedatelj ovog Doma je upoznao nazočne u dvorani da je prošireni Kolegij ZD-a odlučio da se sjednica odgađa za 07. ožujka 2017. godine, kada je ista i održana.

Pri kraju 48. sjednice Zastupničkog doma PSBiH od 14.06.2017. godine, kada je ostala samo jedna točka za raspravu, koja je zahtjevala posebne sigurnosne mjere i čekanje od 1-2 sati na osiguranje tehničkih uvjeta za tu točku dnevnog reda, Kolegij Doma je prekinuo sjednicu i donio odluku da se ta točka implementira prije početka naredne, 49. sjednice Zastupničkog doma PSBiH, koja je održana, 05.07.2017. godine, što je i učinjeno, sukladno ranijem planu održavanja spomenute sjednice.

U III kvartalu 2017. godine, došlo je do prekida 51. sjednice Zastupničkog doma PSBiH, koja je započeta, 07.09.2017. godine, na prijedlog Kolegija Doma, jer su članovi Kolegija i pojedini zastupnici/zastupnice imali ranije preuzete obveze. Nastavak je održan, 13.09.2017. godine, i na nastavku sjednice su implementirane sve planirane točke dnevnog reda.

U posljednjem, IV kvartalu 2017. godine, uspješno su okončane tri plenarne sjednice Zastupničkog doma PSBiH (2 zajednička, te 53. i 54. sjednica), a započeta je i prekinuta, 55. sjednica Zastupničkog doma, koja je okočana, 31.01.2018. godine, uz napomenu da 53. i 54. sjednica okonačane tek u trećem nastavku tih sjednica, s tim da su obje sjednice ranije odlagane zbog nedostatka kvoruma za rad i odlučivanje (15.11. i 29.11.2017. godine).

Dužina trajanja održanih 22 zasjedanja ovog Doma tijekom 12 mjeseci 2017. godine, iznosila je ukupno 122:57 sati (prosjek po održanom zasjedanju iznosio je 05:58 sati), uz napomenu da je ukupno 70 stanki na tim zasjedanjima trajalo 37:25 sati (00:53 sati prosjek po jednoj stanci).

Na održanim zasjedanjima Zastupničkog doma PSBiH u 2017. godini, razmotrena je ukupno 301 mјera (u prosjeku 13,7 mјera po zasjedanju), ne računajući usvojene zapisnike sa održanih sjednica ovog Doma, komentare na dobivene odgovore na ranije postavljena zastupnička pitanja, kao ni mјere za koje je odgođena rasprava na odeđenim sjednicama Zastupničkog doma u 2017. godini.

Re. br.	Datum održav.	Red.broj sjednice	Tip sjednice	Razmotreno mјera	Trajanje sjednice	Broj stanki	Trajanje stanki
1.	18-01-2017.	41	Redovna sjednica	14	04:30	2	00:50
2.	16-02-2017.	42	Redovna sjed. - odgođena	0	01:05	1	01:00
3.	07-03-2017.	42	Redovna sjednica	43	08:40	4	03:15
4.	23-03-2017.	43	Redovna sjednica	54	05:05	3	01:40
5.	05-04-2017.	7	Hitna sjednica	4	02:12	1	00:35

6.	20-04-2017.	44	Redovna sjednica	24	07:40	5	02:35
7.	10-05-2017.	45	Redovna sjednica	26	09:10	2	01:20
8.	31-05-2017.	46	Redovna sjednica	21	07:15	3	01:45
9.	14-06-2017.	47	Redovna sjednica	1	04:35	1	00:20
10.	14-06-2017.	48	Redovna sjednica-početak	23	03:35	1	00:15
11.	05-07-2017.	48	Redovna sjednica	1	00:55	0	00:00
12.	05-07-2017.	49	Redovna sjednica	19	11:57	5	02:35
13.	26-07-2017.	50	Redovna sjednica	10	11:05	4	01:55
14.	07-09-2017.	51	Redovna sjednica-početak	4	07:27	3	01:40
15.	13-09-2017.	51	Redovna sjednica	10	07:10	2	01:20
16.	20-09-2017.	52	Redovna sjednica	9	07:55	4	02:20
17.	24-10-2017.	2	Zajednička sjednica	1	03:45	0	00:00
18.	25-10-2017.	53	Redovna sjednica-početak	6	13:40	11	04:35
19.	15-11-2017.	53	Redovna sjednica-n.-odgođena	0	00:00	0	00:00
20.	15-11-2017.	54	Redovna sjednica-n.-odgođena	0	00:00	0	00:00
21.	29-11-2017.	53	Redovna sjednica-nastavak	1	02:45	1	00:30
22.	29-11-2017.	54	Redovna sjednica-n.-odgođena	0	00:00	0	00:00
23.	14-12-2017.	54	Redovna sjednica-nastavak	3	07:52	11	05:50
24.	14-12-2017.	53	Redovna sjednica	11	01:58	1	00:25
25.	15-12-2017.	54	Redovna sjednica	15	01:50	1	00:10
26.	21-12-2017.	55	Redovna sjednica-početak	1	06:35	4	02:40
			Ukupno:	301	122:57	70	37:35
			Prosječno (po zasjedanju)	13:70	05:58	03:20	01:70

Tabela 1: Pregled zasjedanja Zastupničkog doma PSBiH i razmotrenih mjera tijekom 12 mjeseci 2017. godine

Od ukupno razmotrene 301 mjere u Zastupničkom domu PSBiH tijekom 2017. godine, uspješno su realizirane 202 mjere (132 su usvojene, za 49 mjera je data suglasnost, 20 mjera je primljeno k' znanju, a 1 mjera je usvojena u različitom tekstu i ista treba biti usuglašena), dok 36 mjera nisu usvojene, za 7 mjera je odgođeno izjašnjenje, za 50 mjera nije bilo potrebne entitetske većine, 5 mjera je vraćeno na doradu, dok je za 1 mjeru obustavljena daljnja procedura.

Tijekom 12 mjeseci 2017. godine (01.01.– 31.12.2017.), Dom naroda PSBiH održao je ukupno 11 plenarnih sjednica (9 redovnih, jednu hitnu sjednicu, te jednu zajedničku sjednicu oba doma PSBiH), na kojima su izaslanici/izaslanice Doma naroda proveli ukupno 38:57 sati (prosjek po sjednici iznosio je 03:51 sati, s tim da je ukupno 12 stanki u ovom razdoblju trajalo 06:40 sati (prosjek po stanci je bio 00:58 sati).

Na održanim sjednicama Doma naroda PSBiH u navedenom godišnjem razdoblju, razmatrano je 295 mjera (prosjek 26,8 mjera po sjednici), ne računajući usvajanje 10 zapisnika sa održanih sjednica, te odgađanje rasprave o ukupno 12 mjera na održanih 11 sjednica tijekom 2017. godine.

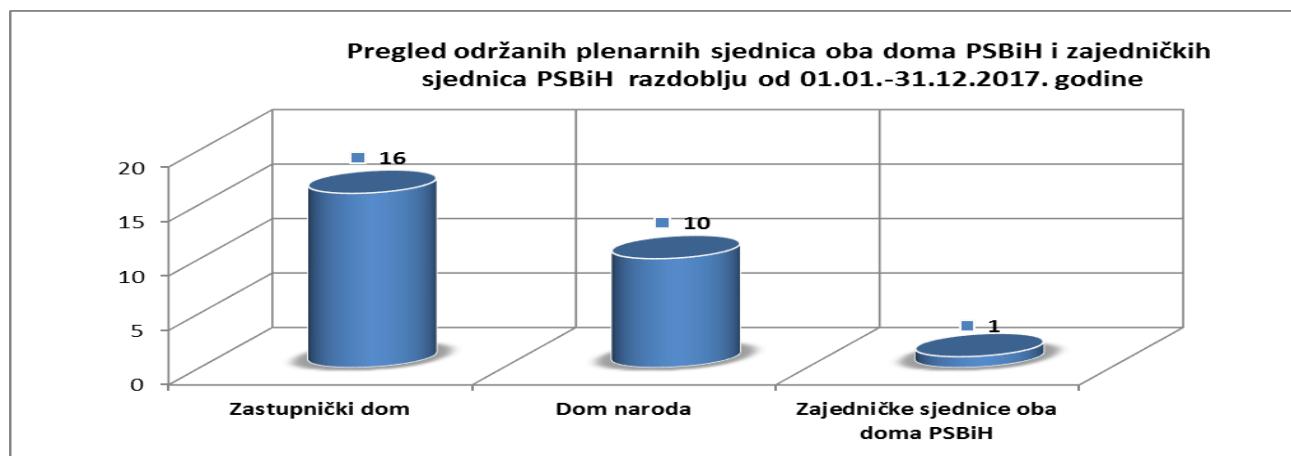
Podsjetimo da je 27. sjednica Doma naroda PSBiH prvo bitno bila zakazana za 20.03.2017. godine, ali je odgođena, jer je Kolegij Doma naroda PSBiH konstatirao da, uslijed nedostatka kvoruma, nisu ispunjeni uvjeti za njezino održavanje. Tadašnji predsjedatelj Doma naroda PSBiH, Bariša Čolak potvrdio je da tri izaslanika iz reda srpskog naroda neće doći na sjednicu (Nebojša Radmanović i Sredoje Nović iz SNSD-a, te Dragutin Rodić iz DNS-a) i da nisu postojali poslovnički uvjeti za održavanje sjednice (ista je održana, 07.04.2017., kada su nazočili svi izaslanici Doma naroda).

Re. Br.	Datum održav.	Red.broj sjednice	Tip sjednice	Razmatrano mjera	Trajanje sjednice	Broj stanki	Trajanje stanki
1.	01-02-2017.	26	Redovna sjednica	23	03:55	1	00:15
2.	20-03-2017.	27	Redovna sjednica - odgođena	0	00:00	0	00:00
3.	07-04-2017.	27	Redovna sjednica	49	04:20	2	01:25
4.	04-05-2017.	28	Redovna sjednica	21	04:00	4	01:05
5.	29-05-2017.	29	Redovna sjednica	18	01:50	0	00:00

6.	30-06-2017.	30	Redovna sjednica	20	03:57	1	01:45
7.	19-07-2017.	31	Redovna sjednica	19	04:45	1	00:15
8.	28-09-2017.	32.	Redovna sjednica	18	07:35	3	01:55
9.	24-10-2017	2	Zajednička sjednica	1	03:45	0	00:00
10.	08-11-2017	33.	Redovna sjednica	7	01:30	0	00:00
11.	07-12-2017	34.	Redovna sjednica	7	01:20	0	00:00
12.	22-12-2017	5	Hitna sjednica	112	02:00	0	00:00
			Ukupno:	295	38:57	12	06:40
			Prosječno:	26,8	03:49	1,1	00:58

Tabela 2: Pregled zasjedanja Doma naroda PSBiH i razmotrenih mjera tijekom 12 mjeseci 2017. godine

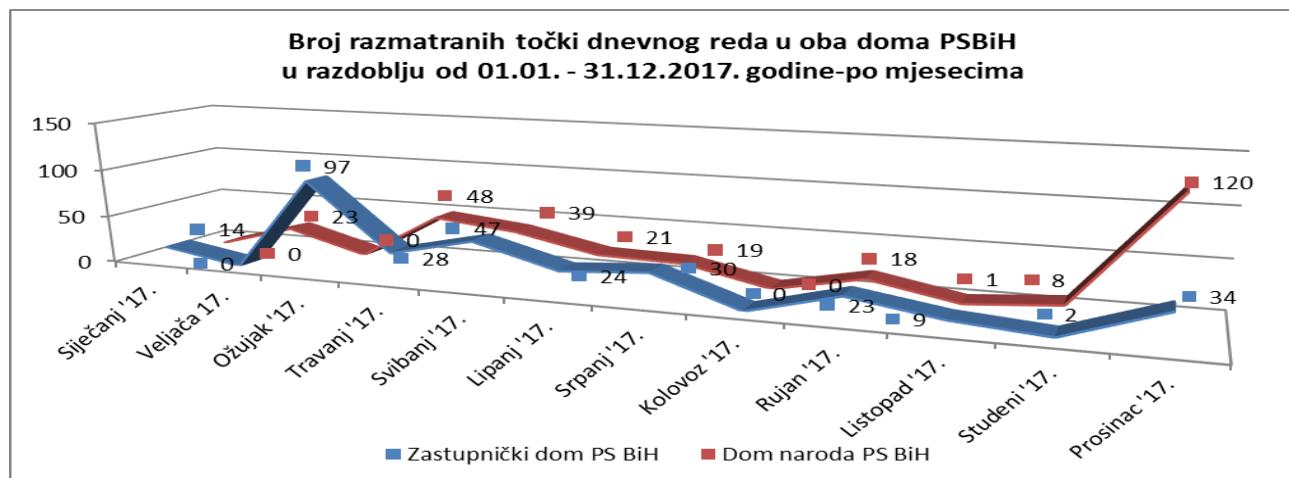
Od 295 mjera, koje su razmotrene u Domu naroda PSBiH u razdoblju od 01.01.– 31.12.2017. godine, uspješno je realizirano 266 mjera (191 mjera je usvojena, za 59 mjera je data suglasnost, 10 mjera je primljeno k' znanju, 5 mjera je usvojeno u različitim tekstovima u dva doma PSBiH, a jedna mjera je usvojena uz pokrenuti vitalni nacionalni interes), dok 18 mjera nije usvojeno, za 4 mjere nije bilo entitetske većine, 3 mjere su vraćene na doradu, za 3 mjere je odgođeno izjašnjenje, a za 1 mjeru je obustavljena daljnja poslovnička procedura.

Grafikon 5

U promatranom razdoblju (01.01.– 31.12.2017.), održana je jedna zajednička (posebna) sjednica oba doma Parlamentarne skupštine BiH na temu: "Pitanja zastupnika/izaslanika – odgovori Vijeća ministara BiH", na kojoj je postavljeno ukupno 25 zastupničkih pitanja i to 20 zastupničkih pitanja zastupnica/zastupnika Zastupničkog doma, te 5 pitanja izaslanica/izaslanika Doma naroda PSBiH.

Ukupno gledano, za 12 mjeseci 2017. godine, Zastupnički dom PSBiH je, na 16 održanih sjednica i jednoj započetoj, a prekinutoj (okončana u 2018. godini), razmotrio ukupno 301 mjeru, dok je Dom naroda na 10 održanih plenarnih sjednica u navedenom razdoblju, razmotrio ukupno 295 mjera.

Grafikon 6

Iz grafikona 6. je vidljivo da Zastupnički dom PSBiH tijekom mjeseci veljača i kolovoz 2017. godine nije imao razmatranih mjera, s obzirom da je za veljaču prвobitno planirana 42. sjednica tog Doma odgođena, te da su u kolovozu zastupnice/zastupnici PSBiH koristili godišnji odmor. Istovremeno, Dom naroda PSBiH nije imao razmotrenih mjera tijekom tri mjeseca u navedenom godišnjem razdoblju (siječanj, ožujak i kolovoz 2017.).

Najveću produktivnost tijekom 12 mjeseci 2017. godine, Zastupnički dom PSBiH je pokazao u ožujku, kada je razmotreno 97 mera, dok je najveća produktivnost Doma naroda zabilježena u prosincu 2017. godine, kada je, na dvije održane sjednice u tom mjesecu, razmotreno 120 mera.

Najveći broj razmotrenih mjera, u oba doma, predstavljaju izvještaji – u Zastupničkom domu ih je razmotreno 86 (28,6% od ukupnog broja razmotrenih mjera), a u Domu naroda čak 143 ili 48,5% od ukupnog broja mjera razmotrenih u ovom Domu PSBiH. Slijede zakoni, koji u Zastupničkom domu obuhvaćaju 19,9% od ukupnog broja razmotrenih mjera, a u Domu naroda 16,6% od ukupno razmotrenih mjera u tom Domu PSBiH. Potom slijede ugovori i sporazumi, koji u Zastupničkom

domu obuhvaćaju 15,0%, a u Domu naroda 14,6% od ukupno razmotrenih mjera za 12 mjeseci 2017. godine. Nijedan dom nije imao razmotrenih, niti usvojenih, strategija tijekom 2017. godine.

Produktivnost u trećoj godini prethodnog mandata (2013.), i u jednom i u drugom domu PSBiH bila je znatno veća u odnosu na produktivnost u 2017. godini, jer su oba doma PSBiH razmatrala cca 35% mjera više nego u 2017. godini, a intenzitet rada bio je, također, znatno veći, jer su oba doma PSBiH, računajući i zajedničke sjednice, u 2013. godini održala 6 sjednica više, a tijekom 2009. godine, čak 20 sjednica više nego u 2017., jer je Zastupnički dom za 12 mjeseci 2009. godine održao 26 plenarnih sjednica, Dom naroda –18 plenarnih sjednica, uz još 4 zajedničke sjednice oba doma PSBiH - ukupno 48 sjednica.

Kada je rad rukovodstva Parlamentarne skupštine u pitanju, u navedenom razdoblju (01.01.–31.12.2017.), Kolegij Zastupničkog doma PSBiH održao je 18 sjednica i na istima je razmatrao 230 točki dnevnog reda, dok je u okviru točke dnevnog reda „Tekuća pitanja“, ovaj Kolegij razmatrao još 126 podtočki. Prošireni kolegij Zastupničkog doma PSBiH, u kojem participiraju svi Klubovi unutar ovog Doma, održao je 20 sjednica i razmatrao 57 točki dnevnog reda, a u okviru točke dnevnog reda „Tekuća pitanja“, Prošireni kolegij ZD-a je razmatrao samo jednu podtočku. Kolegij Doma naroda PSBiH održao je 15 sjednica i razmatrao 112 točki dnevnog reda, a pod točkom dnevnog reda „Tekuća pitanja“, Kolegij ovog Doma je razmatrao i 28 podtočki. Također, za 12 mjeseci 2017. godine, Zajednički kolegij oba doma PSBiH održao je 4 sjednice i na istima razmatrao 25 točki dnevnog reda, uz dvije podtočke, u okviru točke "Tekuća pitanja".

UKUPNA ZAKONODAVNA AKTIVNOST PS BiH

U razdoblju od 01.01. – 31.12.2017. godine, Parlamentarna skupština BiH usvojila je 11 zakona, a, isti broj zakona je, u ovom periodu, i odbijen. Rezultat na planu zakonodavnih aktivnosti s kojim je PSBiH okončala prošlu, 2017. godinu, potvrđuje "negativnu specifičnost" ova Institucije u širim regionalnim okvirima, jer usvaja mali broj zakona, a odbija identičan broj ili više od broja usvojenih.

Još 3 zakona su, u posmatranom periodu, usvojena u oba doma parlamenta, ali u različitom tekstu, te su kraj 2017. godine dočekali u proceduri usaglašavanja o istovjetnom tekstu tih zakona.

Također, u navedenom godišnjem razdoblju (01.01.– 31.12.2017.), za 4 zakona je obustavljen daljnji zakonodavni postupak, iz procedure je povučeno 6 zakona, dok su u parlamentarnoj proceduri PSBiH, zaključno sa 31.12.2017. godine, ostala 24 zakona.

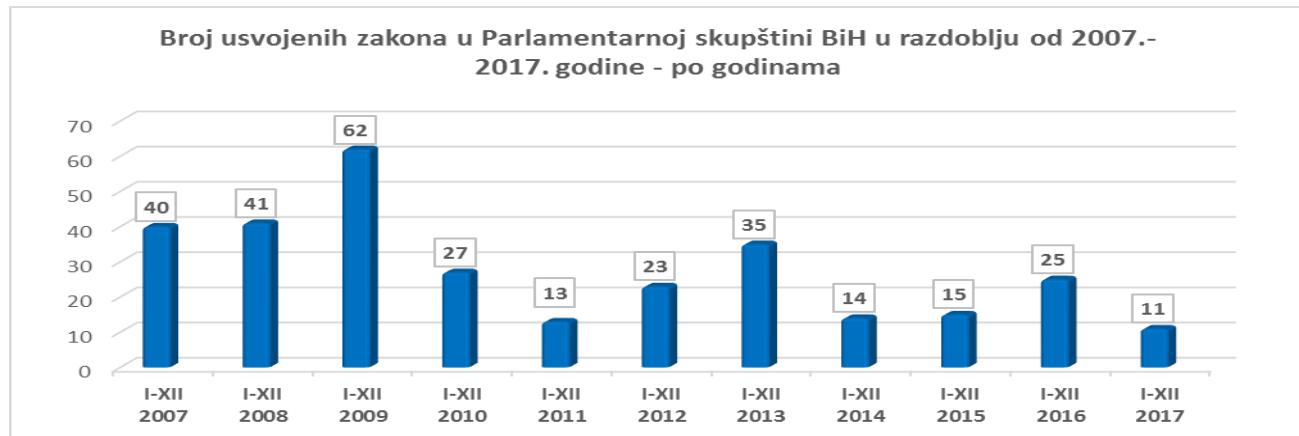
Kada su u pitanju odbijeni zakoni, od ukupno 11 odbijenih zakona, 3 su odbijena u Domu naroda PSBiH, a preostalih 8 zakona u Zastupničkom domu, uz napomenu da u IV kvartalu 2017. godine, koji je po intenzitetu rada i produktivnosti, posebno Zastupničkog doma PSBiH, bio vrlo specifičan (stalni prekidi sjednica, odgađanja, nedostatak kvoruma, mali broj okončanih sjednica i razmotrenih mjera itd..), pozitivna činjenica je da je u tom kvartalu usvojeno 7 zakona, a nije odbijen nijedan.

Grafikon 7

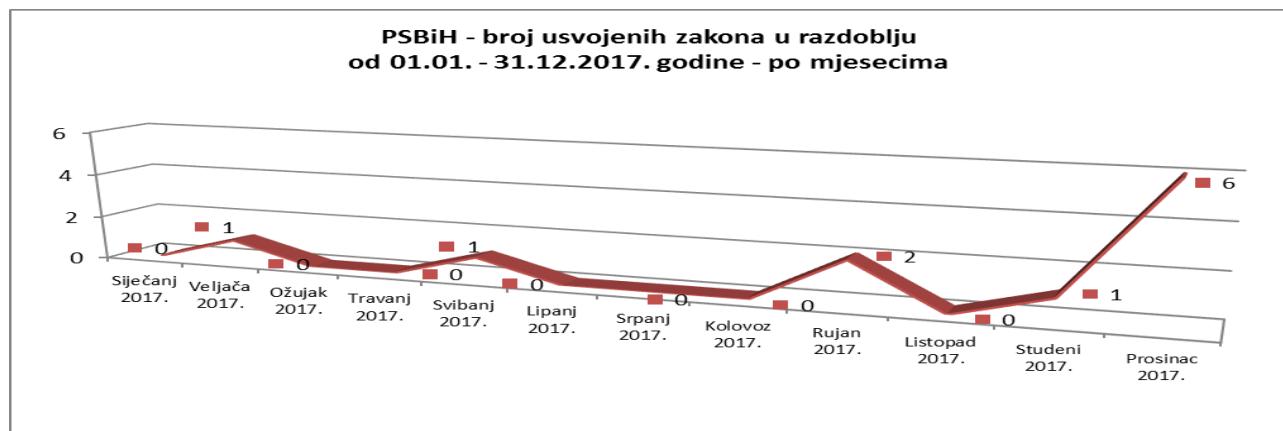
Zakonodavna aktivnost Parlamentarne skupštine BiH u 2017. godini definitivno je najskromnija u posljednjih 11 godina, koliko CCI obnaša monitoring rada institucija zakonodavne i izvršne vlasti na državnoj, entitetskoj i kantonalnoj razini u Federaciji BiH, računajući i izborne godine (2010. i 2014.), ali i 2011. godinu, u kojoj su usvojena dva zakona više, unatoč činjenici da je te godine

Vijeće ministara radilo u tzv. "tehničkom mandatu", jer je trebalo cca 16 mjeseci od općih izbora 2010. godine do povrde imenovanja „novog“ Vijeća ministara BiH.

Grafikon 8

Tijekom čak 7 mjeseci u promatranom godišnjem razdoblju 2017. godine (siječanj, ožujak, travanj, lipanj, srpanj, kolovoz i listopad) nije bilo usvojenih zakona na razini PSBiH, u veljači, svibnju i studenom je usvojen po jedan zakon, 2 zakona su usvojena u mjesecu rujnu 2017., dok je u prosincu finalizirana procedura usvajanja 6 zakona ili zbirno gledajući, više za jedan zakon od broja zakona usvojenih za prethodnih 11 mjeseci 2017. godine. Iz navedenog proizlazi da je mjesečni prosjek usvajanja zakona u 2017. godini 0,92 zakona, nešto manje od jednog zakona mjesečno.

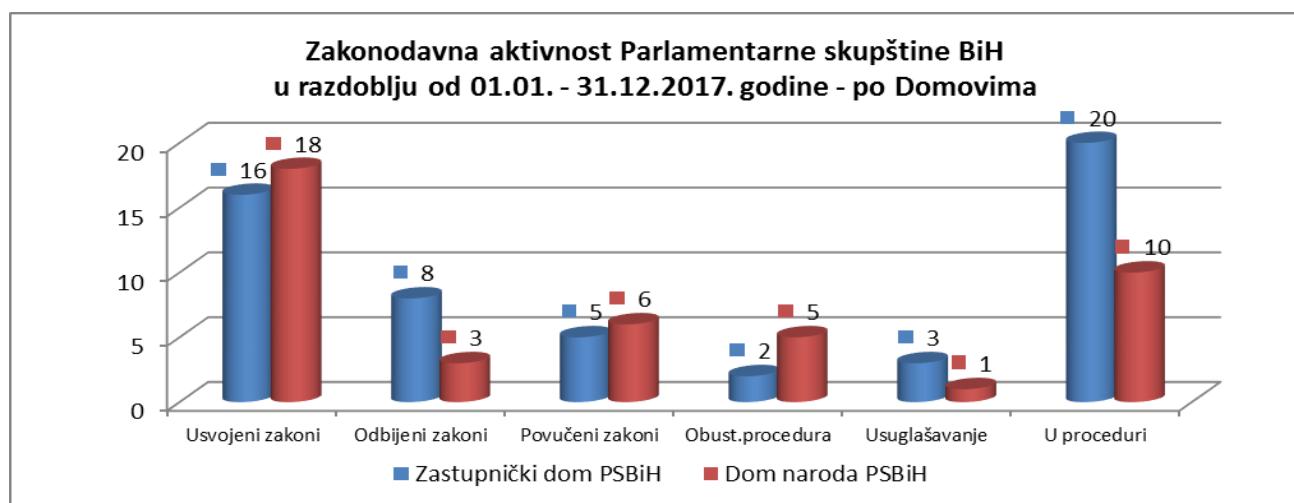
Grafikon 9

Nešto duže od 5 godina, u parlamentarnoj proceduri PSBiH nalazi se Amandman II na Ustav BiH (ranije Amandman I, koji je, u međuvremenu, nakon usvajanja Amandmana I za Distrikt Brčko, postao Amandman II), koji je dostavljen u proceduru Parlamentarne skupštine BiH od Vijeća ministara BiH,

13.12.2012. godine, a nakon zahtjeva Doma naroda PSBiH. Amandman II se odnosi na brisanje odredbe Ustava BiH prema kojoj se dužnosnicima na državnoj razini ne mogu umanjiti plaće, što je godinama služi bh. parlamentarcima kao razlog da im se ne smanjuju plaće, uz podsjećanje da su, unatoč navedenoj ustavnoj odredbi, u prošlom sazivu PSBiH (sredinom 2012. godine), umanjene osnovice za plaće u institucijama BiH za 4,5%, pa je tako "prekršena" spomenuta odredba Ustava BiH.

Kada je u pitanju zakonodavna aktivnost po domovima PSBiH, u Zastupničkom domu PSBiH je u 2017. godini usvojeno 19 zakona, od čega je 11 usvojeno u oba doma u istom tekstu, te je na njima u potpunosti okončana procedura usvajanja. Još 3 zakona, koja su usvojena u ovom Domu, u Domu naroda su usvojena u različitom tekstu, te su dana, 31.12.2017. godine, bili u procesu usuglašavanja. Jedan zakon usvojen je u Zastupničkom domu, a u Domu naroda je odbijen, za 2 usvojena u II čitanju u Zastupničkom domu, u Domu naroda je obustavljena procedura, a 2 zakona usvojena u II čitanju u Zastupničkom domu do kraja 2017. nisu razmatrana su u Domu naroda. Također, odbijeno je 8 zakona, 5 zakona je povučeno iz procedure, za 2 zakona je obustavljen zakonodavni postupak, jedan je vraćen na doradu, dok je u proceduri Zastupničkog doma PSBiH, zaključno sa 31.12.2017. godine, ostalo ukupno 20 zakona.

Dom naroda PSBiH je tijekom 12 mjeseci 2017. godine usvojio 18 zakona, odbijena su 3 zakona, 6 zakona je povučeno iz procedure, za 5 zakona je obustavljen zakonodavni postupak, za 1 zakon, koji je u oba doma PSBiH usvojen u različitom tekstu, bilo je potrebno usuglašavanje o istovjetnom tekstu, dok je u proceduri Doma naroda PSBiH, zaključno sa 31.12.2017. godine, ostalo 10 zakona.

Grafikon 10

Analizirajući 11 usvojenih zakona u Parlamentarnoj skupštini BiH za 12 mjeseci 2017. godine, vidljivo je da se radi o izmjenama i dopunama već postojećih zakona, dakle, nema nijednog

usvojenog temeljnog (novog) zakona, dok su 10 od 11 odbijenih zakona u 2017. godini izmjene i dopune već postojećih zakonskih prijedloga, a jedan od odbijenih zakona je tzv. "temeljni zakon" (Zakon o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine).

➤ **USVOJENI ZAKONI U PSBIH U RAZDOBLJU OD 01.01.– 31.12.2017. GODINE:**

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH – Utvrđeno u prijedlogu, 09.12.2015.;

ZD – Usvojeno u različitom tekstu, 30.11.2016.

DN – Usvojeno u različitom tekstu, 15.12.2016.

ZD – Usuglašen, 18.01.2017.; DN – Usuglašen, 01.02.2017.

2. Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH - Utvrđeno u prijedlogu, 29.12.2016.

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 20.04.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 04.05.2017.

3. Zakon o izmjeni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnik Šemsudin Mehmedović, SDA

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 23.03.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 28.09.2017.

4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravi

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH – Utvrđeno u prijedlogu, 11.01.2017.

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 27.07.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 28.09.2017.

5. Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH - Utvrđeno u prijedlogu, 13.06.2017.

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 20.09.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 08.11.2017

6. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj u ZDPSBiH: zastupnik Damir Arnaut
ZD – Usvojen u drugom čitanju, 26.07.2017.
DN – Usvojen u drugom čitanju, 07.12.2017

7. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: Upravni odbor UIO / VM BiH
ZD – Usvojen u drugom čitanju, 14.12.2017.
DN – Usvojen u drugom čitanju, 07.12.2017.

8. Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjeli prihoda

Predlagatelj: Upravni odbor UIO / VM BiH
ZD – Usvojen u drugom čitanju, 14.12.2017.
DN – Usvojen u drugom čitanju, 07.12.2017.

9. Zakon o izmjeni Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: Upravni odbor UIO / VM BiH
ZD – Usvojen u drugom čitanju, 14.12.2017.
DN – Usvojen u drugom čitanju, 07.12.2017.

10. Zakon o izmjeni Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnica Maja Gasal – Vražalica
ZD – Usvojen u drugom čitanju, 13.09.2017.
DN – Usvojen u drugom čitanju, 22.12.2017

11. Zakon o izmjenama Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnica Maja Gasal Vražalica
ZD – Usvojen u drugom čitanju, 26.07.2017.
DN – Usvojen u drugom čitanju, 22.12.2017

Od 11 usvojenih zakona na razini PSBiH za 12 mjeseci 2017. godine, ukupno 8 zakona su sadržani u orientacijskim planovima oba doma PS BiH za 2017. godinu, što procentualno iznosi 16,3% realizacije spomenutog zakonodavnog plana Parlamentarne skupštine BiH, s obzirom da su oba doma Parlamentarne skupštine BiH planirala usvajanje ukupno 49 zakona u 2017. godini.

KOMPARACIJA SA PROŠLIM I PRETPROŠLIM SAZIVOM PSBiH

Uspoređujući ostvarene rezultate na planu zakonodavnih aktivnosti Parlamentarne skupštine BiH u 2017. godini sa brojem usvojenih zakona u PSBiH tijekom trećih postizbornih godina nakon prošlih i pretprošlih općih izbora u BiH (2013. i 2009.), vidljivo je da je aktualni saziv PSBiH višestruko lošiji.

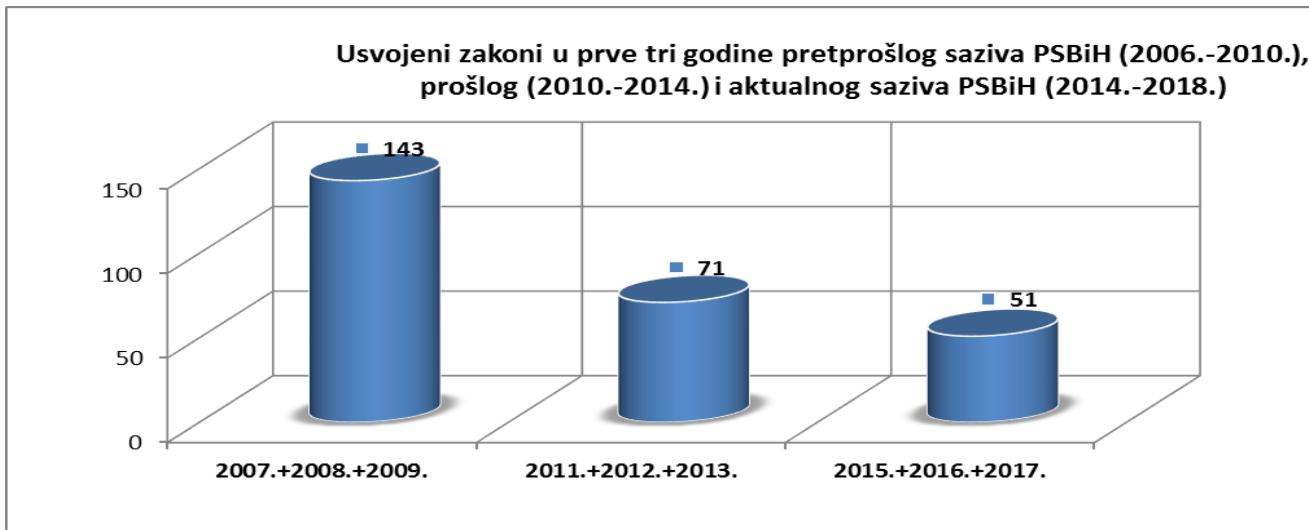

Grafikon 11

Dakle, najviše zakona usvojeno je u 2009. godini – ukupno 62 ili 5,6 puta više od aktualnog saziva PSBiH, dok je u 2013. godini usvojeno 35 zakona ili 3,2 puta više od aktualnog saziva PSBiH, uz podsjećanje da je PSBiH tijekom 2017. godine usvojila 11 zakona, što je najlošiji rezultat PSBiH na planu zakonodavnih aktivnosti u posljednjih 11 godina, otkako CCI obnaša monitoring ove Institucije.

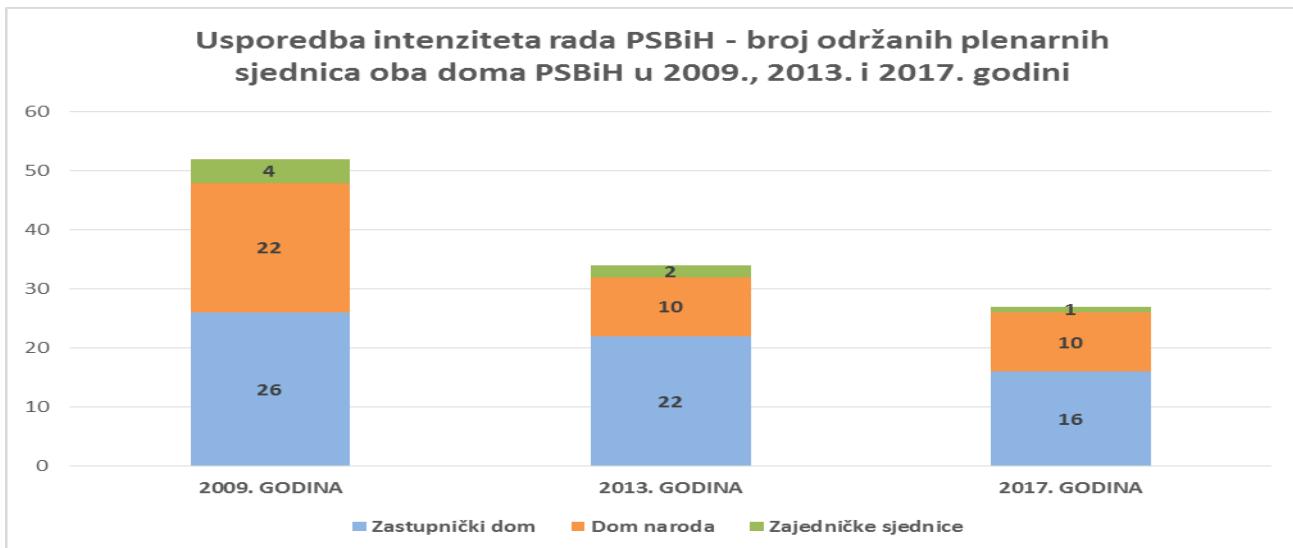
Takođe, odnos usvojenih i odbijenih zakona, najlošiji je u 2017. godini – u kojoj na jedan usvojeni dolazi 1 odbijeni zakon. U 2009. godini, na 3 odbijena dolazila su 4 usvojena, a u 2013. godini, na jedan odbijeni, dva i pol usvojena zakona.

Analiza usporedbe usvojenih zakona tijekom prve tri godine pretprošlog saziva PSBiH (2007., 2008. i 2009.) pokazala je da su za navedene tri godine usvojena 143 zakona, dok je za tri godine prošlog saziva PSBiH (2011., 2012. i 2013.) usvojen ukupno 71 zakon. Najlošiji rezultat na planu zakonodavnih aktivnosti ostvaren je za prve tri godine aktualnog saziva PSBiH (2015., 2016. i 2017.), kada je usvojen 51 zakon, dakle, 20 manje nego za tri godine prošlog saziva, te čak 92 zakona manje od broja usvojenih zakona za tri godine mandata PSBiH u razdoblju 2007.-2009. godine.

Grafikon 12

Kada je u pitanju broj održanih plenarnih sjednica oba doma PSBiH, uspoređujući prošli i prethodni saziv PSBiH sa aktualnim sazivom, vidljiva je značajna razlika u broju održanih sjednica oba doma PSBiH tijekom 2009., 2013. i 2017. godine.

Grafikon 13

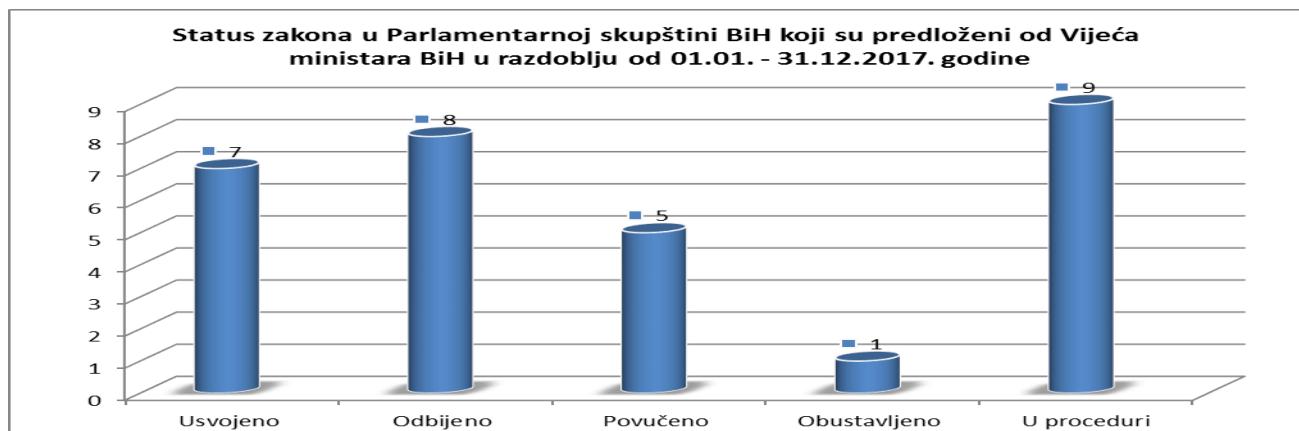
Naime, tijekom 2009. godini održano je najviše plenarnih sjednica oba doma PSBiH - ukupno 48 (ZDPSBiH - 26, DNPSBiH – 18 i 4 zajedničke sjednice oba doma PSBiH), dok su u 2013. godini održane 34 sjednice oba doma PSBiH (ZDPSBiH – 22, DNPSBiH – 10 i 2 zajedničke sjednice oba doma PSBiH). Najmanje planarnih sjednica oba doma PSBiH održano je u prošloj, 2017. godini – ukupno 27 (ZDPSBiH –16 i DNPSBiH –10 i 1 zajednička sjednica oba doma PSBiH).

KOORDINACIJA RADA VM BIH I PS BIH

U 2017. godini, Vijeće ministara BiH utvrdilo je ukupno 27 zakona. U parlamentarnoj proceduri se, zaključno sa 31.12.2017. godine, nalazilo i 9 zakona utvrđenih u Vijeću ministara BiH u prethodnim godinama (1 zakon u 2013., 3 zakona u 2015., te 5 zakona u 2016. godini).

Od 27 utvrđenih zakona od strane Vijeća ministara BiH u 2017. godini, jedna trećina se odnosi na set zakona o trošarinama (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda), koji su tri puta zaredom utvrđivani u 2017. godini, jer su prvi put bili povučeni od Vijeća ministara BiH, drugi put su bili odbijeni u Zastupničkom domu PSBiH, i tek u trećem pokušaju, krajem 2017. godine, usvojeni su, uz podršku, za tu priliku uspostavljene parlamentarne većine, sastavljene od zastupnica/zastupnika SDA, SBB, HDZBiH, SNSD-a i HDZ1990.

Od ukupno 36 zakona, utvrđenih na sjednicama Vijeća ministara BiH (27 u 2017. godini i 9 zakona ranije), u 2017. godini PSBiH je usvojila 7 zakona, a odbijen jedan zakon više - 8. Također, 5 zakona je povučeno iz parlamentarne procedure, za 1 zakonski prijedlog je obustavljen daljnji zakonodavni postupak, dok je 9 zakona predlagatelja Vijeća ministara BiH bilo u proceduri Parlamentarne skupštine BiH, zaključno sa 31.12.2017. godine.

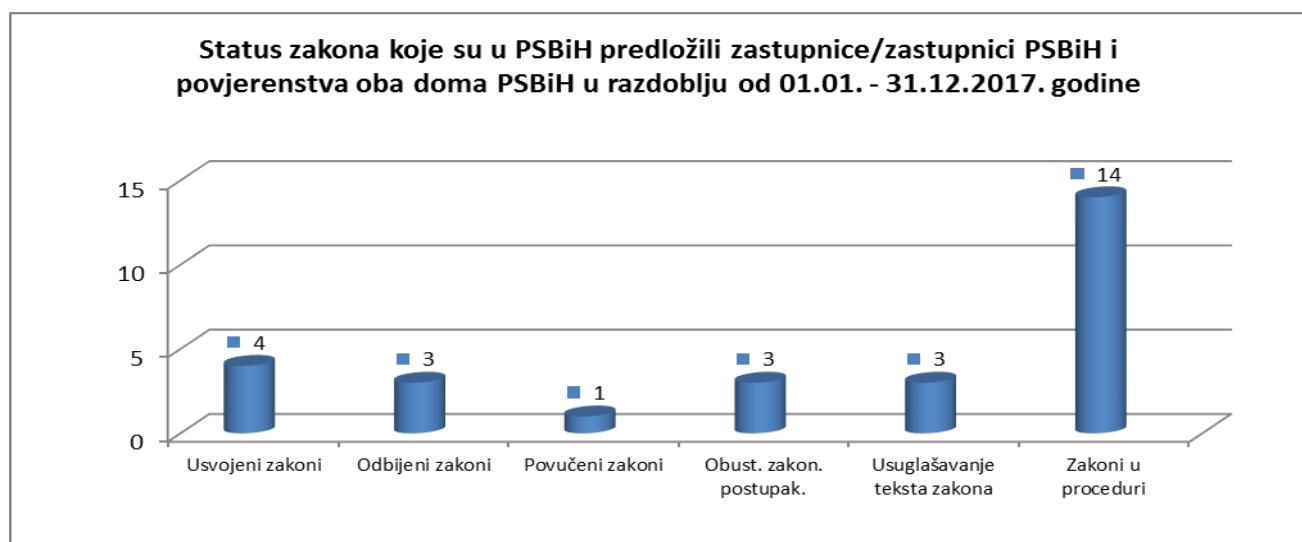
Grafikon 14

Međutim, ako analiziramo satus 27 zakona utvrđenih na sjednicama Vijeća ministara BiH u 2017. godini, u Parlamentu BiH je usvojeno svega – 5! Isto toliko je odbijeno i povučeno iz procedure PSBiH – po 5 zakona, dok je 6 zakona kraj godine dočekalo u parlamentarnoj proceduri. Također, do kraja prošle, 2017. godine, 6 utvrđenih na sjednicama Vijeća ministara BiH u 2017. godini, nisu

bili u proceduri Parlamentarne skupštine BiH, s tim da se jedan zakon nalazio u fazi čekanja na pokretanje parlamentarne procedure u PSBiH (Zakon o državnoj agenciji za istrage i zaštitu).

U 2017. godini, zastupnice/zastupnici oba doma PSBiH i povjerenstva PSBiH bili su predlagatelji skoro identičnog broja zakona kao i Vijeće ministara – ukupno 28, računajući i jedan prijedlog zakona koji je predložio zastupnik Milorad Živković, SNSD u sazivu PSBiH 2010.-2014., koji se nalazi u proceduri od 28.02.2014. godine.

Od predloženih 28 zakona, u oba doma, u istom tekstu usvojena su 4 zakona, odbijena 3 zakona, 1 zakon je povučen iz parlamentarne procedure, za 3 zakona je obustavljen daljnji zakonodavni postupak, a za 3 zakona je bilo potrebno usuglašavanje o istovjetnom tekstu zakona, dok je u proceduri PSBiH, zaključno sa 31.12.2017. godine, ostalo 14 zakonskih prijedloga, koje su predložili zastupnici/zastupnice/izaslanice/izaslanici PSBiH i povjerenstva oba doma PSBiH.

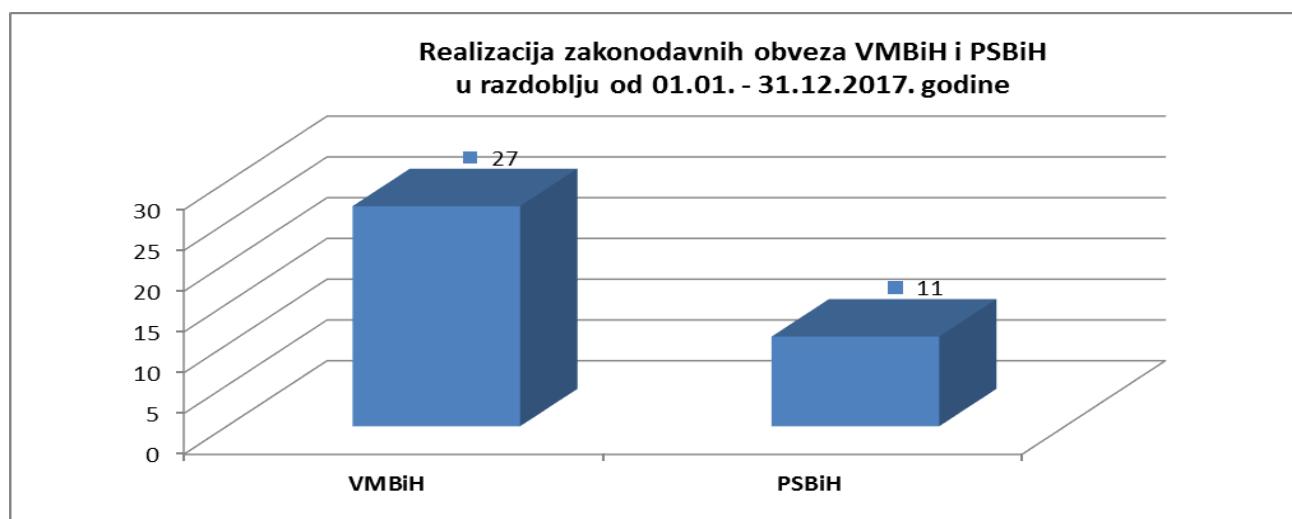

Grafikon 15

Treba posebno istaknuti da Parlamentarna skupština BiH, zaključno sa 31.12.2017. godine, usvojila 5 zakona, koji su utvrđeni od strane Vijeća ministara BiH tijekom 2017. godine, dok se 2 zakonska prijedloga predlagatelja Vijeća ministara BiH, koje je usvojila Parlamentarna skupština BiH u 2017. godini, utvrđena od strane Vijeća ministara u prve dvije godine mandata (2015./2016.).

Dakle, Parlamentarna skupština BiH je za 12 mjeseci 2017. godine usvojila ukupno 11 zakona, s tim da je 7 od 11 donesenih zakonskih prijedloga u 2017. godini predloženo od strane Vijeća ministara BiH, uz napomenu da jedan od donesenih zakona predlagatelja Vijeća ministara BiH utvrđen krajem 2015. godine (Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u BiH, utvrđen na 34. sjednici Vijeća ministara BiH, 09.12.2015. godine), a drugi je utvrđen

u Vijeću ministara BiH krajem 2016. godine (Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost, utvrđen na 87. sjednici Vijeća ministara od 29.12.2016. godine). Također, 4 od 7 predloženih zakona Vijeća ministara, koje je usvojila Parlamentarna skupština BiH u 2017. godini, razmatrani su po tzv. "osnovnom zakonodavnom postupku", a 3 zakonska prijedloga, vezana za Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama u BiH, donesena su po hitnom postupku.

Grafikon 16

Kada je u pitanju ranija konstatacija da međusobna suradnja i koordinacija rada između PSBiH i VMBiH nije na očekivanoj razini, te da istu treba dodatno unaprijediti, ističemo da na 50. sjednici Zastupničkog doma PSBiH, održanoj, 26.07.2017. godine, zastupnice/zastupnici ovog Doma nisu usvojili izvješće o radu Vijeća ministara BiH za 2016. godinu, dok je Dom naroda PS BiH na 32. sjednici održanoj, 28.09.2017. godine, usvojio izvješće o radu Vijeća ministara BiH za 2016. godinu.

Navedeno potvrđuje tezu o disfunkcionalnosti vlasti na državnoj razini, kada su u pitanju Vijeće ministara BiH i Parlamentarna skupština BiH, jer je činjenica da se usvaja mali broj zakona u Parlamentu BiH i da Vijeće ministara BiH dostavlja relativno mali broj zakona u proceduru PSBiH, koja pritom odbija iznimno veliki broj zakona, pa i zakone koje u PSBiH predlaže Vijeća ministara.

PITANJA I INICIJATIVE

U navedenom godišnjem razdoblju (01.01. – 31.12.2017.), vidljivo je značajnije poboljšanje kada je u pitanju obveza Vijeća ministara BiH da, poštujući poslovničke odredbe, odgovara na postavljena pitanja i pokrenute inicijative zastupnika/izaslanika oba doma PSBiH, mada, još uvijek, postoje određena zastupnička pitanja, koja su ranije postavljena od strane zastupnika/izaslanika oba doma

PSBiH, na koja se nije odgovorilo blagovremeno ili se odgovarilo samo djelomično, što je u suprotnosti sa važećim poslovničkim odredbama oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

U kontekstu efikasnijeg odgovaranja na postavljena zastupnička/izaslanička pitanja, svakako treba istaknuti poslovničke izmjene u Poslovcima oba doma PSBiH iz 2014. godine, kojima je omogućeno da na svakoj prvoj plenarnoj sjednici u mjesecu, zastupnici/izaslanici oba doma PSBiH mogu postavljati pitanja nazočnim članovima Vijeća ministara BiH, uz izravni TV prijenos na javnom TV servisu (BHT1), na koja ministrike/ministri u Vijeću ministara BiH odmah daju usmene odgovore, s tim da, u slučaju nezadovoljstva ili djelomičnog zadovoljstva dobivenim odgovorom, zastupnici/izaslanici oba doma PSBiH mogu zatražiti i dobiti odgovore na pitanja u pisanoj formi.

I dalje postoji poslovnička mogućnost postavljanja zastupničkih/izaslaničkih pitanja u oba doma PSBiH u pisanoj formi, s tim da su poslovnički rokovi za dostavljanje odgovora jasno postavljeni, pa stoga svako kašnjenje u dostavljanju odgovora zastupnicima/izaslanicima u roku dužem od 30 dana, uz moguće produženje tog roka u slučaju složenosti pitanja, što blagovremeno treba najaviti u pisanoj formi, predstavlja kršenje Poslovnika o radu oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

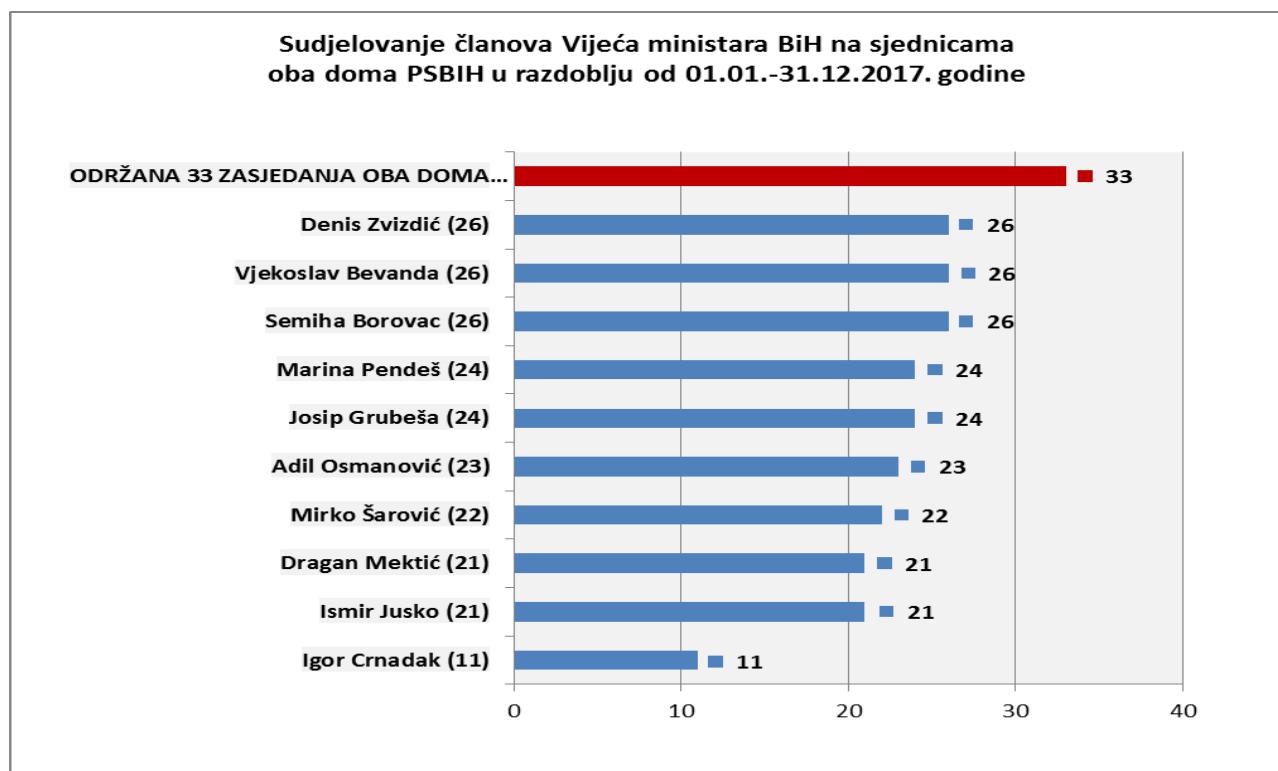
Sumarno gledano, zastupnice/zastupnici Zastupničkog doma PSBiH su u razdoblju od 01.01. - 31.12.2017. godine postavili ukupno 442 zastupnička pitanja i na ista su dobili 351 odgovor (85,2%), uz još 56 odgovora na zastupnička pitanja postavljena prethodnih godina aktualnog mandata Parlamentarne skupštine BiH.

Također, tijekom 12 mjeseci 2017. godine podnesene su 23 zastupničke inicijative od strane 11 zastupnica/zastupnika Zastupničkog doma PSBiH, jer su (kreatori pojedinih inicijativa su više zastupnika/zastupnica ovog Doma), s tim da su u navedenom razdoblju usvojene 3 inicijative, pet je odbijeno, o jednoj inicijativi se Zastupnički dom nije izjašnjavao, na ukupno 5 inicijativa je odgovoren, a na pet nije. U proceduri PSBiH, zaključno sa 31.12.2017. godine, bile su 4 inicijative, a treba dodati da je dostavljeno i 6 odgovora na inicijative pokrenute u 2016. godini.

U Domu naroda PSBiH, 9 izaslanica/izaslanika ovog Doma postavili su ukupno 36 izaslaničkih pitanja u razdoblju od 01.01.–31.12.2017. godine i na ista su dobili 31 odgovor, zaključno sa 31.12.2017. godine (86,1%), uz još 1 odgovor na izaslanička pitanja postavljena tijekom ranijih godina. Podnesena je i jedna izaslanička inicijativa u Domu naroda PSBiH, koja je usvojena, s tim da je u 2017. godini dostavljen i odgovor na jednu raniju inicijativu.

SUDJELOVANJE MINISTRICA/MINISTARA VIJEĆA MINISTARA NA SJEDNICAMA PSBIH:

Na održanih 33 zasjedanja oba doma PSBiH u razdoblju od 01.01.- 31.12.2017. godine (Zastupnički dom PSBiH – 22 zasjedanja, te Dom naroda PSBiH – 11), najviše sudjelovanja na spomenutim zasjedanjima oba doma PSBiH imali su Denis Zvizdić, predsjedatelj Vijeća ministara BiH, Vjekoslav Bevanda, zamjenik predsjedatelja i ministar financija i trezora i Semih Borovac, ministrica za ljudska prava i izbjeglice, koji su sudjelovali na ukupno 26 održanih zasjedanja oba doma PSBiH u 2017. godini, Marina Pendeš, ministrica obrane, sudjelovala je u radu 24 zasjedanja oba doma PSBiH, Adil Osmanović, ministar civilnih poslova sudjelovao je na ukupno 23 zasjedanja, a Mirko Šarović, zamjenik predsjedatelja i ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, bio je nazočan na ukupno 22 zasjedanja oba doma PSBiH. Na kraju, Dragan Mektić, ministar sigurnosti i Ismir Jusko, ministar komunikacija i prometa, sudjelovali su na ukupno 21 održanom zasjedanju PSBiH u navedenom godišnjem razdoblju, dok je Igor Crnadak, ministar vanjskih poslova BiH, zbog čestih službenih putovanja u inozemstvo, nazočio na ukupno 11 zasjedanja oba doma Parlamentarne skupštine BiH, koja su održana u razdoblju od 01.01. – 31.12.2017. godine.

Grafikon 17

Podsjećamo, još jednom, u kontekstu suradnje PSBiH - VMBiH, da Dom naroda PSBiH na 27. sjednici tog Doma, održanoj, 07.04.2017., nije prihvatio zahtjev Kluba SBB-a u Zastupničkom domu PSBiH za rekonstrukciju Vijeća ministara BiH, kojim je zatražena smjena Seada Jusića, zamjenika ministrike obrane BiH, koji je na tu funkciju, svojevremeno, predložen i imenovan kao kadaš SBB-a.

KLJUČNI DOKUMENTI ZA STVARANJE PREDUVJETA ZA EFIKASAN RAD

PROGRAM RADA

Na 45. sjednici proširenog Kolegija Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održanoj, 06.03.2017. godine, donesen je Orijentacijski radni plan Zastupničkog doma PSBiH za razdoblje veljača-prosinac 2017. godine⁴, u kojem, kao i ranijih godina, nisu naznačeni precizni rokovi razmatranja planiranih mjera, pa su svi materijali razmatrani na sjednicama ovog Doma nakon njihovog dostavljanja u parlamentarnu proceduru, sukladno poslovničkim rokovima, što znači da je krajnji rok za okončanje svih planiranih aktivnosti u Zastupničkom domu bio 31.12.2017. godine.

Također, Kolegij Doma naroda PSBiH je, na 42. sjednici održanoj, 07. 03. 2017. godine, utvrdio Orijentacijski radni plan Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH za razdoblje ožujak-prosinac 2017. godine. Kao i u planu rada Zastupničkog doma PSBiH, u Radnom planu ni ovog Doma nisu naznačeni rokovi razmatranja planiranih mjera (aktivnosti), pa su svi pristigli materijali razmatrani nakon njihovog dostavljanja u proceduru Doma naroda, što znači da je krajnji rok za realizaciju svih planiranih aktivnosti u Orijentacijskom radnom planu Doma naroda PSBiH bio 31.12.2017. godine.

Kada je u pitanju zakonodavna aktivnost Parlamentarne skupštine BiH, kao njezina primarna nadležnost, u Orijentacijskom radnom planu Zastupničkog doma PSBiH za 2017. godinu, planirano je usvajanje 49 zakona, i to 45 zakona Vijeća ministara BiH (41 zakon iz programa rada VMBiH za 2017. godinu, te 4 zakona na VMBiH utvrđena proteklih godina), te 4 zakonska prijedloga, čiji su predlagatelji zastupnici/zastupnice ovog Doma. Također, u Orijentacijskom radnom planu Doma naroda PSBiH za 2017. godinu, planirano je usvajanje 49 zakona, i to 48 predlagatelja Vijeća ministara BiH (41 zakon iz programa rada VMBiH za 2017. godinu i 7 zakona utvrđenih u prethodnim godinama), kao i 1 zakonski prijedlog predložen od izaslanika Doma naroda PSBiH.

Parlamentarna skupština BIH je u 2017. godini usvojila ukupno 11 zakona, od kojih je 8 zakona sadržano u orijentacijskim planovima rada oba doma PSBiH za tu godinu, što znači da je realizacija zakonodavnog plana PSBiH za 2017. godinu iznosila manje od 1/5 planiranih zakona - 16,3%.

Inače, spomenuto usvajanje Orijentacijskih radnih planova rada oba doma PSBiH sredinom ili krajem

⁴ Na 64. sjednici proširenog Kolegija Zastupničkog doma PSBiH, održanoj, 19.02.2018. godine, donesen je Orijentacijski radni plan Zastupničkog doma za razdoblje veljača-prosinac 2018. godine. Dom naroda PSBiH nije, zaključno sa 28.02.2018. godine, usvojio Orijentacijski radni plan tog Doma za 2018. godinu.

prvog, a ponekad i početkom drugog kvartala u pojednim godinama prošlih mandata PSBiH, višegodišnja je praksa Parlamentarne skupštine BiH, s tim što je bilo i drastičnijih zakašnjenja prilikom usvajanja godišnjih planova rada od prošlogodišnjih, odnosno, bilo je godina, kada Orijentacijski planovi rada nisu uopće usvajani za jedan od Domova ili pak i oba doma PSBiH.

Podsjećamo da, kada je u pitanju prošli saziv PSBiH, Parlamentarna skupština BiH je programe rada za oba Doma donijela samo u jednoj godini prethodnog četverogodišnjeg mandata (2013.), dok je Orijentacijski plan rada Zastupničkog doma za 2014. godinu usvojen sa nešto više od mjesec dana zakašnjenja, a Orijentacijski plan rada Doma naroda za 2014. uopće nije bio usvojen, dok za prve dvije godine prošlog mandata (2011./2012.), PSBiH nije imala orijentacijske planove rada.

Kada je u pitanju aktualni saziv PSBiH, najveća kašnjenja pri usvajanju Orijentacijskog plana rada Doma naroda PSBiH evidentirana su za 2015. godinu, i iznosila su cca 5 mjeseci, te nešto manje od 1,5 mjeseci kašnjenja od strane Zastupničkog doma PSBiH. Podsjećamo da je Orijentacijski plan Zastupničkog doma PSBiH za razdoblje ožujak-prosinac prethprošle, 2016. godine usvojen na 25. sjednici proširenog Kolegija Zastupničkog doma PSBiH, održanoj, 16.03.2016. godine. Kolegij Doma naroda PSBiH je razmatrao i utvrdio Orijentacijski plan Doma za razdoblje ožujak-prosinac 2016. godine na 25. sjednici Kolegija Doma naroda, održanoj, 04.04.2016. godine, dakle, usvojeni su krajem prvog i početkom drugog kvartala, a dodatni problem je što se u tako usvojene planove rada uvrštavaju i aktivnosti (mjere) koje su planirane (realizirane) i prije donošenja plana rada.

Stoga, još jednom, treba naglasiti da je program rada ključni alat za povećanje efikasnosti rada institucija vlasti i njihovu fokusiranost na postavljeni cilj ili bolje rečeno, alat bez koga je bilo kakav reformski kurs bh. vlasti teško provodiv. U praksi, to bi značilo da oba doma PSBiH sve poduzmu (uključujući i dopune postojećih poslovnika, ukoliko je potrebno) da se njihov rad odvija sukladno kvalitetno kreiranim i blagovremeno usvojenim orijentacijskim planovima rada, koji će se usvojiti do kraja kalendarske godine za narednu, što bi trebalo biti pravilo za sve institucije vlasti na svim razinama u našoj zemlji. Svaka druga opcija, odnosno rad po tzv. "ad-hoc" principu, itekako utječe na njihovu, ionako slabu, učinkovitost i ne bi trebala biti odlika rada najviše institucije zakonodavne vlasti u BiH, niti bilo koje druge institucije vlasti na svim drugim razinama u Bosni i Hercegovini.

PRORAČUN

Fiskalno vijeće BiH, na 09. sjednici održanoj, 05.10.2017. godine, usvojilo Globalni okvir fiskalne bilance i politika u BiH (GOFBP) za razdoblje od 2018.–2020. godine, čime su stvoreni preduvjeti

da se ispoštiju zakonski rokovi za usvajanje Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2018. godinu, kao i proračuna Federacije BiH i Republike Srpske.

Nakon usvajanja Globalnog okvira fiskalne bilance i politika u BiH (GOFBP) za razdoblje od 2018.–2020. godine, Vijeće ministara BiH je, na 122. sjednici, održanoj, 22.11.2017. godine, utvrdilo Nacrt zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza BiH za 2018. godinu⁵. Spomenutim Nacrtom proračuna, predviđeno je da Proračun za financiranje institucija iznosi 950 milijuna KM, dok su prihodi za servisiranje vanjskog duga =1.004.062.329,00 KM i niži su za cca 7,1 milijun KM u odnosu na 2017. godinu, tako da Proračun iznosi ukupno =1.954.062.329,00 KM.

Struktura utvrđenog proračuna institucija BiH prati prioritete rada Vijeća ministara BiH vezano za Europsko partnerstvo, te podržava mjere štednje u institucijama BiH. Proračunom su, također, planirana i sredstva za provedbu općih izbora u listopadu 2018. godine, kao i za višegodišnje projekte proračunskih korisnika i stavljanje u funkciju Državnog zatvora, a projicirana su i sredstva za obračun plaća policijskim službenicima, zbog zakonom usvojene izmjene njihovog koeficijenta.

Vijeće ministara BiH je na 29. izvanrednoj sjednici održanoj, 13.12.2017. godine, utvrdilo korigirani tekst Nacrta zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, koji je utvrđen na 121. sjednici od 22. studenog 2017. godine. U svezi sa usvojenom korekcijom u Nacrtu zakona u članku 17. dodaju se novi stavovi (3) i (4), a koji glase: „(3) Izuzetno od članka 17. stavak (3) Zakona o financiranju, sredstva u iznosu 360.000,00 KM, uključena u iznos stavke „Rezerviranja“ (9999-2, redni broj 1 - Tekuća pričuva) utvrđene ovim zakonom, dodjeljuju se na raspolaganje članovima Predsjedništva Bosne i Hercegovine u jednakim omjerima u svrhu interventnog korištenja tih sredstava. Sredstva dodijeljena članovima Predsjedništva Bosne i Hercegovine realiziraju se na način kako slijedi: a) Članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine, svaki zasebno, donose odluku o kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće pričuve. b) Na temelju dostavljenog zahtjeva pravnog ili fizičkog lica kojem će, u skladu sa ovim stavkom, sredstva biti dodijeljena, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine donosi posebnu odluku, u skladu s kriterijima iz točke a) ovog stavka. c) Odluka iz točke b) ovog stavka objavljuje se u „Službenom glasniku BiH“ u roku deset dana od dana njezinog donošenja. d) Odluke donesene u skladu sa ovim člankom realizirat će Ministarstvo financija i rezora BiH, u skladu sa Zakonom o financiranju. e) u roku 15 dana od dana donošenja ovog zakona, Ministarstvo financija i rezora BiH će obavijestiti članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine o raspoloživom iznosu sredstava za

⁵ Prijedlog Zakona o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2018. godinu, u finalnoj formi (II čitanje), donesen je na nastavku, 55. sjednice Zastupničkog doma PSBiH, koja je održana, 15.01.2018. godine, te na 06. hitnoj sjednici Doma naroda PSBiH, održanoj, 25.01.2018. godine.

interventno korištenje proračunske pričuve. (4) Izuzetno od članka 17. stavka (3) Zakona o finansiranju, iznos 180.000,00 KM od ukupne proračunske pričuve utvrđene ovim zakonom, dodjeljuje se na raspolaganje predsjedatelju i zamjenicima predsjedatelja Vijeća ministara BiH u jednakim omjerima u svrhu interventnog korištenja tih sredstava. Sredstva dodijeljena predsjedatelju i zamjenicima predsjedatelja Vijeća ministara BiH, po ovom osnovu, realiziraju se analogno propisanoj proceduri iz stavka (3) tač. a), b), c), d) i e) ovog članka."

Također, Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva financija i trezora, na 121. sjednici održanoj, 22.11.2017. godine, usvojilo je Dokument okvirnog proračuna (DOP) institucija Bosne i Hercegovine za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Dokument okvirnog proračuna prati i podržava reforme BiH u procesu priključenja Europskoj uniji i bržu provedbu prijema Bosne i Hercegovine u Partnerstvo za mir (PfP) i daljnji NATO put BiH, te provedbu ranije definiranih 14 strateških ciljeva, uključujući razvoj ekonomije, povećanje uposlenosti i smanjenje siromaštva u Bosni i Hercegovini.

Prema DOP-u za razdoblje od 2018. do 2020. godine, ukupna razina rashoda institucija BiH, bez servisiranja vanjskog duga, iznosi 950 milijuna KM na godišnjoj razini za sve tri godine (2018.-2020.), a izdvajanje neizravnih poreza s Jedinstvenog računa Uprave za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine iznosi 750 miliona KM, što je na razini iznosa proračuna iz prethodnih godina. Navedeno će u praksi značiti da plaće i naknade u institucijama Bosne i Hercegovine i u naredne tri godine ostaju na dosadašnjoj razini i iste neće biti povećane.

Nacrt Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza BiH za 2017. godinu, Vijeće ministara BiH utvrdilo je na 79. sjednici, održanoj 03.11.2016. godine, dakle, iako ranije nego prethodnih godina, ipak sa određenim zakašnjnjem u odnosu na zakonske i poslovničke rokove, i u istom su planirani ukupni prihodi za finansiranje institucija i primici na razini prethodnih godina od 950.000.000,00 KM. Potom je Ministarstvo financija i trezora dostavilo Nacrt zakona o Proračunu Predsjedništvu BiH, koje je, kao ovlašteni predlagatelj, 15.11.2016., usvojilo Prijedlog Proračuna za 2017. godinu i uputilo ga u proceduru Parlamentarne skupštine BiH.

Kada je u pitanju Prijedlog Zakona o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2017. godinu, podsjećamo da Vijeće ministara BiH nije svoje obveze u svezi Proračuna za 2017. godinu izvršilo blagovremeno, jer je obveza Vijeća ministara da Nacrt proračuna utvrdi najkasnije do 15. listopada, a utvrđen je, 03. studenog 2016. godine, čime je onemogućeno i Predsjedništvo BiH da blagovremeno ispunji svoju obvezu, odnosno, da u konačnici Parlamentarnoj skupštini BiH dostavi Prijedlog Zakona o proračunu za 2017. godinu, najkasnije do 01. studenog 2016. godine.

Inače, Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2017. godinu, u finalnoj formi (II čitanje) usvojen na 39. sjednici Zastupničkog doma PSBiH, održanoj, 14.12.2016. godine, a u Domu naroda PSBiH na 04. hitnoj sjednici održanoj, 15.12.2016. godine, što znači da kašnjenje Vijeća ministara BiH prilikom utvrđivanja Nacrta Proračuna za tekuću godinu, koje je prouzrokovalo i kašnjenje Predsjedništva BiH u dostavljanju Prijedloga proračuna u proceduru PSBiH, nije značajnije utjecalo na Parlamentarnu skupštinu BiH da Prijedlog zakona o Proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2017. godinu usvoji čak 16 dana prije isteka zakonskog roka.

Kada je u pitanju proces usvajanja državnog proračuna, podsjećamo na članak 136. Poslovnika Zastupničkog doma PSBiH koji predviđa da: "Nakon što Parlamentarna skupština BiH dobije prijedlog zakona koji sadrži proračun institucija BiH za sljedeću godinu, koji je uputilo Predsjedništvo BiH, sukladno zakonu i rokovima propisanim zakonom, isti prvo razmatra Zastupnički dom PSBiH. Nakon usvajanja, Zastupnički dom dostavlja prijedlog zakona s proračunom Domu naroda PSBiH najkasnije do 15. studenoga tekuće godine".

Prilikom donošenja proračuna primjenjuju se odredbe kojima se uređuje temeljni zakonodavni postupak, s tim da Kolegij Doma skraćuje rokove i poduzima sve druge potrebne mjere za donošenje proračuna ili, po potrebi, izmjene i dopune proračuna najkasnije do 15. prosinca tekuće godine". Također, člankom 127. Poslovnika Doma naroda PSBiH je predviđeno da (citat): "Nakon usvajanja prijedloga zakona koji sadrži proračun institucija BiH za sljedeću godinu, Zastupnički dom dostavlja prijedlog zakona s proračunom Domu naroda najkasnije do 15. studenoga tekuće godine. Prilikom donošenja proračuna primjenjuju se odredbe za temeljni zakonodavni postupak, s tim da Kolegij Doma naroda skraćuje rokove i poduzima sve druge potrebne mjere za donošenje proračuna ili, po potrebi, izmjene i dopune proračuna, najkasnije do 15. prosinca tekuće godine".

Nadležne držane institucije, koje su aktivno uključene u kreiranje i usvajanje državnog proračuna, svakako, trebaju imati u vidu članak 136. Poslovnika Zastupničkog doma PSBiH, te članak 127. Poslovnika Doma naroda PSBiH, te blagovremeno otpočeti sa aktivnostima na kreiranju i donošenju državnog proračuna, najkasnije do kraja kalendarske godine za narednu, što je proteklih 11. godina, koliko CCI prati rad Parlamentarne skupštine BiH bio kontinuirani problem, prije svega, zbog loše suradnje na relaciji Vijeće ministara BiH - Predsjedništvo BiH - Parlamentarna skupština BiH, jer svaka od ovih institucija ima određeni dio odgovornosti kada je u pitanju kreiranje i usvajanje Prijedloga zakona o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza naše zemlje.

Također, treba, još jednom podsjetiti, s obzirom da je navedenij problem došao do izražana prilikom utvrđivanja Nacrta državnog proračuna za 2018. godinu, na višegodišnju praksu tzv. "diskrecijskog"

trošenja proračunskog novca od strane predsjedatelja i dva zamjenika predsjedatelja Vijeća ministara BiH, koja je potom proširena i na tri člana Predsjedništva BiH, koji imaju mogućnost interventno, i na temelju osobnih prosudbi, koristiti sredstva do 6% od iznosa tekuće pričuve za određenu godinu, te 4% za predsjedatelja i dva zamjenika predsjedatelja Vijeća ministara BiH.

U kontekstu navedenoga, jedna od kontinuiranih preporuka iz monitoring izvješća CCI-a bila je da se, s ciljem maksimalne transparentnosti pri trošenju proračunskog novca, tj. novca poreskih obveznika naše zemlje, a što je obveza javnih dužnosnika na svim razinama, stvore zakonske prepostavke i donesu potrebne odluke, kojima će se ubuduće onemogućiti "diskrecijsko" trošenje proračunskog novca od strane predsjedatelja i zamjenika predsjedatelja Vijeća ministara BiH, i članova Predsjedništva BiH, koji imaju mogućnost interventno koristiti ta sredstva, koja su osigurana kroz tzv. "tekuću pričuvu" za određenu godinu, a na temelju kriterija koje sami određuju.

Unatoč navedenom, nakon ukidanja spomenute "negativne prakse" od strane predsjedatelja Vijeća ministara BiH i njegovih zamjenika za 2016. godinu, koji prošle godine nisu koristili navedena sredstva iz "tekuće pričuve", u Prijedlogu Proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2017. godinu, kao i 2018. godinu, ostavljena je mogućnost da predsjedatelj Vijeća ministara BiH i zamjenici predsjedatelja VMBiH mogu koristiti sredsta iz tzv. "tekuće pričuve", a zadržana je i ranija mogućnost da tri člana Predsjedništva BiH spomenuta sredstva koriste u 2017. i 2018. godini.

U tom pogledu, stajalište CCI-a je vrlo jasno i više puta iznošeno u javnosti, s obzirom da CCI smatra da je nedopustivo da se sredstva u iznosu od preko pola miliona KM (540.000,00 KM), troše bez jasnih i transparentnih kriterija, što znači da odluke o trošenju proračunskog novca treba donositi kompletan sastav Vijeća ministara BiH, kao i svi članovi Predsjedništva BiH, dakle, Institucije, bez "povlastica" za bilo koga, prije svega, zbog potpune transparentnosti i maksimalne odgovornosti pri trošenju proračunskog novca, odnosno, novca poreskih obveznika naše zemlje.

EUROATLANTSKI PUT BIH I PS BiH

Nakon deblokade europskog puta Bosne i Hercegovine u prve dvije godine aktualnog saziva PSBiH i VMBiH (2015./2016.) i pokretanja važnijih procesa vezanih za brži napredak BiH na njezinom europskom putu, u trećoj godini mandata, dakle, u 2017. godini, došlo je do ponovnog usporenja europskog puta BiH, što je, između ostalog, rezultat sve prisutnijeg nepovjerenja između partnera u vlasti na državnoj razini, ali svakako, i stalnoj nestabilnosti, odnosno, nepostojanja parlamentarne većine u Zastupničkom domu PSBiH.

Promatrajući korake na europskom putu BiH, treba spomenuti da je, nakon Izjave o prihvaćanju ubrzanog integracijskog procesa u Parlamentarnoj skupštini BiH, donošenja Odluke Vijeća Europske unije da se odobri Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (01. lipnja 2015. godine), predaje aplikacije za kandidatski status BiH u EU, 15. veljače 2016. godine, dugotrajnog usuglašavanja i usvajanja tzv. "mehanizma koordinacije", donošenja Odluke Vijeća Europske unije da, na zasjedanju održanom, 20. rujna 2016. godine, prihvati Zahtjev za članstvo Bosne i Hercegovine u Europskoj uniji i istovremeno pozove Europsku komisiju da pripremi mišljenje o Zahtjevu za članstvo Bosne i Hercegovine u Europskoj uniji, vlasti naše zemlje dobole su, 09. prosinca 2016. godine Upitnik Europske komisije sa 3.242 pitanja, čime je, Europska komisija potvrdila europsku perspektivu BiH i otvorila put bh. vlastima da prave nove iskorake u procesu europskih integracija prema kandidatskom statusu Bosne i Hercegovine u Europskoj uniji.

Naravno, pritom je jasno naglašeno da se naročita pozornost obrati na provedbu odluke Europskog suda za ljudska prava u predmetu "Sejadić-Finci", što bi građanima Bosne i Hercegovine, koji ne pripadaju niti jednom od tri konstitutivna naroda u BiH, omogućilo da se mogu kandidirati na izborima, te obnašati dužnosti člana Predsjedništva BiH i izaslanika u Doma naroda PSBiH.

Međutim, ono što je za vlasti BiH trebalo biti "prioritet svih prioriteta" je, svakako, kreiranje, usuglašavanje, prijevod i dostavljanje odgovora na spomenutih 3.242 pitanja iz Upitnika Europske komisije, i to u roku, odnosno rokovima, koje su predstavnici bh. vlasti i pojedini lideri političkih stranaka vladajuće većine na razini države, sami sebi davali, ali iste nisu poštivali, već su ih nekoliko puta prolongirali. Iako su znali da, tek kada Europska komisija dobije prevedene odgovore iz Upitnika, iste analizira i eventualno zatraži određena pojašnjenja ili postavi dodatna pitanje, i kada bude zadovoljna dostavljenim odgovorima, Europska komisija tada može dati preporuku

Vijeću Europske unije o tome da li Bosni i Hercegovini treba odobriti status kandidata za članstvo u EU, i eventualno, utvrditi i datum za otvaranje pregovora o pristupanju BiH u članstvo EU.

Unatoč pojačanom aktivitetu radu radnih grupa, koje su bile kompletirane i otpočele su sa planiranim aktivnostima, sve se "zakompliciralo" nakon poziva Direkcija za europske integracije BiH, tijekom mjesec kolovoza 2017. godine, svim zainteresiranim prevoditeljima da dostave prijave i iskažu interes za prijevod odgovora na pitanja iz Upitnika Europske komisije na engleski jezik. Nakon mnogih nesnalaženja u tom procesu, utemeljen je tim stručnih prevoditelja, koji je počeo sa prijevodom kreiranih i usuglašenih odgovora na pitanja iz Upitnika Europske komisije, ali je proces išao vrlo sporo, tako da isti nije okončan do kraja prosinca 2017. godine, što je rok koji su vlasti naše zemlje sebi zadale kao krajnji, uz ambiciju da, ukoliko sve bude išlo po njihovom planu (bh.vlasti), Bosna i Hercegovina već u prvoj polovici 2018. godine, dobije status kandidata za članstvo u Europskoj uniji, što se, sasvim izvjesno, zbog već navedenih zastoja, neće dogoditi⁶.

Podsjećamo da je tijekom 2016. godine došlo do usuglašavanja i usvajanja tzv. "mehanizama koordinacije", čime je otklonjena ključna prepreka za intenziviranje aktivnosti na kreiranju i usvajanju "Programa integriranja BiH u EU", ali se, nakon toga, nije puno uradilo na tom planu.

Međutim, Bosna i Hercegovina, još uvijek, nema državni program za usklađivanje zakonodavstva naše zemlje sa zakonodavstvom Europske unije pod nazivom: " Program integriranja u EU", koji bi ujedno bio instrument praćenja onoga što su bh. vlasti uradile po pitanju europskih integracija. Naime, ne treba zaboraviti da se BiH Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) obvezala da će kreirati i donijeti ovaj program, ali unatoč otklonjenim ključnim preprekama, bh. vlasti još nisu došle do potrebne suglasnosti da se intenziviraju aktivnosti i konačno usvoji ovaj važni dokument.

Bilo bi dobro da je spomenuti program donesen i prije odgovora na Upitnik EK, jer su pojedine države regije tako uradile i samim tim, olakšale sebi proces kreiranja odgovora na pitanja iz Upitnika. S obzirom da sve nadležne institucije na svim razinama vlasti u BiH (kantoni, entiteti i država) imaju određene obveze i aktivnosti u procesu integriranja BiH u EU, nijedna institucija ne može, unatoč metodološkoj pripremi ovog posla od strane Direkcije za europske integracije BiH, samostalno izraditi spomenuti program, kao što je bio slučaj i sa odgovorima na Upitnik EK.

Dakle, dokument "Program integriranja BiH u EU" bi trebao dati pregled svih obveza iz procesa BiH prema Europskoj uniji, prije svega, dinamiku realizacije preuzetih obveza, plan ispunjenja kriterija

---

⁶ Najviši dužnosnici vlasti Bosne i Hercegovine su, nakon skoro 15 mjeseci (28.02.2018.), predsjedniku Europske komisije Jean-Claude Junckeru predali odgovore na Upitnik, čiji sadržaj treba poslužiti kao temelj za donošenje odluke o kandidatskom statusu Bosne i Hercegovine za buduće članstvo u Europskoj uniji.

za članstvo, plan usklađivanja domaćeg sa zakonodavstvom EU, kao i procjenu svih troškova realizacije samog programa. Na temelju spomenutog programa integriranja, bilo bi poznato koja administrativna razina i kada radi na ispunjenju određene konkretne aktivnosti, s tim da bi planiranje rada izvršnih organa vlasti (vlada) na svim razinama u našoj zemlji bilo pojednostavljeno, a zakonodavna vlast Bosne i Hercegovine bi dobila dodatni instrument za praćenje njihovog rada.

Dodatno, program integriranja BiH u EU treba biti jasna poruka da je Bosna i Hercegovina predana svom europskom putu, da i kroz ovaj dokument pruža okvir pravne i političke sigurnosti, s obzirom da će građani, poslovna zajednica i potencijalni investitori jasno vidjeti što i kako nadležne institucije na svim razinama planiraju raditi, u kojim rokovima i sa kojim finansijskim sredstvima.

Kada je provedba Akcijskog plana Reformske agende za BiH u pitanju, podsjećamo da je Vijeće ministara BiH prije skoro tri godine (10. lipnja 2015.) usvojilo "Ekonomsku reformsku agendu za BiH za razdoblje od 2015.-2018. godine", dok je Akcijski plan za provedbu Reformske agende na razini Vijeća ministara BiH utvrđen, 06.10.2015. godine. Spomenuti Akcijski plan je sadržavao tzv. "paket mjera", koje su planirane u oblastima javnih financija, oporezivanja i fiskalne održivosti, poslovne klime i konkurentnosti, vladavine prava i dobrog upravljanja, te javne uprave, koje su trebale provesti institucije BiH, u suradnji sa institucijama vlasti Federacije BiH i Republike Srpske.

Sukladno trenutnim analizama, Akcijski plan Reformske agende za BiH za razdoblje 2015.-2018. godine se aktivno provodi, a kada je u pitanju realizacija mjera, zaključno sa 31.12.2017. godine, u potpunosti je provedeno 19 aktivnosti (mjera), što predstavlja stupanj realizacije od 55,9% u odnosu na ukupan broj mjera – planirane su 34 generalne mjere u Akcijskom planu na državnoj razini, s tim da se provedba 8 mjera iz Akcijskog plana Reformske agende, započeta tijekom prethodne dvije godine, kontinuirano provodi, te da 7 mjera iz Akcijskog plana za provedbu Reformske agende na državnoj razini, zaključno sa 31.12.2017. godine, nije bilo realizirano.

Spomenimo da pojedini visoki dužnosnici Vijeća ministara BiH imaju običaj da mjere koje se u kontinuitetu provode, tretiraju kao potpuno realizirane i na taj način, u javnim istupima, stupanj realizacije Akcionog plana Reformske agende predstavljaju većim nego što on to zaista i jeste.

Vezano za članstvo Bosne i Hercegovine u Sjevernoatlanskom savezu (NATO), vlasti BiH i dalje imaju obvezu da ispune neophodne vojne i političke uvjete. Da bi konačno došlo do aktiviranja Akcijskog plana za članstvo (MAP), što predstavlja posljednju stepenicu prema pozivu za članstvo BiH u NATO, neophodno je završiti proces knjiženja perspektivne vojne imovine, uz napomenu da je, od 63 perspektivne vojne lokacije u BiH, u 2017. godini upisano 30 lokacija vojnih objekata, uz

očekivanja nadležnih državnih institucija, prije svega, Ministarstva obrane BiH, da će biti uknjižene i određene nove lokacije vojne imovine, za koje trenutno postoji realan osnov za njihovo knjiženje.

U prilog navedenom ide i prošlogodišnja Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojom je odbijena apelacija Pravobraniteljstva Republike Srpske, vezano za knjiženje vojne imovine. Iako donesena odluka nije dovoljna za aktiviranje MAP-a, ona predstavlja dodatni korak ka ispunjenju uvjeta sa sastanka ministara vanjskih poslova NATO-a, održanog u Talinu, 22. i 23. travnja 2010. godine, koji podrazumijevaju uknjižbu 63 perspektivne nepokretne vojne lokacije, kao vlasništvo države BiH, što, dakle, unatoč nekim najavama, i dalje ostaje ključni uvjet za aktiviranje MAP-a.

Podsjećanje na ključne datume i događaje u odnosima između BiH i Europske unije⁷:

- 1997.: Vijeće ministara Europske unije postavlja političke i gospodarske uvjete za razvoj bilateralnih odnosa, a BiH se pruža mogućnost korištenja autonomnih trgovinskih mjera.
- 1998.: Uspostavljanje EU - BiH Konsultativnog radnog tijela (Consultative Task Force - CTF) koje osigurava tehničku i stručnu pomoć u području administracije, zakonodavnog okvira i politike.
- Svibanj 1999.: Počinje proces stabilizacije i pridruživanja (Stabilisation and Association Process - SAP). Proces stabilizacije i pridruživanja nudi jasnu mogućnost integriranja u EU za Bosnu i Hercegovinu, kao i ostalih pet zemalja regije zapadnog Balkana.
- Lipanj 1999.: Pokrenute aktivnosti Pakta stabilnosti za jugoistočnu Europu, kojem je strateški cilj stabilizacija u jugoistočnoj Europi putem približavanja zemalja regije euroatlantskim integracijama, te jačanja regionalne suradnje. U Sarajevu je u lipnju 1999. godine održan summit šefova zemalja i vlada Europe, Kanade, Japana i USA, na kome je podržano i ozvaničeno utemeljenje Pakta stabilnosti za jugoistočnu Europu.
- Ožujak 2000.: Objavljena Mapa puta EU (Road Map). Ovaj dokument je definirao 18 ključnih uvjeta koje Bosna i Hercegovina treba da ispuni kako bi se pristupilo izradi Studije izvodivosti (Feasibility Study) za otpočinjanje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (SSP).
- 2000.: Uveden bescarinski pristup proizvoda iz Bosne i Hercegovine unutarnjem tržištu Europske unije (Autonomous Trade Measure – ATM).
- Prosinac 2000.: Vijeće EU usvojilo je Uredbu 2666/2000 o programu pomoći EU za obnovu, razvoj i stabilizaciju – CARDS (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation). CARDS je bio program tehničke pomoći Europske unije za obnovu, razvoj i stabilizaciju namijenjen Albaniji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Makedoniji i SR Jugoslaviji (Srbija i Crna Gora).
- Ožujak 2003.: Rad na Studiji izvodivosti je započeo. Europska komisija je uručila Vijeću ministara BiH upitnik sa 346 pitanja, koja su pokrivala oblast gospodarskog i političkog uređenja BiH, te

---

⁷ Ključni datumi u odnosima BiH i EU preuzeti sa web stranice Direkcije za europske integracije BiH.

ostalih oblasti, koje su relevantne za zaključivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

- Studen 2003.: Europska komisija je usvojila ocjenu Studije izvodivosti. Studija izvodivosti je identificirala 16 prioritetnih oblasti u kojima bi suštinski reformski napredak bio temelj Europskoj uniji da preporuči Vijeću EU otvaranje pregovora sa BiH o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.
- Ožujak 2004.: Vijeće Europske unije je usvojilo prvo Europsko partnerstvo sa BiH;
- Studen 2005.: 25. studenog 2005. u Sarajevu su službeno pokrenuti pregovori o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.
- Siječanj 2006.: Održana Prva plenarna runda pregovora o SSP-u između EU i BiH i Prvi plenarni sastanak Praćenja procesa reformi, koje zamjenjuje dotadašnje Konsultativno radno tijelo. Vijeće Europske unije je usvojilo drugo Europsko partnerstvo s Bosnom i Hercegovinom.
- Siječanj 2007.: Uspostavljen Instrument prepristupne pomoći (Instrument for Pre-accession Assistance - IPA), namijenjen za sve prepristupne aktivnosti, koje financira Europska komisija.
- Veljača 2008.: Vijeće Europske unije je usvojilo treće Europsko partnersvo s BiH;
- Studen 2007.: Okončani tehnički pregovori o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, a parafiranje i potpisivanje zavisi od ispunjenja političkih uvjeta.
- Prosinac 2007.: 04. prosinca 2007. parafiran Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.
- Veljača 2008.: 20. veljače 2008. potpisani Okvirni sporazum o pravilima suradnje za provedbu finansijske podrške Europske komisije BiH u okviru Instrumenta za prepristupnu pomoć (IPA).
- Lipanj 2008. : 16. lipnja 2008. potpisani Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.
- Srpanj 2008.: 01. srpnja stupio na snagu Privremeni sporazum o trgovini i trgovinskim pitanjima.
- Studen 2008.: Održan prvi sastanak Privremenog odbora za stabilizaciju i pridruživanje, kao najvišeg tijela u okviru procesu stabilizacije i pridruživanja, čiji je temeljni zadatak (zajedno sa šest privremenih pododbora), praćenje ispunjenja obveza Privremenog sporazuma.
- Lipanj 2011.: Održan prvi sastanak Struktuiranog dijaloga o pravosuđu između BiH i EU;
- Lipanj 2012.: 27. lipnja 2012. održan je 1. sastanak Dijaloga na visokoj razini o procesu pristupanja BiH, kada je uručena Mapa puta za zahtjev za članstvo BiH u EU. Drugi sastanak je održan u studenom 2012. godine.
- 01. srpnja 2013.: – Republika Hrvatska postaje 28. članica EU, a Bosna i Hercegovina po prvi put ima granicu sa jednom državom članicom Europske unije.
- Siječanj 2014.: – Europska unija je uspostavila novi Instrument prepristupne pomoći IPA II za razdoblje 2014 – 2020.
- 01. lipnja 2015.: – Stupio na snagu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između EU i BiH.
- 15. veljače 2016.: - Sukladno članku 49. Ugovora o Europskoj uniji, BiH je u okviru nizozemskog predsjedanja Vijećem EU podnijela formalni „zahtjev za članstvo u EU“.
- 20. rujan 2016..: - Vijeće Europske unije pozvalo Europsku komisiju da pripremi mišljenje o

Zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Europskoj uniji.

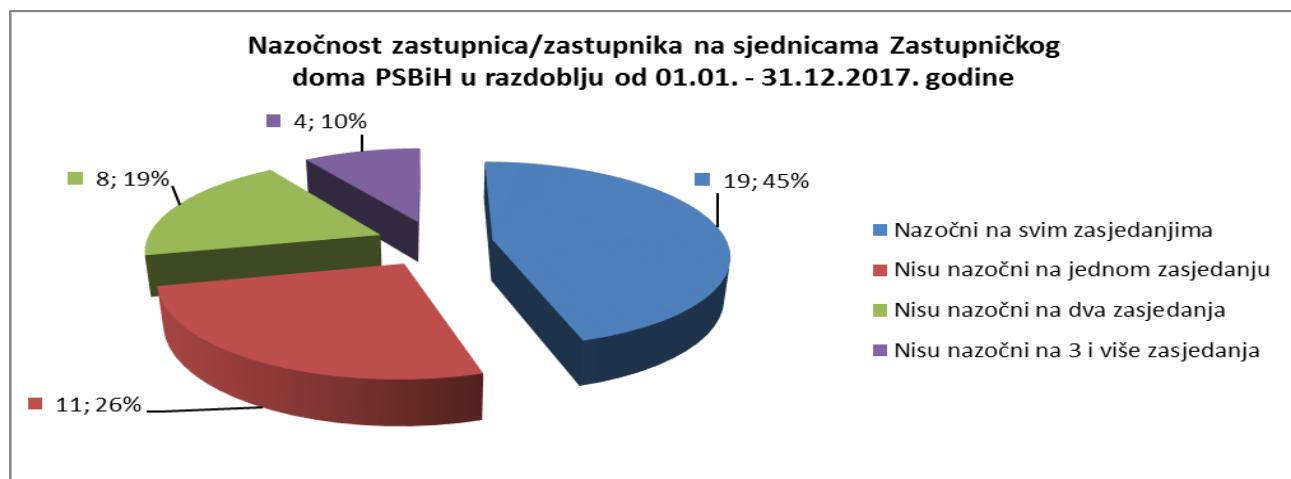
•09. prosinac 2016.: - Europska komisija uručila Upitnik Bosni Herceovini sa 3.242 pitanja⁸.

AKTIVNOSTI ZASTUPNICA/ZASTUPNIKA/IZASLANIKA U 2017. GODINI

U promatranom godišnjem razdoblju (01.01.– 31.12.2017.), održano je ukupno 17 plenarnih sjednica Zastupničkog doma PS BiH, na ukupno 22 zasjedanja ovog Doma, računajući i 55. sjednicu Zastupničkog doma PSBiH, koja je započeta u 2017., a okončana početkom 2018. godine.

Ukupno 19 zastupnika/zastupnice su nazočili svim zasjedanjima Zastupničkog doma PSBiH u 2017. godini, dok 11 zastupnika/zastupnica ovog Doma nije nazočilo jednom od 22 zasjedanja.

Također, 8 zastupnika/zastupnice nije nazočilo na dva zasjedanja, a 4 zastupnice/zastupnika ovog Doma nisu nazočili na tri i više zasjedanja održanim u razdoblju od 01.01. – 31.12.2017. godine.

Grafikon 18

U 2017. godini je evidentirano 29 najavljenih izostanaka sa održanih zasjedanja ovog Doma od strane 20 zastupnica/zastupnika, s tim da je najviše opravdanih izostanaka imao zastupnik Nenad Lalić, SDS – ukupno 3. Također, u navedenog razdoblju evidentirano je i 12 nenajavljenih izostanaka sa 2 održana zasjedanja ovog Doma od strane 6 zastupnica/zastupnika Kluba SNSD-a.

Zastupnica /Zastupnik	Politička stranka	Ukupno zasjedanja	Prisutan	Najavljeno odsutan	Nenajavljeno odsutan	Otišao/la prije kraja
Ahmetović Sadik	Nezavisni blok	22	22	0	0	0

⁸ 28.02.2018.: - predsjedniku Europske komisije Jean-Claude Junckeru predani odgovori od strane bh. vlasti na ukupno 3.242 pitanja iz Upitnika Europske komisije, čiji sadržaj bi trebao poslužiti kao temelj za donošenje buduće odluke o kandidatskom statusu Bosne i Hercegovine za članstvo u Europskoj uniji.

Arnaut Damir	SBB	22	22	0	0	0
Backović Zaim	BPS	22	21	1	0	0
Bećirović Damir	DF	22	22	0	0	0
Bećirović Denis	SDP	22	21	1	0	0
Beganović Mensura	DF	22	22	0	0	0
Bojić Borislav	SDS	22	22	0	0	0
Bosić Mladen	SDS	22	22	0	0	0
Demirović Safer	SDA	22	21	1	0	0
Džaferović Šefik	SDA	22	22	0	0	0
Emrić Jasmin	A-SDA	22	21	1	0	0
Fazlić Amir	SDA	22	22	0	0	0
Gasal-Vražalica Maja	DF	22	21	1	0	0
Isaković Mirsad	SBB	22	21	1	0	0
Kapetanović Nermina	SDA	22	22	0	0	0
Komšić Željko	DF	22	22	0	0	0
Košarac Staša	SNSD	22	18	2	2	2
Kožul Predrag	HDZ BiH	22	22	0	0	0
Krčmar Đorđo	Neovisni	22	21	1	0	0
Krišto Borjana	HDZ BiH	22	22	0	0	0
Lalić Nenad	SDS	22	19	3	0	0
Lovrinović Nikola	HDZ BiH	22	22	0	0	0
Magazinović Saša	SDP	22	21	1	0	0
Majkić Dušanka	SNSD	22	18	2	2	2
Marković Milica	SNSD	22	20	0	2	2
Mehmedović Šemsudin	SDA	22	22	0	0	0
Mešić Mirsad	SDP	22	20	2	0	0
Milovanović Miroslav	SNSD	22	20	0	2	2
Novaković Momčilo	NDP-PDP	22	21	1	0	0
Pandurević Aleksandra	SDS	22	20	2	0	0
Prodanović Lazar	SNSD	22	20	0	2	2
Rančić Hazim	SDA	22	22	0	0	0
Sarajlić Asim	SDA	22	21	1	0	0
Šepić Senad	Nezavisni blok	22	22	0	0	0
Škaljić Fehim	SBB	22	22	0	0	0
Sokolović Salko	Nezavisni blok	22	22	0	0	0
Špirić Nikola	SNSD	22	19	1	2	2

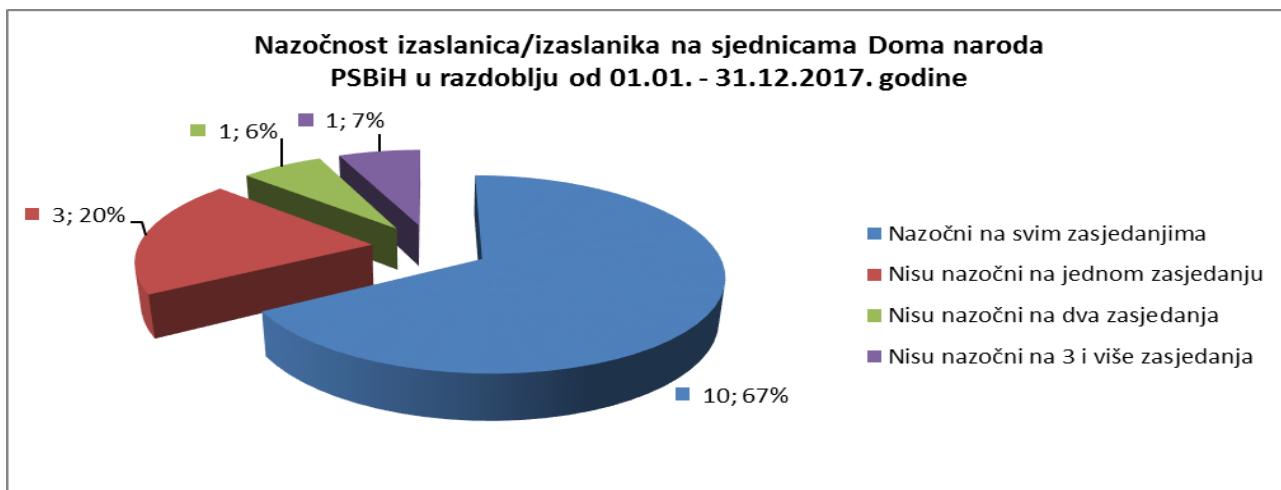
Tomić Monika	HDZ BiH	22	20	2	0	0
Vajzović Hanka	DF	22	21	1	0	0
Vukovljak Jovan	Neovisni	22	20	2	0	0
Zelenika Diana	HDZ 1990	22	20	2	0	0
Đonlagić Mirsad	SBB	22	22	0	0	0

Tabela 4: Nazočnost zastupnica/zastupnika ZDPSBiH na zasjedanjima u razdoblju 01.01.-31.12.2017. godine

Istovremeno, izaslanik Doma naroda PSBiH Fahrudin Radončić, SBB, imao je 5 opravdanih izostanaka sa 11 održanih sjednica ovog Doma u razdoblju od 01.01.– 31.12.2017. godine, izaslanik Darko Babalj – 2 opravdana izostanka, te po jedan opravdani izostanak izaslanici Safet Softić, Sifet Podžić i Ognjen Tadić, dok je 10 izaslanica/izaslanika bilo nazočno na svih 11 održanih sjednica Doma naroda PSBiH.

Izaslnik/Izaslanica	Politička stranka	Ukupno zasjedanja	Prisutan	Najavljen odsutan	Nenajavljen odsutan
Darko Babalj	SDS	11	9	2	0
Bariša Čolak	HDZ BiH	11	11	0	0
Zdenka Džambas	HDZ BiH	11	11	0	0
Halid Genjac	SDA	11	11	0	0
Sead Kadić	SDA	11	11	0	0
Mario Karamatić	HSS/HNS	11	11	0	0
Sredoje Nović	SNSD	11	11	0	0
Sifet Podžić	DF	11	10	1	0
Nebojša Radmanović	SNSD	11	11	0	0
Farudin Radončić	SBB	11	6	5	0
Martin Raguž	HDZ 1990	11	11	0	0
Dragutin Rodić	DNS	11	10	1	0
Safet Softić	SDA	11	11	0	0
Ognjen Tadić	SDS	11	10	1	0
Ljilja Zovko	HDZ BiH	11	11	0	0

Tabela 5: Nazočnost izaslanika/izaslanica Doma naroda PSBiH na plenarnim sjednicama ovog Doma, koje su održane u razdoblju od 01.01.- 31.12.2017. godine

Grafikon 19

Tijekom proteklih 11 godina, koliko CCI obnaša monitoring rada institucija zakonodavne i izvršne valsti u našoj zemlji (kantoni, entiteti i država), i dalje je aktualno pitanje vezano je za potrebu preciznijeg definiranja pojma "opravdani izostanak" sa plenarnih sjedница ova doma PSBiH, pa stoga, s ciljem podizanja individualne odgovornosti zastupnika/izaslanika PSBiH, poslovnički treba preciznije definirati opravdani i neopravdani izostanak, te obvezu nazočnosti zastupnika/izaslanika plenarnim sjednicama PSBiH, kao i način njihovog pravdanja i najavljivanja, uz prijedlog da se izostanci zastupnika/izaslanika PSBiH vežu za plaće, zastupničke paušale i druge vidove naknada.

Kroz naredne tabele možemo vidjeti obim pojedinačnih aktivnosti zastupnika i delegata ova doma PSBiH po određenim parametrima (zakoni, diskusije, zastupničke inicijative, zastupnička pitanja, replike, zaključci, amandmani...) u razdoblju od 01.01. – 31.12.2017 godine, pri čemu se može vidjeti razlika u pogledu individualnih aktivnosti kod 57 članova ova doma Parlamentarne skupštine BiH, kroz pojedine segmente njihovog angažmana, koje CCI analizira kroz monitoring rada PSBiH.

Rbr	Zastupnik /Zastupnica	Politička stranka	Prijedl. zakona	Zastu. pitanja	Inicijati ve	Diskus ije	Zaklj učci	Posl. inter.	Repli ke	Ukupno
1.	Sadik Ahmetović	Nezavisni blok	2	4	2	34	12	10	41	105
2.	Damir Arnaut	SBB	3	97		67	6	39	71	283
3.	Zaim Backović	BPS		4		49	2	6	38	99
4.	Damir Bećirović	DF		11		26	3	2	18	60
5.	Denis Bećirović	SDP	4	36	6	32	4	2	29	113

6.	Mensura Beganović	DF		9	1	16	1		1	28
7.	Borislav Bojić	SDS	2	2		9	2	1	14	30
8.	Mladen Bosić	SDS		1	1	15	2	3	18	40
9.	Safer Demirović	SDA	1	5	1	10				17
10.	Šefik Džaferović	SDA	1	1		19	3	1	12	37
11.	Jasmin Emrić	ASDA	1	9		20	3	4	13	50
12.	Amir Fazlić	SDA	1	5		9			3	18
13.	Maja Gasal-Vražalica	DF	3	38		23	10	9	25	108
14.	Mirsad Isaković	SBB	1	3		11	4		7	26
15.	Nermina Kapetanović	SDA	1	8		11		4	17	41
16.	Željko Komšić	DF				7			13	20
17.	Staša Košarac	SNSD				11			16	27
18.	Predrag Kožul	HDZ BiH	1	5		25		1	13	45
19.	Đorđo Krčmar	Neovisni				3	1		1	5
20.	Borjana Krišto	HDZ BiH	1	2		17	2		10	32
21.	Nenad Lalić	SDS		3		9	1		1	14
22.	Nikola Lovrinović	HDZ BiH		9	1	48	8	5	54	125
23.	Saša Magazinović	SDP	1	84		27		6	28	146
24.	Dušanka Majkić	SNSD		3		10	1		16	30
25.	Milica Marković	SNSD				5			11	16
26.	Šemsudin Mehmedović	SDA	2	7		14	13		7	43
27.	Mirsad Mešić	SDP	3	5		4		4	5	21
28.	Miroslav Milovanović	SNSD		2		1			1	4
29.	Momčilo Novaković	NDP-PDP	1			39	4	4	30	78
30.	Aleksandra	SDS	2	10		27	2	7	47	95

	Pandurević									
31.	Lazar Prodanović	SNSD		1		5	1		14	21
32.	Hazim Rančić	SDA	2	5		13		1	13	34
33.	Asim Sarajlić	SDA	1			1			2	4
34.	Senad Šepić	Nezavisni blok	3	33	10	22	11	7	20	106
35.	Fehim Škaljić	SBB		3		19	5		3	30
36.	Salko Sokolović	Nezavisni blok	2	8	3	24	5		17	59
37.	Nikola Špirić	SNSD		1		4	1		10	16
38.	Monika Tomić	HDZ BiH		2		6			2	10
39.	Hanka Vajzović	DF		14	2	17	2		7	42
40.	Jovan Vukovljak	Neovisni								0
41.	Diana Zelenika	HDZ1990	1	4		9	3		3	20
42.	Mirsad Đonlagic	SBB	2	11	1	33	5	3	12	67
	Ukupno	26+1⁹	442	23¹⁰	751	117	119	663	2.142	

Tabela 5.: Pregled određenih aktivnosti zastupnica/zastupnika ZDPSBiH u razdoblju 01.01.-31.12.2017. god.

Sumarno gledano, zastupnice/zastupnici Zastupničkog doma PSBiH su u razdoblju od 01.01. – 31.12.2017. godine postavili ukupno 442 zastupnička pitanja i na ista su dobili 351 odgovor u navedenom godišnjem razdoblju (85,2%), uz još 56 odgovora na zastupnička pitanja postavljena prethodnih godina aktualnog mandata PSBiH, računajući i preprošlu, 2016. godinu. Ovo je najbolji godišnji rezultat u pogledu dostavljanja odgovora na postavljena zastupnička pitanja u Zastupničkom domu PSBiH u posljednjih 11 godina, koliko CCI obnaša monitoring rada PSBiH.

Također, tijekom 12 mjeseci 2017. godine podnesene su 23 zastupničke inicijative od strane 10 zastupnica/zastupnika Zastupničkog doma PSBiH, s tim da su u navedenom razdoblju usvojene tri inicijative, pet je odbijeno, o jednoj inicijativi se Zastupnički dom nije izjašnjavao.

⁹ Pored navedenih 26 zakona, evidentiran je i Prijedlog zakona o utvrđivanju visine plaće zaposlenih u institucijama BiH, predlagatelja Milorada Živkovića, SNSD, bivšeg zastupnika ZDPSBiH (ukupno 27 zakona).

¹⁰ Tijekom 2017. godine podnesene su 23 zastupničke inicijative u Zastupničkom domu PSBiH od strane 10 zastupnica/zastupnika, jer je kreator pojedinih inicijativa grupa zastupnika/zastupnica ovog Doma.

Najviše zastupničkih pitanja u Zastupničkom domu PSBiH za 12 mjeseci 2017. godine postavili su zastupnici/zastupnice: Damir Arnaut, SBB –97, Saša Magazinović, SDP –84, Maja Gasal Vražalica, DF –38, Denis Bećirović, SDP –36 i Senad Šepić, Nezavisni blok –33 - ukupno 288 zastupničkih pitanja, što iznosi cca 2/3 od ukupno postavljenih zastupničkih pitanja u navedenom godišnjem razdoblju (65,2%), dok su najviše zastupničkih inicijativa pokrenuli zastupnik Senad Šepić, Nezavisni blok - 8, Denis Bećirović, SDP – 6, zastupnica Hanka Vajzović, DF – 2, dok su zastupnici Salko Sokolović, Senad Šepić i Sadik Ahmetović – Nezavisni blok predlagatelji 2 zajedničke zastupničke inicijative, a zastupnica Mensura Beganović i Safer Demirović, SDA – jedne zajedničke zastupničke incijative. Ukupno 5 zastupnica/zastupnika ovog Doma pokrenuli su po jednu zastupničku inicijativu u 2017. godini – pokrenute ukupno 23 zastupničke inicijative u 2017. godini.

Ukupno 25 zastupnica/zastupnika Zastupničkog doma PSBiH, računajući i Milorada Živkovića, SNSD, zastupnika prošlog saziva ZDPSBiH, te 6 izaslanika/izaslanica Doma naroda PSBiH, bili su predlagatelji ukupno 27 zakonskog prijedloga, koji su bili u proceduri Parlamentarne skupštine BiH u razdoblju od 01.01.– 31.12.2017. godine, s tim da su 3 zakona predložena ranijih godina, a 24 zakonska prijedloga su predložena i dostavljena u proceduru PSBiH tijekom 2017. godine.

Također, privremeno zajedničko povjerenstvo oba doma PSBiH predlagatelj je 1 zakonskog prijedloga u 2017. godini (Prijedlog zakona o parlamentarnom nadzoru), što znači da je skoro jedna polovica zakona, koji su bili u proceduri Parlamentarne skupštine BiH tijekom 2017. godine predložena od zastupnika/izaslanika oba doma PSBiH, te zajedničkog povjerenstava oba doma PSBiH – ukupno 28 zakona ili 47,5%

Rbr	Izaslanik/ Izaslanica	Polit. stran.	Prijedl. zakona	Diskusij a	Replik a	Zaključ ak	Zast. pitanja	Inicij ative	Ukupno
1.	Darko Babalj	SDS	1	10	1		1		13
2.	Bariša Čolak	HDZBiH	3	10	3	1		1	18
3.	Zdenka Džambas	HDZ BiH	2	25	7	2	5	1	42
4.	Halid Genjac	SDA	1	32	7	10			50
5.	Sead Kadić	SDA		8	1		2		11
6.	Mario Karamatić	HSS	3	33	14	1	7	1	59
7.	Sredoje Nović	SNSD		23	2	1	5		31
8.	Sifet Podžić	DF		4	1		2		7
9.	Nebojša Radmanović	SNSD		10	3				13
10.	Fahrudin Radončić	SBB		1		1			2

11.	Martin Raguž	HDZ1990	2	19	7		2	1	31
12.	Dragutin Rodić	DNS		12	3	3	6		24
13.	Safet Softić	SDA		7					7
14.	Ognjen Tadić	SDS		14	3				17
15.	Ljilja Zovko	HDZ BiH	2	18		1	6	1	28
		Ukupno	14¹¹	226	52	20	36	1¹²	349

Tabela 6: Pregled aktivnosti zastupnica/zastupnika DNPSBiH u razdoblju od 01.01.- 31.12.2017. godine

U Domu naroda PSBiH, 9 izaslanica/izaslanika ovog Doma postavili su ukupno 36 izaslaničkih pitanja u razdoblju od 01.01.– 31.12.2017. godine i na ista su dobili 31 odgovor (86,1%), zaključno sa 31.12.2017. godine, te još 1 odgovor na izaslanička pitanja postavljena ranijih godina, računajući i 2016. godinu.

Podnesena je i jedna izaslanička inicijativa u Domu naroda PSBiH, koja je usvojena, s tim da je u 2017. godini dostavljen i odgovor na jednu raniju inicijativu, pokrenutu u 2016. godini.

Iz prethodnog grafikona je vidljivo da su 5 izaslanika/izaslanica Doma naroda PSBiH (1/3 izaslanika/izaslanica Doma naroda PSBiH), tijekom 2017. godine u Domu naroda postavili 4/5 ukupno postavljenih pitanja (29 od 36 ili 80,6%), a to su izaslanice/izaslanici Mario Karamatić, HSS/HNS -7, Ljilja Zovko, HDZBiH -6, Dragutin Rodić, DNS -6, Zdenka Džambas, HDZBiH – 5 i Sredoje Nović, SNSD -5, dok su preostalih 7 izaslaničkih pitanja postavila 4 izaslanika ovog Doma: Sifet Podžić, DF –2, Martin Raguž, HDZ1990 –2, Sead Kadić, SDA –2 i Darko Babalj, SDS –1 pitanje, s tim da 6 izaslanika Doma naroda PSBiH nisu imali izaslaničkih pitanja u 2017. godini.

U 2017. godini pokrenuta je samo jedna izaslanička inicijativa, koju su pokrenuli svi izaslanici/izaslanice Kluba hrvatskog naroda, dok 10 izaslanika Doma naroda nisu imali inicijativu.

---

¹¹ Svi izaslanici Kluba hrvatskog naroda u Domu naroda PSBiH su predlagatelji Prijedloga zakona o dopuni Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (u proceduri PSBiH, zaključno sa 31.12.2017. godine), kao i Prijedloga Zakona o Javnom radiotelevizijskom sustavu Bosne i Hercegovine, koji je povučen iz procedure PSBiH, dok je izaslanik Mario Karamatić, HSS/HNS, samostalno predlagatelj Prijedloga Zakona o konverziji kredita u švicarskim francima u konvertibile marke, koji se, zaključno sa 31.12.2017. godine, nalazi u proceduri PSBiH.

¹² Svi izaslanici Kluba hrvatskog naroda u Domu naroda PSBiH predlagatelji su Inicijative za organiziranje posebne tematske sjednice na temu: "Rad pravosudnih institucija vezanih za procesuiranje ratnih zločina", koja je pokrenuta i prihvaćena na 34. sjednici Doma naroda PSBiH, koja je održana, 07.12.2017. godine.

PRIMANJA ZASTUPNIKA I IZASLANIKA PS BiH

Vijeće ministara BiH je na prijedlog Ministarstva financija i trezora BiH, na 111. sjednici od 24.08.2017. godine, donijelo Odluku o visini, načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz sa posla uposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine, sukladno članku 41. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i HercegovineH i članku 50. stavak 4. točka a) Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine, kojom se uređuje visina, način i postupak ostvarivanja prava uposlenih u institucijama BiH na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz sa posla, koja se primjenjuje počevši od 01.10.2017. godine (Službeni glasnik BiH broj:72/17). Inače, pravo na prijevoz na posao i s posla u iznosima od 120,00 – 300,00 KM, zaključno sa 31.12.2017. godine, koristilo je ukupno 17 zastupnika/izaslanika oba doma PSBiH (4 –DNPSBiH i 13 –ZDPSBiH).

U 2017. godini nije bilo izmjena akata Parlamentarne skupštine BiH iz nadležnosti Administrativnog povjerenstva, što znači da je osnovica za obračun plaća u institucijama Bosne i hercegovine i dalje 475,69 KM, zastupnički paušal za bh. parlamentarce iznosi 713,54 KM, naknada za odvojeni život je 300 KM, topli obrok iznosi 6,00 KM za radni dan, a regres za 2017. godinu iznosio je 300,00 KM. U prođloj,. 2017. godini, Vijeće ministara BiH je donijelo Odluku o stavljanju izvan snage Odluke o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za vrijeme produženog radnopravnog statusa izabranih lica i imenovanih dužnosnika u institucijama BiH, koja se odnosi na ukidanje mogućnosti za korištenje tzv. "Bijelog kruha" punih 12 mjeseci nakon isteka mandata izabranih i imenovanih dužnosnika u institucijama Bosne I Hercegovine, s obzirom da je na snagu stupio Zakon o izmjeni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine, kojim je članak 48. tog zakona brisan, tako da više ne postoji pravni osnov za važenje navedene odluke.

Također, pravo na smještaj u Sarajevu, koje je sjedište Parlamentarne skupštine BiH, zaključno sa 31.12.2017. godine, koristilo je 9 zastupnica/zastupnika Zastupničkog doma PSBiH i 5 izaslanika/izaslanica Doma naroda PSBiH (ukupno 14), uz napomenu da navedeno pravo mogu koristiti svi zastupnici/izaslanici oba doma PSBiH, koji podnesu zahtjev za naknadu troškova za smještaj, ukoliko je njihovo mjesto stalnog prebivališta udaljeno od sjedišta PSBiH najmanje 80 km.

I dalje je na snazi mogućnost kojom svim zastupnicima/izaslanicima oba doma PSBiH koji su na profesionalnom radu u Parlamentarnoj skupštini BiH, i koji imaju stalno prebivalište udaljeno najmanje 80 km od Sarajeva, kao sjedišta Parlamentarne skupštine BiH, pripada pravo na naknadu za odvojeni život od obitelji u iznosu od =300,00 KM mjesečno (navedeno pravo u prošloj, 2017. godini, koristilo je 12 zastupnica /zastupnika Zastupničkog doma PSBiH, te 6 izaslanika/izaslanica Doma naroda PSBiH – ukupno 18 zastupnika/izaslanika oba doma Parlamentarne skupštine BiH).

Također, zaključno sa 31.12.2017. godine, u Zastupničkom domu PSBiH, od ukupno 42 člana tog Doma, 37 zastupnica/zastupnika je imalo status stalno zaposlenih, dok od 15 izaslanika/izaslanica Doma naroda, njih 14 imalo status stalno zaposlenih u PS BiH. U Domu naroda PSBiH jedino izaslanik Dragutin Rodić (DNS) nije profesionalno angažiran, dok je u Zastupničkom domu 5 zastupnica/zastupnika tog Doma, koji nemaju status stalno zaposlenih u PSBiH (Safer Demirović - SDA; Jasmin Emrić - A-SDA; Đorđe Krčmar - SDS; Nenad Lalić - SDS i Monika Tomić - HDZBiH), uz napomenu da svi navedeni zastupnici/zastupnice i izaslanik Dragutin Rodić, primaju tzv."razliku plaće" u odnosu na njihovu plaću u matičnim poduzećima/institucijama, u kojima su stalno uposleni.

Na temelju dostupnih podataka od nadležnih službi PSBiH, ukupna primanja zastupnika i izaslanika oba doma PSBiH, računajući da zastupnički paušal primaju svi, neovisno od njihovog radnopravnog statusa, uz naknadu za smještaj, odvojeni život, rad u "ad-hoc" povjerenstvima (izvan radnog vremena se plaća do 475,00 KM mjesečno...), prijevoz na posao i s posla, te topli obrok, i dalje se kreću u rasponu od 4.800,00 do 6.500,00 KM za pojedine, bolje plaćene zastupnice/zastupnike oba doma PSBiH, s tim da najviša primanja imaju zastupnici/izaslanici oba doma PSBiH koji imaju najviše godina radnog staža, jer po osnovu tzv. "minulog rada", njihove plaće se mogu uvećati do max 20%, te zastupnice/zastupnici oba doma PSBiH koji koriste odvojeni život (300,00 KM) i smještaj u Sarajevu (475 KM), s tim da u 2017. godini nije bilo zastupnika/izaslanika PSBiH koji su ostvarili određene zarade u radu privremenim, odnomo "ad-hoc" povjerenstava oba doma PSBiH, niti je bilo isplata otpremnina za odlazak u mirovinu zastupnika/izaslanika oba doma PSBiH.

Svakako treba ponovo istaknuti značaj ukidanja plaćanja rada bh. parlamentaraca u tzv. "ad-hoc" ili privremenim povjerenstvima PSBiH za vrijeme radnog vremena, što je bila i višegodišnja preporuka

CCI-a iz monitoring izvješća, s obzirom da se sjednice istih, uglavnom, održavaju u radno vrijeme i sastavni su dio redovitih poslova/aktivnosti zastupnika/izaslanika PSBiH, kao i ograničenje plaćanja rada u nadzornim odborima, upravnim odborima, te povjerenstvima za sjednice izvan radnog vremena na iznos od max. 475 KM mjesечно, što je osnovica za plaće u institucijama BiH.

Kao i postignute dodatne uštede u Proračunu institucija BiH, nakon ukidanja tzv. "bijelog kruha", koje su iznimno značajne, a posebno do izražajja u godini nakon općih izbora u BiH, uz podsjećanje da je i ovo bila i jedna od višegodišnjih preporuka CCI-a iz naših monitoring izvješća za PSBiH/VMBiH, jer su "izabrani dužnosnici i nositelji funkcija nakon prestanka javne funkcije imali pravo na naknadu za produženje radnopravnog statusa, dok ne steknu radnopravni status kod drugog subjekta ili ne ispune uvjete za mirovinu, a najduže godinu dana počevši od dana prestanka javne funkcije". Dakle, svi zastupnici/izaslanici oba doma PSBiH, koji su podnijeli zahtjev nakon isteka mandata, imali su pravo na punu plaću u trajanju od 12. mjeseci (tzv. "Bijeli kruh"), što im je donosilo dodatnu zaradu nakon isteka mandata od cca 40.000-50.000 KM, što je zakonski ukinuto od strane VMBiH i PSBiH.

Kada je u pitanju zastupnički paušal, Odlukom o načinu obračuna plaća i ostalih materijalnih prava zastupnika i izaslanika PSBiH, za obavljanje zastupničke i izaslaničke dužnosti, pripada im "mjesečni paušal", koji se obračunava u visini 1,5 osnovice plaće, koja je utvrđena Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH i iznosi 713,54 KM (od 01.05.2012.), i dalje ga primaju svi zastupnici/izaslanici oba doma PSBiH, neovisno od njihovog radnopravnog statusa unutar PSBiH.

CCI smatra da, unatoč činjenici da su značajno smanjene ili ukinute određene dosadašnje beneficije, koje su imali bh. parlamentarci da, još uvijek, postoji prostor za dodatno usklađivanje ukupnih primanja bh. parlamentaraca, što bi značilo, prije svega, usklađivanje njihovih plaća sa tzv. "europskim standardom", tj. da iste iznose najviše 3-3,5 prosječne mjesečne plaće uposlenih u Bosni i Hercegovini, pa ukoliko bh. vlasti uspiju osigurati "pozitivan ambijent", brži razvoj gospodarstva, veće investicije u našoj zemlji, što bi značilo i bolje plaće uposlenih u BiH, samim bi bile povećane i njihove plaće, što može biti dodatni motiv za bolje rezultate u radu od onih koje trenutno ima PSBiH.

Podsjećamo da je u proceduri PSBiH bio i Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, čiji je predlagatelj zastupnik Damir Arnaut, SBBBiH, kojim je bio predviđen, odnosno limitiran maksimalni iznos otpremnine za odlazak u mirovinu od cca 9.960,00 KM (12 prosječnih plaća uposlenih) umjesto sadašnjih 25.000 – 30.000 KM, ali nije bilo spremnosti, odnosno, potrebne većine u Zastupničkom domu PSBiH, pa je spomenuti Zakon zasad odbijen.

Dakle, i dalje će pojedini zastupnici/izaslanici oba doma PSBiH, sukladno važećem zakonu i postojećim odlukama, moći uzeti otpremnine za odlazak u mirovinu u iznosima od 25.000 - 30.000

KM, ovisno od godina radnog staža i iznosa njihovih plaća prije odlaska u mirovinu, a potom će neki od njih, a takvi "slučajevi" postoje u praksi, "zamrznuti" mirovine i vratili se u parlamentarne klupe, te nastaviti ostvarivati mjesecna primanja u iznosima do 6.000 KM, što je i nemoralno a i izraz krajnje socijalne neosjetljivosti.

Na kraju, treba dodati da, još uvijek, u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH nije usvojen Amandman II na Ustav BiH, koji znači brisanje stavka 2., članka IX Ustava BiH, kojim se onemogućava smanjenje naknada za dužnosnike koji obnašaju funkcije u državnim institucijama, što je godinama služilo bh. parlamentarcima kao "izgovor" da im se ne smanjuju plaće, iako su, unatoč navedenoj odredbi Ustava BiH, plaće zastupnika i delegata PSBiH (i dužnosnika na državnoj razini) umanjene za 4,5%, počev od 01.05.2012. godine.

> PREGLED ODREĐENIH MATER. PRAVA KOJA IMAJU ZASTUPNICI/IZASLANICI PS BIH:

- Osnovica za plaće zastupnicima/delegatima i dalje iznosi =475,69 KM.
- Koeficijent za obračun zastupničkih/izaslaničkih plaća oba doma PSBiH je 8,4, za predsjednike radnih tijela (povjerenstava), te predsjednike klubova stranaka u Zastupničkom domu i Klubova naroda u Domu naroda, iznosi 8,5. Za predsjedatelje i zamjenike predsjedatelja oba doma PSBiH (Kolegiji), koeficijent je 8,7 i isti se množi sa osnovicom za plaće u iznosu od =475,69 KM, što daje iznos osnovne plaće zastupnika/izaslanika PSBiH i članova Kolegija (cca 4.000,00 KM, ovisno od funkcije).
- Svaka puna godina radnog staža zastupnika/delegata PSBiH donosi povećanje plaće za dodatnih 0,50%, s tim da ukupno povećanje mjesecne plaće, po tom osnovu, ne može biti veće od maksimalno 20%.
- Svim zastupnicima/izaslanicima oba doma PSBiH, neovisno od njihovog radno-pravnog statusa u Parlamentarnoj skupštini BiH, pripada pravo na zastupnički paušal, koji je do 01.05.2012. godine umanjen za 4,5% i sada iznosi =713,54 KM (ovaj iznos se dobije tako što se osnovica za plaće u iznosu od =475,69 KM pomnoži sa koeficijentom 1,50, što daje iznos zastupničkog paušala od =713,54 KM).
- Zastupnik/ izaslanik oba doma PSBiH, koji nije u stalnom radnom odnosu u PSBiH, ima pravo na razliku plaće, ukoliko mu je plaća manja u matičnoj organizaciji (instituciji) u kojoj je stalno uposlen. Razlika plaće isplaćuje se na temelju potvrde o visini zarade za svaki mjesec (ovu mogućnost koristi 6 zastupnika/izaslanika PSBiH, zaključno sa 31.12.2017. godine);
- Zastupnicima/izaslanicima PSBiH, koji su u stalnom radnom odnosu u PSBiH, a imaju prebivalište udaljeno najmanje 80 km od Sarajeva, pripada pravo na naknadu za smještaj u

visini 475,69 KM (ovo pravo koristilo je 14 zastupnika/izaslanika oba doma PSBiH, zaključno sa 31.12.2017. godine);

- Zastupnicima/izaslanicima oba doma PSBiH koji su na profesionalnom radu u Parlamentarnoj skupštini BiH, a koji imaju prebivalište udaljeno najmanje 80 km, pripada pravo na naknadu za odvojeni život od obitelji u iznosu od =300,00 KM mjesečno (ovo pravo koristilo je 18 zastupnika/izaslanika oba doma PSBiH, zaključno sa 31.12.2017. godine);
- Zastupnicima/izaslanicima oba doma PSBiH koji su na profesionalnom radu u Parlamentarnoj skupštini BiH, a koji ne koriste pravo na odvojeni život, imaju pravo na naknadu troškova uporabe osobnog vozila u visini 20% od cijene litre benzina (95 oct) po prijeđenom km, s tim što predsjedatelji povjerenstava i klubova oba doma PSBiH imaju pravo na angažiranje vozača za vrijeme obnašanja službenih dužnosti u PSBiH;
- Pravo na topli obrok imaju zastupnici i izaslanici PSBiH koji su profesionalno uposleni Parlamentu BiH i isti od 01.05.2012. godine, iznosi =6,00 KM po jednom radnom danu;
- Pravo na regres utvrđeno je Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH i u prošlom sazivu je iznosiо =586,00 KM (do 01.05.2012.), a od tada, za sve koji imaju koeficijent ispod 4,2 iznosi =300,00 KM. Vijeće ministara BiH je na 68. sjednici, održanoj 18. kolovoza 2016. godine, donijelo Odluku kojom se utvrđuje visina regresa za godišnji odmor u institucijama Bosne i Hercegovine za prošlu, 2017. godinu, tako da uposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine utvrđuje pravo na regres za godišnji odmor za 2017. godinu u visini od 300,00 KM. Obračun i isplata regresa za godišnji odmor za uposlene u institucijama Bosne i Hercegovine za 2017. godinu vrši se sukladno odredbama Odluke o načinu i postupku ostvarivanja prava na regres za godišnji odmor u institucijama BiH.
- Članovi Kolegija oba doma PSBiH, imaju pravo na naknadu troškova za korištenje mobilnih telefona u iznosu do =1.000,00 KM mjesečno, dok predsjedatelji povjerenstava, te predsjedatelji klubova PSBiH, imaju pravo na naknadu troškova u iznosu do max 150,00 KM, a zastupnici/izaslanici PSBiH, nemaju pravo na naknadu troškova za mobilnog telefona;
- Ranije je zastupnicima/izaslanicima PSBiH za rad u "ad-hoc" ili privremenim povjerenstvima za članstvo u jednom povjerenstvu isplaćivano po 475,69 KM mjesečno, ali nakon usvajanja Zakona o dopunama Zakona o plaćama i naknadama u PSBiH, za sjednice svih povjerenstava koje se održavaju u radno vrijeme, ukinuto je plaćanje, jer je to sastavni dio redovitih poslova/aktivnosti zastupnika/izaslanika PSBiH, dok je ograničeno plaćanja rada u nadzornim odborima, upravnim odborima, povjerenstvima za sjednice koje se održavaju izvan radnog vremena na 475 KM mjesečno, što je osnovica za plaće u institucijama BiH;
- Pravo na troškove reprezentacije određeno je Pravilnikom o načinu i uvjetima korištenja internih i eksternih usluga - reprezentacije, ptt usluga, službenih putovanja, službenih vozila,

službene odjeće, tiska i stručne literature u PSBiH od 25. 05. 2007. godine, prema kojoj predsjedatelji i zamjenici predsjedatelja imaju pravo na iznos do 500,00 KM za osobne - eksterne (računi) i do 500,00 KM za interne reprezentacije. Predsjedatelji povjerena stava i klubova imaju pravo na iznos do 200,00 KM za internu reprezentaciju, dok zastupnici/delegati oba doma PSBiH nemaju pravo na korištenje tzv. "reprezentacije".

UTJECAJ NA KVALITETU ŽIVOTA GRAĐANA BIH

Prema podacima Svjetske banke, regionalni rast u zemljama zapadnog Balkana u 2017. godini dostigao je 2,6 posto, što je rezultat otvaranja novih radnih mesta (cca 230.000 novih radnih mesta otvoreno je u 2017. godini u zemljama regije), uz činjenicu da je više od polovice novih radnih mesta u regiji otvoreno u privatnom sektoru. Također, u Albaniji, Makedoniji, Srbiji, Crnoj Gori i na Kosovu stopa zaposlenosti vratile na razinu od prije 2008. godine, dok jedino u Bosni i Hercegovini stopa zaposlenosti nije na razini od prije 2008. godine.

U navedenoj analizi Svjetske banke predviđeno je da će svih šest zemalja regije zabilježiti ekonomski rast u 2017. godini, dok se prognozira ubrzan ekonomski rast u tekućoj, 2018. godini od 3,3 posto i u 2019. od 3,6 posto. Investicije su, po navodima u Izvješću, pokrenule snažan rast u Albaniji, Crnoj Gori i na Kosovu, dok je potrošnja dovela do stabilnog rasta u Bosni i Hercegovini (ranija politička kriza pogoršala je rast u Makedoniji, kao i iznimno hladna zima u Srbiji). U 2017. godini najveći rast ostvarili su Kosovo 4,4% i Crna Gora 4,2%, dok je najmanji rast zabilježen u Makedoniji - 1,5 posto BDP-a. Između ostalog, spomenuti ekonomski rast u zemljama regije, zajedno sa otvaranjem novih radnih mesta, pozitivno se odrazio na pad stope siromaštva u regiji.

Kada je u pitanju Bosna i Hercegovina, navedeno je da je u Bosni i Hercegovini u 2017. godini, i pored stabilnog ekonomskog rasta, otvoren skroman broj novih radnih mesta, ali je potrošnja dovela do stabilnog ekonomskog rasta u BIH, koji bi u 2017. godini mogao iznositi oko tri posto. Povećanje izvoza se nastavlja, ali strane direktnе investicije su i dalje sa niskim prilivom. Fiskalna

održivost nastavlja da bude prioritet, ali potrošnja mora biti vođena strateškim odlukama. Potencijal za rast postoji ako se reforme implementiraju, te se prema tome za 2018. godinu očekuje rast od 3,2 posto. Investicije su pokrenule snažan rast u Albaniji, na Kosovu i Crnoj Gori, dok je potrošnja dovela do stabilnog rasta u BiH.

Nadalje, Bosna i Hercegovina je, sukladno podacima Ujedinjenih naroda (UN), zemlja siromašnih ljudi, s obzirom da 17,9 posto bh. stanovništva živi sa primanjima manjim od 416 KM mjesечно, dok čak 15 posto građana BiH živi u apsolutnom siromaštvu, odnosno mjesечно imaju primanja niža od 235 KM. Analogno navedenom, može se zaključiti da je skoro svako šesto domaćinstvo u Bosni i Hercegovini siromašno. Zbog opće besperspektivnosti, sve je prisutniji odlazak mladih iz BiH.

Treba spomenuti da su građani BiH proteklih godina bili oštećeni zbog nepostojanja Pravilnika o načinu kontrole cijena lijekova, jer je Bosna i Hercegovina imala najskuplje lijekove u regiji i nije kontrolirala gornju granicu cijene lijekova, koje su bile diktirane interesima farmaceutske industrije, pa su tako određeni lijekovi u BiH bili znatno skuplji u odnosu na prosječne cijene lijekova u državama našeg okruženja, što je konačno riješeno novim Pravilnikom. Pravilnik o kontroli cijena lijekova donio je određeni pad cijena lijekova sa esencijalne liste, ali su određeni lijekovi, koji se kupuju bez liječničkog recepta, postali skuplji u odnosu na ranije cijene. Po trenutačnim predviđanjima nadležnih institucija, uz pojefitnjenje lijekova, očekuju se uštede od cca 50-60 mil. KM na godišnjoj razini, gledajući na ukupno tržište lijekova u BiH. Kada se u obzir uzme odnos između lijekova koji su poskupjeli i onih koji su jeftiniji nakon početka provedbe Pravilnika, ukupan pad cijena iznosi' će cca 10 posto -u prosjeku, mada će se tek krajem 2017. godine moći sagledati stvarni efekti primjene novog Pravilnika, ali i mogući problemi nakon početka primjene istoga.

Također, usporedbe radi, PDV u Bosni i Hercegovini iznosi 17 posto na sve vrste robe, pa tako i na lijekove, dok se u Srbiji medikamenti oporezuju po stopi od 8 posto, u Hrvatskoj 5 posto, dok se PDV u Sloveniji obračunava po stopi od 8,5 posto, dakle, duplo manjo nego u BiH. U svakom slučaju, kako je tek krenula primjena novog Pravilnika, treba sačekati određeno vrijeme kako bi se realno mogli sagledati konačni efekti primjene spomenutog Pravilnika, s tim što je zasad izvjesno da bi benefite od provedbe Pravilnika trebali imati svi građani, ali i zdravstveni fondovi i ustanove.

U kontekstu navedenog, Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH već bilježi pozitivne rezultate, uz podsjećanje da se spomenuti Pravilnik odnosi samo na lijekove koji se izdaju na recept, a po riječima Biljane Tubić, pomoćnice direktora Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH, nakon četiri mjeseca provedbe Pravilnika, zdravstveni fondovi i bolnice su uštedjeli cca 30 mil.

KM, dok ranija predviđanja godišnjih ušteda na razini BiH iznose cca 60 mil. KM i na tu procjenu ne bi trebalo utjecati povećanje cijena lijekova koji se prodaju bez liječničkog recepta.

Kada je u pitanju prosječna plaća u BiH, ista je za mjesec prosinac 2017. godine iznosila 862 KM, i nominalno je bila viša za 1,1 posto u odnosu na prosinac preprošle, 2016. godine.

Prosječna neto plaća u BiH za razdoblje od 2000 – 2018. godine:

**Prosječne neto plaće u BiH po
mjesecima i godinama (KM)**

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	projek
2000.	335	349	363	369	365	364	373	379	388	385	398	384	372
2001.	401	401	398	398	403	403	403	410	415	422	421	425	409
2002.	433	434	437	440	444	441	449	447	454	457	456	463	446
2003.	476	475	473	479	481	484	486	487	488	488	499	486	484
2004.	496	495	494	499	506	509	506	509	506	508	511	521	505
2005*.	522	529	530	526	533	536	538	543	543	546	549	561	538
2006.	570	560	571	577	581	584	586	591	592	599	601	613	586
2007.	614	617	625	635	643	641	642	651	652	661	672	681	645
2008.	677	716	726	739	753	748	763	764	775	780	776	798	752
2009.	784	790	790	794	786	793	792	785	785	789	791	802	790
2010.	789	782	798	799	795	798	799	800	800	795	805	818	798
2011.	807	799	818	811	821	820	813	822	814	813	824	828	816
2012.	826	818	823	823	836	822	827	830	813	831	832	831	826
2013.	829	815	819	824	832	822	830	828	826	833	828	838	827
2014.	838	822	826	832	830	829	836	825	826	834	823	843	830
2015.	828	820	832	833	830	834	838	826	828	826	826	842	830
2016.	829	829	843	830	838	837	832	843	837	837	847	853	838
2017.	846	838	854	839	860	851	849	858	844	853	857	862	851

Prosječna plaća uposlenih u BiH 2017. godine (851 KM), što je ujedno i najveći iznos prosječne plaće u posljednjih 18 godina, veća je za 21 KM u odnosu na prosječnu plaću u prvog godini mandata aktualne vlasti u BiH (PSBiH/VMBiH), a za 13 KM uvećana je u odnosu prosječnu plaću u 2016. godini.

Po podacima Ministarstva finansija i trezora, vanjski dug Bosne i Hercegovine na dan, 30.06.2017. godine iznosio je 8.075,89 mil. KM¹³, a isti obuhvaća vanjski državni dug¹⁴ u iznosu od 7.937,25

---

¹³ Preliminarni podaci.

mil. KM, koji je alociran na Federaciju BiH, Republiku Srpsku, Brčko distrikt BiH i Institucije Bosne i Hercegovine, te vanjski dug entiteta i Distrikta¹⁵ u iznosu od 138,64 mil. KM

Tablica 1. Stanje vanjskog duga BiH na dan 30.06.2017. godine (u mil. KM)

Opis	Ukupno	Od toga:			
		Federacija BiH	Republika Srpska	Distrikt	Institucije BiH ¹⁶
Vanjski državni dug	7.937,25	4.860,99	2.971,55	29,73	74,98
Vanjski dug entiteta i Distrikta	138,64	85,17	53,47	0,00	0,00
Vanjski dug BiH	8.075,89	4.946,16	3.025,02	29,73	74,98

Također, prema podacima kojima raspolaže Ministarstvo financija i trezora BiH, unutarnji dug BiH dana, 30.06.2017. godine iznosio je 3.632,44 mil. KM¹⁴ i povećan je za 82,45 mil. KM ili 2,32% u odnosu na stanje, 31.12.2016. godine. U ukupnom iznosu unutarnje zaduženosti, 30.6.2017. godine, Federacija BiH sudjeluje sa 35,89%, Republika Srpska sa 64,00%, te Distrikt sa 0,11%. U razdoblju siječanj - lipanj 2017. godine smanjen je dug po osnovi stare devizne štednje za 22,71 mil. KM, a po osnovi ratnih potraživanja za 15,91 mil. KM u odnosu na dana, 31.12.2016. godine.

U navedenom razdoblju, Vlada Republike Srpske emitirala je obveznice u iznosu od 135 mil. KM, a Vlada Federacije BiH nije imala nijednu emisiju obveznica, s tim da je u tom razdoblju bilo 11 aukcija trezorskih zapisa u iznosu 241,88 mil. KM i to: u Federaciji BiH 6 aukcija, ukupne

¹⁴ Procedure i način zaključivanja međunarodnih sporazuma po osnovi vanjskog državnog duga reguliran je Zakonom o zaduživanju, dugu i jamstvima BiH, Poglavlje III, članak 39. („Službeni glasnik BiH”, br. 52/05, 103/09 i 90/16) i Zakonom o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora („Službeni glasnik BiH”, br. 29/00 i 32/13).

¹⁵ Vanjski dug entiteta i Distrikta reguliran je člankom 49. Zakona o zaduživanju, dugu i jamstvima BiH i zakonima o zaduživanju, dugu i jamstvima entiteta. Obveze nastale po ovom dugu izmiruju se izravno od entiteta i Distrikta.

¹⁶Za Institucije BiH: kredit EBRD - Zračni promet, Izvozni kredit „1“ Vlade Belgije, kredit Europske komisije - Makrofinancijska pomoć II, CEB - Državni zatvor, Saudijski razvojni fond - Obnova stambenih jedinica za raseljene u BiH.

vrijednosti 160 mil. KM, a u Republici Srpskoj 5, ukupne vrijednosti 81,88 mil. KM. U promatranom razdoblju vlade entiteta i Distrikta nisu se zaduživale po osnovu dugoročnih kredita.

U razdoblju siječanj - lipanj 2017., vlade entiteta i Distrikta servisirale su obveze po osnovu unutarnjeg duga BiH u iznosu 327,34 mil.KM i to po osnovu glavnice 290,43 mil.KM, a po osnovu kamate 36,91 mil.KM. Federacija BiH platila je 85,09 mil.KM po osnovu glavnice i 11,50 mil.KM po osnovi kamate, Republika Srpska 205,07 mil.KM po osnovu glavnice i 25,33 po osnovi kamate i drugih troškova, a Distrikt 0,27 mil. KM po osnovu glavnice i 0,08 mil. KM po osnovu kamata.

TRANSPARENTNOST RADA PSBiH

Transparentnost rada Parlamentarne skupštine BiH kontinuirano je na zavidnoj razini, jer je, između ostalog, web stranica PSBiH vrlo sadržajna i ista svojom funkcionalnošću, količinom podataka i redovitosti ažuriranja, predstavlja pozitivan primjer svim drugim institucijama vlasti u BiH.

Također, nova web-stranica PSBiH jedna je od najobimnijih i najfunkcionalnijih web-stranica institucija na svim razinama vlasti u našoj zemlji, budući da korisnicima iste, putem multimedijalnih sadržaja, u dokumentima, informacijama i fotografijama, čini dostupnim sve ključne rezultate rada najviše institucije zakonodavne vlasti BiH. A suvremenim dizajn, novi i pregledan kalendar svih aktivnosti, te obogaćeni linkovi sa novim tekstovima i podacima, čine da spomenuta web-stranica u potpunosti ispunjava svoju misiju i dodatno uvećava ionako dobru transparentnost rada PSBiH.

Jedna od najvažnijih novina na web-stranici PSBiH je njezina integriranost sa OWIS sustavom, čime su korisnicima dostupni svi dokumenti iz aktualnog i ranijih saziva PSBiH (svi zakoni, zastupnička i izaslanička pitanja, odgovori na ista i sl.), kao i međunarodni dokumenti integrirani sa aplikativnim rješenjem [e-Z@k](#), što znači da se baza podataka kontinuirano održava na temelju sadržajne, formalne i proceduralne obrade dokumenata. Također, na web-stranici PSBiH poboljšan

je i ujedinjen parlamentarni kalendar, koji obuhvaća ne samo sjednice domova i radnih tijela, nego i sve međunarodne aktivnosti i ostale događaje vezane za aktivnosti zastupnika i izaslanika PS BiH.

Dodatna novost u odnosu na raniju web-stranicu je i dostupnost podataka iz životopisa za sve prethodne sazive PSBiH, s tim da arhiva sadrži sve dostupne podatke iz životopisa, kao i fotografije zastupnika i izaslanika oba doma PSBiH, članova Kolegija oba doma PSBiH, te članova Kolegija Tajništva PSBiH od 1996. godine, pa sve do danas. Prezentirani su i svi podaci o klubovima zastupnika, strankama koje su bile zastupljene u PSBiH, te članovima svih parlamentarnih povjerenstava u ranijim sazivima. Biranjem saziva, domova PSBiH i imena zastupnika ili izaslanika, u aktualnom i prošlim sazivima PSBiH, na jednostavan način moguće je doći do temeljnih podataka o svim zastupnicima i izaslanicima oba doma PSBiH.

Također, na novoj web stranici PSBiH, mogu se pronaći i dodatne informacije vezane za Program „Otvoreni parlament“, nadležnosti parlamentarnih povjerenstava, press - kutak, kao i linkove „Parlament i EU“, „Često postavljana pitanja“, „Parlamentarna knjižnica“, „Kulturni događaji/izložbe unutar PSBiH“, a novim organigramima, dopunjenim tekstovima i životopisima, učinjen je sadržajnijim i link Tajništva PSBiH. Pristup novoj web-stranici PSBiH omogućen je i putem nove i sadržajnije mobilne aplikacije, uz napomenu da je spomenuta web-stranica redizajnirana, uz finansijsku potporu Misije OEES-a u Bosni i Hercegovini.

Pored navedenih sadržaja, na web stranici PSBiH, već 11 godina (od 22.05.2007.), plenarne sjednice Parlamentarne skupštine BiH se digitalno snimaju (audio snimak sjednica se objavljuje na web stranici PSBiH 1-2 dana nakon okončanja istih). Također, osigurano je i izravno praćenje plenarnih sjednica oba doma PSBiH posredstvom web prezentacije, koje je javnoski dostupno od 20.02.2008. godine, a sustav za digitalno snimanje i prijenos plenarnih sjednica donacija je Veleposlanstva SAD-a u BiH, koju je implementirala Misija OEES-a u BiH. Uskoro se očekuje uspostava novog, suvremenijeg, načina online praćenja zasjedanja i drugih događaja u Domu naroda i Zastupničkom domu PSBiH, sa većim brojem kamera u Plavoj i Bijeloj dvorani PSBiH i drugim izmjenama, koje su, svakako, u interesu onih koji žele online pratiti zasjedanja PSBiH.

Ono što CCI kontinuirano ističe je mogućnost da se na web stranici PSBiH može preuzeti pojedinačno (individualno) glasanje svih zastupnika/izaslanika PSBiH, koje se na web stranicu PSBiH postavlja nekoliko dana nakon održanih plenarnih sjednica, što pozitivno utječe na ukupnu transparentnost rada najvišeg organa zakonodavne vlasti BiH. Naime, za razliku od većine drugih vlada i parlamenta, koje nemaju takvu mogućnost, zainteresirani građani, nevladine udruge, mediji

i sl., mogu preuzeti informacije o individualnom glasanju zastupnika/izaslanika Parlamentarne skupštine BiH, što je bila i jedna od preporuka iz monitoring izvješća CCI-a iz 2009. godine.

Također, početkom mandata aktualanog saziva PSBiH (2014.-2018.), sukladno članku 171. Poslovnika Zastupničkog doma PSBiH, te članku 155. Poslovnika Doma naroda PSBiH, zastupnici/zastupnice, te izaslanici/izaslanice oba doma PSBiH mogu usmeno postavljati pitanja članovima/članicama Vijeća ministara BiH, na početku svake prve plenarne sjednice u mjesecu, prije rasprave o dnevnom redu, uz izravan televizijski prijenos putem javnog TV servisa (BHT1). Parlamentarna skupština BiH i dalje je jedina u regiji, čije se plenarne sjednice ne prenose izravno.

Na kraju, svakako treba istaknuti da Bijela dvorana, kao i Plava dvorana PSBiH, u kojima se održavaju sjednice Zastupničkog doma i Doma naroda PSBiH, od listopada 2015., imaju instaliranu IT opremu i aplikativni softver za održavanje "e-sjednica", s tim da je nabavka potrebne opreme i razvijanje aplikativnog softvera, financirano sredstvima Europske unije za prepristupnu pomoć BiH.

POLITIČKI SUKOBI UNUTAR VLADAJUĆE KOALICIJE, KONTINUIRANO SLABLJENE I GUBITAK PARLAMENTARNE VEĆINE U ZASTUPNIČKOM DOMU PSBIH, TE SVE VEĆA FOKUSIRANOST POLITIČKIH AKTERA NA PREDSTOJEĆE IZBORE, DOVELI SU DO ZASTOJA U PROVEDBI VAŽNIIH REFORMI I USPORENJA EUROPSKOG PUTA BIH.

Preporuka: Parlamentarna skupština BiH treba, u situaciji kada više ne postoji parlamentarna većina u jednom Domu, u interesu građana, pronaći neophodni kompromis, s ciljem da u izbornoj godini usvoji što veći broj važnih zakona i strategija, da nastavi s provedbom mjera na europskom putu BiH.

IAKO SU PRIJE DVije GODINE ISPUNJENI SVI PREDUVJETI ZA KREIRANJE, USUGLAŠAVANJE I USVAJANJE "PROGRAMA INTEGRIRANJA BIH U EU", BOSNA I HERCEGOVINa, JOŠ UVijeK, NEMA OVAJ STRATEŠKI DOKUMENT NA EU PUTU BIH.

Preporuka: U suradnji sa Direkcijom za europske integracije, Parlamentarna skupština BiH i Vijeće ministara BiH trebaju značajnije intenzivirati rad na kreiranju i usvajanju "Programa integriranja BiH u EU", koji je najvažniji dokumenat na europskom putu naše zemlje, koji daje pregled svih preuzetih obveza, dinamiku realizacije svih institucija koje su uključene u proces integriranja BiH u EU, plan usklađivanja domaćeg zakonodavstva sa legislativom Europske unije, kao i procjenu svih troškova provedbe programa integriranja naše zemlje u EU.

ZBOG VISOKE STOPE NEZAPOSLENOSTI, LOŠE GOSPODARSKE SLIKE, IZRAŽENE KORUPCIJE, NESTABILNE POLITIČKE SITUACIJE I PRISUTNOSTI STALNIH TENZIJA, OGROMAN BROJ MLADIH I RADNOSPOSOBNIH NAPUSTIO JE I KONTINUIRANO NAPUŠTA BOSNU I HERCEGOVINU.

Preporuka: Vlasti u Bosni i Hercegovini na svim razinama, trebaju sve učiniti da se, kroz programe zapošljavanja mladih, kvalitetniji sustav obrazovanja, uvođenja mera za lakše rješavanje stambenih problema, povoljnije kreditiranje uključivanje mladih u institucije vlasti na svim razinama, kao i donošenjem niza drugih mera, zaustavi zastrašući talas odlazaka i mladi stimuliraju da ostanu u BiH i da svoje znanje i energiju koriste za izgradnju naše zemlje, koja je u tranziciji i koja treba mlade, obrazovane i sposobne kadrove.

KAŠNJENJA PRILIKOM KREIRANJA I USVAJANJA GODIŠNJIH PLANOVA RADA OBA DOMA PSBIH KONTINUIRANA SU PRAKSA I NEMA NAZNAKA POZITIVNIH POMAKA.

Preporuka: PSBiH treba inicirati Vijeću ministara BiH već početkom IV kvartala svake godine da blagovremeno i sukladno svome Poslovniku otpočne aktivnosti na pripremi i utvrđivanju programa rada za određenu kalendarsku godinu, kako bi PSBiH imala "temelj" za blagovremeno kreiranje i donošenje orijentacijskih planova rada za određenu godinu. Dakle, oba doma PSBiH trebaju sve učiniti da blagovremeno, tj. prije kraja tekuće za narednu

godinu, usvoje svoje orijantacijske planove rada, jer rad bez kvalitetnih i blagovremeno donesenih planova rada, ne bi trebala biti odlika najvišeg organa zakonodavne vlasti BiH.

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BIH, SPECIFIČNA PO MALOM BROJU USVOJENIH, A VELIKOM BROJU ODBIJENIH ZAKONA I 2017. GODINU OKONČALA JE SA IDENTIČNIM BROJEM USVOJENIH I ODBIJENIH ZAKONA, ŠTO NEGATIVNO UTJEĆE NA PROVEDBU KLJUČNIH REFORMI U BOSNI I HERCEGOVINI.

Preporuka: Parlament BiH na putu euroatlanskih integracija mora usvajati daleko više zakona, nego što to radi Parlamentarna skupština BiH, ukoliko želi ubrzati integraciju u EU.

UNATOČ VIŠEGODIŠNIM PREPORUKAMA UREDA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH, I DALJE SU PRISUTNI NEDOSTACI U POSLOVANJU INSTITUCIJA BIH, ŠTO SE VIDI KROZ IZVJEŠĆA UREDA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH O FINANSIJSKOM POSLOVANJU INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE U 2016. GODINI.

Preporuka: Državne institucije trebaju istrajati na provedbi usvojenih zaključaka oba doma PSBiH, kojima je, između ostalog, zaduženo Vijeće ministara BiH da pripremi prijedlog zakonskog rješenja ili unutar postojećih rješenja, predvidi sankcioniranje ovlaštenih osoba institucija koje u razumnom roku ne postupaju po preporukama Ureda za reviziju institucija BiH, odnosno ne poduzimaju ni minimalan broj aktivnosti ne realiziranju tih preporuka i ne dostavljaju blagovremeno ili pak nikako, potrebne podatke (informaciju) Uredu za reviziju institucija BiH, te drugim tijelima koja prate realiziranje revizorskih preporuka ili zaključaka.

MEĐUNARODNE OBVEZE BIH U OBLASTI LJUDSKIH PRAVA I DALJE NISU PRIORITET ZA BH. VLASTI, ŠTO ZNAČI NASTAVAK DISKRIMINACIJE GRAĐANA NA NACIONALNOJ OSNOVI, TE NESPREMNOST ZA POTREBNE IZMJENE USTAVA BIH.

Preporuka: Vijeće ministara BiH i Parlamentarna skupština BiH, trebaju kontinuirano tražiti način za implementaciju odluke Europskog suda za ljudska prava u predmetu "Sejdio-Finci" (i drugih odluka tog Suda), s ciljem eliminiranja diskriminatornih odredbi iz Ustavu BiH.

DODATAK 1 – PREGLED ZAKONODAVNIH AKTIVNOSTI PSBIH U 2017. GODINI

➤ POPIS DONESENIH PRIJEDLOGA ZAKONA U OBA DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH U RAZDOBLJU OD 01.01.– 31.12.2017. GODINE:

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH – Utvrđeno u prijedlogu, 09.12.2015.;

ZD – Usvojeno u različitom tekstu, 30.11.2016.

DN – Usvojeno u različitom tekstu, 15.12.2016.

ZD – Usuglašen, 18.01.2017.

DN – Usuglašen, 01.02.2017.

2. Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH - Utvrđeno u prijedlogu, 29.12.2016.

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 20.04.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 04.05.2017.

3. Zakon o izmjeni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnik Šemsudin Mehmedović, SDA

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 23.03.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 28.09.2017.

4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravi

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH – Utvrđeno u prijedlogu, 11.01.2017.

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 27.07.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 28.09.2017.

5. Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH - Utvrđeno u prijedlogu, 13.06.2017.

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 20.09.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 08.11.2017

6. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj u ZDPSBiH: zastupnik Damir Arnaut

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 26.07.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 07.12.2017

7. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: Upravni odbor UIO / VM BiH

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 14.12.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 07.12.2017.

8. Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjeli prihoda

Predlagatelj: Upravni odbor UIO / VM BiH

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 14.12.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 07.12.2017.

9. Zakon o izmjeni Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: Upravni odbor UIO / VM BiH

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 14.12.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 07.12.2017.

10. Zakon o izmjeni Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnica Maja Gasal – Vražalica

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 13.09.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 22.12.2017

11. Zakon o izmjenama Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnica Maja Gasal Vražalica

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 26.07.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 22.12.2017

➤ **ZAKONI NA USUGLAŠAVANJU U ZAJEDNIČKOM POVJERENSTVU OBA DOMA PSBIH ZA POSTIZANJE SUGLASNOSTI O ISTOVJETNOM TEKSTU ZAKONA, ZAKLJUČNO SA 31.12.2017. GODINE:**

1. Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnik Momčilo Novaković

Dostavljen u proceduru ZD PSBiH: 30.05. 2017.

Predlagatelj u DN PSBiH: Zastupnički dom

Dostavljen u proceduru DN PSBiH: 28.07. 2017.

2. Prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o zaštiti dobrobiti životinja

Predlagatelj ZD PSBiH: zastupnik Predrag Kožul

Dostavljen u proceduru ZD PSBiH: 23.03. 2017.

Predlagatelj u DN PSBiH: Zastupnički dom

Dostavljen u proceduru DN PSBiH: 25.04. 2017.

3. Prijedlog zakona o parlamentarnom nadzoru

Predlagatelj: Privremeno zajedničko povjerenstvo obaju domova Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za pripremu i upućivanje u parlamentarnu proceduru Prijedloga zakona o parlamentarnom nadzoru

Dostavljen u proceduru: 26.05.2017.

➤ **POPIS ODBIJENIH PRIJEDLOGA ZAKONA U OBA DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH U RAZDOBLJU OD 01.01. – 31.12.2017. GODINE:**

1. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH - Utvrđeno u prijedlogu, 18.08.2016.

ZD – Usvojen u prvom čitanju, 30.11.2016.

DN – Nije usvojen u drugom čitanju, 18.01.2017.

2. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH - Utvrđeno u prijedlogu, 07.09.2016.

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 30.11.2016.

DN – Nije usvojen u prvom čitanju, 07.04.2017.

3. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o Javnom radiotelevizijskom sustavu Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnik Mirsad Mešić

ZD – Usvojen po hitnom postupku, 23.03.2017.

DN – Nije usvojen u prvom čitanju, jer Dom je prihvatio negativno Mišljenje nadležnog povjerenstva o načelima Prijedloga ovog zakona, 04.05.2017.

4. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH - Utvrđeno u prijedlogu, 06.04.2017.

ZD – Nije usvojen u prvom čitanju, 10.05.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 07.04.2017.

5. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH - Utvrđeno u prijedlogu, 06.04.2017.

ZD – Nije usvojen u prvom čitanju, 10.05.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 07.04.2017.

6. Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH - Utvrđeno u prijedlogu, 06.04.2017.

ZD – Nije usvojen u prvom čitanju, 10.05.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 07.04.2017.

7. Prijedlog zakona o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH – Utvrđeno u prijedlogu, 06.04.2017.

ZD – Nije usvojen u prvom čitanju, 10.05.2017.

DN – Usvojen u drugom čitanju, 07.04.2017.

8. Prijedlog zakona o dopuni Izbornog zakona Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: zastupnik Denis Bećirović

ZD – Nije usvojen u prvom čitanju, 10.05.2017.

9. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o administrativnim pristojbama

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH - Utvrđeno u prijedlogu, 28.03.2017.

ZD – Nije usvojen u prvom čitanju, 05.07.2017.

DN – Nakon što je zakon odbijen na 49. sjednici ZDPBiH od 05.07.2017. godine, obustavljena je procedura o ovom zakonskom prijedlogu u Domu naroda PSBiH.

10. Prijedlog zakona o dopuni Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: zastupnik Denis Bećirović

ZD – Nije usvojen u prvom čitanju, 20.09.2017.

11. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH; VMBiH - Utvrđeno u prijedlogu, 31.08.2016.

ZD – Usvojen u drugom čitanju, 30.11.2016.

DN – Nije usvojen u prvom čitanju, 19.07.2017.

➤ **POPIS POVUČENIH PRIJEDLOGA ZAKONA U OBA DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH U RAZDOBLJU OD 01.01.- 31.12.2017. GODINE:**

1. Zakon o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 29.03.2017.

Napomena: Obavijest predlagatelja VM BiH o povlačenju Prijedloga zakona iz parlamentarne procedure dostavljena je 07.04.2017. Domu naroda PSBiH i 10.04.2017. Zastupničkom domu PSBiH.

2. Zakon o izmjeni Zakona o sustavu neizravnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 29.03.2017.

Napomena: Obavijest predlagatelja VM BiH o povlačenju Prijedloga zakona iz parlamentarne procedure dostavljena je 07.04.2017. Domu naroda PSBiH i 10.04.2017. Zastupničkom domu PSBiH.

3. Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 29.03.2017.

Napomena: Obavijest predlagatelja VM BiH o povlačenju Prijedloga zakona iz parlamentarne procedure dostavljena je 07.04.2017. Domu naroda PSBiH i 10.04.2017. Zastupničkom domu PSBiH.

4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 29.03.2017.

Napomena: Obavijest predlagatelja VM BiH o povlačenju Prijedloga zakona iz parlamentarne procedure dostavljena je 07.04.2017. Domu naroda PSBiH i 10.04.2017. Zastupničkom domu PSBiH.

5. Prijedlog zakona o Javnom radiotelevizijskom sustavu Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u DN PSBiH: izaslanici Ljilja Zovko, Bariša Čolak, Zdenka Džambas, Martin Raguž i Mario Karamatić

Dostavljen u proceduru: 12.07.2017.

Napomena: Obavijest predlagatelja (izaslanice/izaslanici Kluba hrvatskog naroda u DNPSBiH) o povlačenju Prijedloga zakona iz parlamentarne procedure dostavljena je 28.09.2017. godine.

6. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 26.10.2017.

Napomena: Obavijest predlagatelja VM BiH o povlačenju Prijedloga zakona iz parlamentarne procedure dostavljena je 30.10.2017. godine.

➤ **POPIS PRIJEDLOGA ZAKONA ZA KOJE JE OBUSTAVLJEN ZAKONODAVNI POSTUPAK U PSBiH U RAZDOBLJU OD 01.01.- 31.12.2017. GODINE:**

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Napomena: Nakon što je Vijeće ministara BiH, 29.03.2017. godine dostavilo Prijedlog Zakona o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine, broj 01-02-02-1-860/17., obustavljena je procedura o ovom zakonskom prijedlogu.

2. Zakon o dopuni Zakona o upravi

Predlagatelj: zastupnik Damir Arnaut, SBB BiH

Dostavljen u proceduru: 02.12.2016., te nakon ispravke tehničke greške 06.01.2017.

Napomena: Na 46. sjednici ZDPSBiH, održanoj 31.05.2017., nije usvojeno Izvješće Ustavnopravnog povjerenstva Zastupničkog doma PSBiH , te je sukladno članku 121 stavak (4) Poslovnika ZD PSBiH, obustavljen zakonodavni postupak za ovaj Zakon.

3. Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnici Mirsad Mešić i Denis Bećirović

Dostavljen u proceduru ZDPSBiH: 06.03.2017.

Predlagatelj u DN PSBiH: ZD PSBiH

Dostavljen u proceduru DNPSBiH: 24.03.2017.

Napomena: Na 32. sjednici DN PSBiH, održanoj 28.09.2017. godine, sukladno članku 111. stavak (6) Poslovnika Doma naroda PSBiH, obustavljen je zakonodavni postupak o Prijedlogu ovog zakona.

4. Prijedlog zakona o dopuni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama

Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnici Mirsad Mešić i Denis Bećirović

Dostavljen u proceduru ZDPSBiH: 06.03.2017.

Predlagatelj u DN PSBiH: ZD PSBiH

Dostavljen u proceduru DNPSBiH: 24.03.2017.

Napomena: Kolegij DN PSBiH je na 52. sjednici, održanoj 28.09.2017. godine, sukladno članku 108. stavak (2) Poslovnika Doma naroda PSBiH, a na prijedlog Povjerenstva za financije i proračun Doma naroda PSBiH, donio odluku o obustavljanju zakonodavnog postupka o Prijedlogu ovog zakona.

➤ **POPIS PRIJEDLOGA ZAKONA U PROCEDURI PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH, ZAKLJUČNO SA 31.12.2017. GODINE:**

1. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zaštiti tajnih podataka

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 28.10.2013.

2. Prijedlog zakona o utvrđivanju visine plaće zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnik Milorad Živković

Dostavljen u proceduru ZD PSBiH: 28.02.2014.

Predlagatelj u DN PSBiH: Zastupnički dom PSBiH

Dostavljen u proceduru DN PSBiH: 20.05.2014.

3. Prijedlog zakona o konverziji kredita u švicarskim francima u konvertibilne marke

Predlagatelj: izaslanik Mario Karamatić

Dostavljen u proceduru: 16.09.2015.

4. Prijedlog zakona o neradnim danima u vrijeme vjerskih blagdana u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 28.10. i 10.12.2015.

5. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Broj: 01.02-02-1-93/16 od 5.01. i 17.02.2016.

6. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u DN PSBiH: izaslanici/izaslanice Ljilja Zovko, Bariša Čolak, Zdenka Džambas, Martin Raguž i Mario Karamatić

Dostavljen u proceduru DN PSBiH: 28.04.2017.

Predlagatelj u ZD PSBiH: Dom naroda PSBiH

Dostavljen u proceduru ZD PSBiH: 25.07.2017.

7. Prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o neovisnim i nadzornim tijelima policijske strukture Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 18.07., 22.08., 22.09., 10.11. i 14.11.2017.

8. Prijedlog zakona o dopunama Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnica Aleksandra Pandurević

Dostavljen u proceduru ZD PSBiH: 25.07.2017.

Predlagatelj u DN PSBiH: Zastupnički dom PSBiH

Dostavljen u proceduru DN PSBiH: 20.12.2017.

9. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: zastupnik Borislav Bojić

Dostavljen u proceduru: 13.09.2017.

10. Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 09.08.2017.

11. Prijedlog zakona o dopunama Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 29.09.2017.

12. Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o trošarinama u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnici Salko Sokolović, Senad Šepić i Sadik Ahmetović

Dostavljen u proceduru: 29.09.2017.

13. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnica Aleksandra Pandurević

Dostavljen u proceduru: 09.10.2017.

14. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZDPSBiH: zastupnici Salko Sokolović, Senad Šepić i Sadik Ahmetović

Dostavljen u proceduru: 09.10.2017.

15. Prijedlog zakona o dopunama Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: zastupnik Mirsad Đonlagić

Dostavljen u proceduru: 25.10.2017.

16. Prijedlog zakona o dopunama Zakona o sportu u Bosni i Hercegovini

Predlagatelj: zastupnik Mirsad Đonlagić

Dostavljen u proceduru: 25.10.2017.

17. Prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 30.10.2017.

18. Prijedlog zakona o sprječavanju sukoba interesa u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: zastupnici Borislav Bojić, Hazim Rančić, Jasmin Emrić, Diana Zelenika, Damir Arnaut, Saša Magazinović, Senad Šepić i Maja Gasal-Vražalica

Dostavljen u proceduru: 31.10.2017.

19. Prijedlog zakona o izmjenama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: zastupnici Amir Fazlić, Nermina Kapetanović, Šefik Džaferović, Safer Demirović, Hazim Rančić, Asim Sarajlić i Šemsudin Mehmedović

Dostavljen u proceduru: 15.11.2017.

20. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti osoba koje prijavljuju korupciju u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnice/zastupnici Aleksandra Pandurević, Borjana Krišto i Mirsad Isaković

Dostavljen u proceduru ZD PSBiH: 15.11.2017.

Predlagatelj u DN PSBiH: izaslanici Bariša Čolak, Halid Genjac i Darko Babalj

Dostavljen u proceduru DN PSBiH: 22.11.2017.

21. Prijedlog zakona o osiguranju depozita u bankama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 17.11.2017.

22. Prijedlog zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH i Predsjedništvo BiH

Dostavljen u proceduru: 14.12. i 21.12.2017.

23. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine

Predlagatelj u ZD PSBiH: zastupnici Salko Sokolović, Senad Šepić i Sadik Ahmetović

Dostavljen u proceduru: 14.12.2017.

24. Prijedlog zakona o dopunama Zakona o komunikacijama

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Dostavljen u proceduru: 24.11. i 22.12.2017.

➤ **Amandmani na Ustav Bosne i Hercegovine-u proceduri PSBiH, 31.12.2017.:**

1. Amandman II. na Ustav Bosne i Hercegovine

Predlagatelj: Vijeće ministara BiH

Broj:01-02-01-53/12. od 13.12.2012.

DODATAK 2–OSVRT NA REVIZORSKA IZVJEŠĆA INSTITUCIJA BIH ZA 2016. GOD.:

Od revidirane 74 institucije Bosne i Hercegovine, Ured za reviziju institucija BiH je za njih deset dao mišljenja sa rezervom i skretanjem pažnje, pri čemu je osam institucija dobilo mišljenje s rezervom na usklađenost sa zakonima i propisima, a dvije u odnosu na finansijska izvješća, 40 je pozitivnih mišljenja, uz skretanje pažnje, te 23 čisto pozitivna mišljenja. Uslijed ograničenosti obima revizije o finansijskom poslovanju, s obzirom da nije bilo pristupa svim neophodnim podacima, Ured za reviziju institucija BiH se suzdržao od davanja mišljenja za Obavještajno-bezbjednosnu agenciju BiH (OSA).

Ured za reviziju institucija BiH je institucijama dao 544 preporuke, dok je u izvješćima o reviziji za 2015. godinu data 521 preporuka, uz konstataciju da je stupanj realizacije preporuka za 2016. godinu cca 50-60%, realiziranih i onih čija je realizacija u tijeku. Institucije koje su za svoje poslovanje dobile mišljenje s rezervom, uz skretanje pažnje, u ukupnom izvršenju proračuna institucija BiH sudjeluju sa 68,4%. Ukupno izvršenje proračuna revidiranih institucija za 2016. godinu iznosilo je 891.920.580 KM.

"Stupanj realizacije preporuka koji se kreće od 50-60% i nije dovoljan, posebice s obzirom na to da se uglavnom provode jednostavnije preporuke, koje institucije mogu provesti svaka za sebe. Realizacija preporuka koje zahtijevaju djelovanje i angažman više institucija i dalje je nedostatna", istaknuo je Dragan Vrankić, glavni revizor u Uredu za reviziju institucija BiH, te dodao: "Ove godine posebno želimo istaknuti nalaze i preporuke sustavne prirode od čijeg rješavanja bi korist imao veći broj institucija. Potrebno je naglasiti kako Ured za reviziju ne može biti zadovoljan tek formalnih izvješćivanjem o realizaciji preporuka, jer je cilj izvješća o reviziji da se provedbom preporuka upravljanje javnim financijama unaprijedi, te učini transparentnijim i racionalnijim".

Ured je u 2017. godini uspostavio i na svojoj internetskoj stranici objavio i registar preporuka, koji će se svake godine dopunjavati novim preporukama, te podacima o njihovoj realizaciji, čime Ured nastoji rezultate revizija, približiti velikom broju korisnika, od Parlamentarne skupštine BiH, preko revidiranih tijela i izvršne vlasti, sve do šire javnosti. Samo djelovanjem svih relevantnih aktera - institucija i društva u cijelosti, a na temelju preporuka Ureda za reviziju, može se unaprijediti transparentnost i odgovornost u trošenju javnog novca.

Dom naroda PSBiH je 05. hitnoj sjednici ovog Doma, održanoj, 22.12.2017. godine, usvojio 73 izvješća Ureda za reviziju institucija BiH o reviziji finansijskog poslovanja institucija BiH za 2016. godinu. Na spomenutoj sjednici usvojen je zaključak kojim Dom naroda PSBiH obvezuje vodstva 40 institucija BiH, čije je finansijsko poslovanje u 2016. godini ocijenjeno

revizorskim „pozitivnim mišljenjem uz isticanje predmeta“, što obuhvaća skretanje pozornosti uz pozitivna mišljenja revizora o finansijskim izvješćima i/ili uz pozitivna mišljenja revizora o sukladnosti na poduzimanje svih potrebnih mjera iz nadležnosti svake institucije posebno, kako bi se izbjegle daljnje posljedice identificiranih problema u poslovanju na koje je revizija skrenula pozornost pri isticanju predmeta u „pozitivnom mišljenju“, s ciljem da materijalnost takvih nalaza revizije eventualno ne preraste u kvalifikacije budućih izvješća revizije. Zaključeno je, također, da Vijeće ministara BiH posebnu pozornost posveti preporukama sustavnog karaktera objavljenim u izvješću Ureda za reviziju institucija BiH broj: 01/02/03-04-16-1-798/17. pod nazivom "Godišnje revizorsko izvješće o glavnim nalazima i preporukama za 2016. godinu", a navodimo u nastavku neke od aktivnosti koje treba poduzeti:

- da, sukladno svojoj nadležnosti, pristupi sveobuhvatnom realiziranju preporuka revizije koje su sadržane u Godišnjem revizorskem izvješću o glavnim nalazima i preporukama za 2016. g. i zaduži institucije BiH da svaka iz svoje nadležnosti pristupi realiziranju preporuka revizije.
- od Vijeća ministara BiH traži se da u svoj godišnji program rada za 2018. godinu uvrsti preporuke revizije iz Godišnjeg revizorskog izvješća o glavnim nalazima i preporukama za 2016. godinu, s ciljem određivanja dvije skupine prioriteta: aktivnosti koje je moguće provesti u 2018. godini i aktivnosti koje je moguće pokrenuti u 2018. godini, te njihovog utvrđivanja za planske aktivnosti u godišnjem programu rada za 2018. godinu.
- da Vijeće ministara BiH ponovno pripremi prijedlog zakonskog rješenja ili unutar postojećih rješenja predviđi sankcioniranje voditelja ili ovlaštenih osoba onih institucija koje u razumnom roku ne postupaju po preporukama Ureda za reviziju institucija BiH, odnose ne poduzimaju ni minimalan broj aktivnosti ne realiziranju tih preporuka ili o tome ne informiraju, odnosno ne dostavljaju pravoremeno ili nikako podatke Uredu za reviziju institucija BiH i drugim tijelima koja prate realiziranje revizorskih preporuka ili zaključaka kada se to od njih traži.
- da Vijeće ministara BiH, najkasnije do kraja 2017. godine, razmotri izvješća finansijske revizije za 2016. godinu za Ministarstvo obrane BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Graničnu policiju BiH, Direkciju za koordinaciju policijskih tijela BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Upravu za neizravno oporezivanje BiH, Državnu agenciju za istrage i zaštitu BiH, Agenciju za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH i Tužiteljstvo BiH, te da uspostavi odgovarajući nadzor nad realiziranjem preporuka revizije.

Dom naroda PSBiH je zaključio i to da Ministarstvo obrane BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Graničnu policiju BiH, Direkciju za koordinaciju policijskih tijela BiH, Ministarstvo

sigurnosti BiH, Upravu za neizravno oporezivanje BiH, Državnu agenciju za istrage i zaštitu BiH, Agenciju za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH i Tužiteljstvo BiH, svaka institucija posebno, posveti posebnu pozornost dalnjem jačanju svog sustava unutarnjih kontrola s ciljem povećanja učinkovitosti finansijskog poslovanja i pouzdanosti finansijskih izvješća. Zaključeno je i to da Ministarstvo obrane BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Granična policiju BiH, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Uprava za neizravno oporezivanje BiH, Državna agenciju za istrage i zaštitu BiH, Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH i Tužiteljstvo BiH da svaka institucija pristupi izradi zasebnih programa aktivnosti i mjera na provedbi preporuka finansijske revizije za 2016. godinu, u cilju prevladavanja nedostataka u poslovanju iznesenih u revizorskom izvješću za 2016. godinu, te da pristupi poduzimanju mjera kojima će se zapriječiti ponavljanje istovjetnih nalaza revizije u budućim izvješćima finansijske revizije. Navedene institucije trebaju na svojim internetskim stranicama, najkasnije do 28.02.2018. godine, javno objaviti programe aktivnosti i mjera na provođenju preporuka finansijske revizije za 2016. godinu, a preslike tih programa u istom roku dostave PSBiH.

Također, zaključeno je i da Ministarstvo obrane BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Granična policija BiH, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Uprava za neizravno oporezivanje BiH, Državna agenciju za istrage i zaštitu BiH, Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH i Tužiteljstvo BiH, promptno pristupe evidentiranju poduzetih aktivnosti i mjera na provedbi preporuka iznesenih u revizorskom izvješću Ureda za reviziju institucija BiH za 2016. godinu, te da Povjerenstvu za financije i proračun Doma naroda PSBiH dostave popis poduzetih aktivnosti i mjera, najkasnije do 01. ožujka 2018. godine.

Usvojen je i zaključak da Ministarstvo obrane BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Granična policiju BiH, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Uprava za neizravno oporezivanje BiH, Državna agenciju za istrage i zaštitu BiH, Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH i Tužiteljstvo BiH, svaka institucija zasebno, uvrste preporuke revizije iz Izvješća finansijske revizije za 2016. godinu u svoje godišnje programe rada za 2018. godinu, s ciljem određivanja dvije skupine prioriteta: (a) aktivnosti koje je moguće provesti u 2018. godini, kao i (b) aktivnosti koje je moguće pokrenuti u 2018. godini, te utvrdi obje skupine za planske aktivnosti unutar svakog zasebnog godišnjeg programa rada za 2018. godinu za svih deset navedenih institucija.

Zaključeno je da će, u cilju kontinuiranog provođenja parlamentarnog nadzora, Povjerenstvo za financije i proračun Doma naroda PSBiH šestomjesečno pratiti napredak u provedbi

preporuka danih u izvješćima za Ministarstvo obrane BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Graničnu policiju BiH, Direkciju za koordinaciju policijskih tijela BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Upravu za neizravno oporezivanje BiH, Državnu agenciju za istrage i zaštitu BiH, Agenciju za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH i Tužiteljstvo BiH, te o tome redovito informirati Dom naroda PSBiH¹⁷.

➤ **Najčešći razlozi za mišljenja s rezervom:**

- nepravilnosti i nedostaci u procesu javnih nabavki: nepoštivanje osnovnih principa Zakona o javnim nabavkama u smislu osiguranja pravične i aktivne konkurenčije i u cilju najučinkovitijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom; navođenje tehničkih karakteristika kojima se 'favorizuje' jedan ponuđač, traženje određenih zahtjeva koje mogu ispuniti samo 'određeni dobavljači', nepravilan izbor vrste postupka javne nabavke itd;
- regulatorni okvir koji se odnosi na isplatu policijskog dodatka: bez namjere osporavanja prava na policijski dodatak, ovaj okvir nije usklađen i regulisan na jedinstven način u svim policijskim agencijama na nivou BiH u skladu s odredbama člana 19. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH;
- nepravilnosti i nedostaci u provođenju popisa imovine sredstava i obaveza: popis koji se ne provodi na sveobuhvatan i sistematičan način u skladu s postojećom regulativom, neriješen status imovine u smislu njene procjene i evidentiranja u poslovnim knjigama;
- problemi u realizaciji kapitalnih ulaganja: dugogodišnja nerealizacija odobrenih kapitalnih ulaganja kao i sporost i neefikasnost njihove realizacije, što za posljedicu ima izdvajanje značajnih budžetskih sredstava za zakup i druge troškove.

➤ **Najčešći razlozi za skretanje pažnje u mišljenjima:**

- slabosti sistema internih kontrola: finansijsko upravljanje i kontrola nisu uspostavljeni u skladu s važećim standardima i propisima (Zakon o finansiranju institucija BiH), sporost u implementaciji i uspostavi interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji;
- neriješena pitanja mandata rukovodilaca kao i članova upravnih i nadzornih odbora: imenovanje vršilaca dužnosti i nastavak rada poslije isteka mandata, a da prethodno nisu regulisana prava i obaveze u takvom mandatu, pitanje nastavlja li rukovodilac u svojstvu v.d. raditi u punom kapacitetu ili ograničenom obimu;
- pitanje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta koji nisu u skladu s odlukama VM-a - sporost kod usaglašavanja istih sa Odlukom o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije tijela uprave BiH i Odluke o razvrstavanju radnih mesta i kriterijima

---

¹⁷ Zastupnički dom PSBiH je usvojio gore navedene zaključke Povjerenstva za financije i proračun prilikom rasprave o izvješćima Ureda za reviziju institucija BiH o finansijskoj reviziji institucija na državnoj razini na nastavku 55. sjednice tog Doma, koja je održana, 31.01.2018. godine.

za opis poslova radnih mesta u institucijama Bosne i Hercegovine;

- nepostojanje pojedinih podzakonskih propisa, pravila i procedura kao i činjenica da postojeća pravila i procedure potrošnje i ponašanja nisu dovoljno jasna i precizna tj. kreirana su na takav način da ostavljaju prostor za dvosmisleno i slobodno tumačenje i nemamjensko korištenje javnih sredstava;
- netransparentno zapošljavanje kroz dugoročno angažovanje zaposlenih putem ugovora o djelu i ugovora na određeno vrijeme, dugogodišnje obnavljanje ugovora kao i netransparentno izvještavanje o učincima rada, neosiguravanje dosljedne primjene propisa iz domene zapošljavanja kod zapošljavanja na određeno vrijeme te broj zaposlenih veći od broja zaposlenih odobrenim Zakonom o budžetu;
- neekonomično korištenje službenih vozila - nedovoljno jasna i precizna pravila korištenja i upotrebe službenih vozila kao i neurednost evidencija o korištenju službenih vozila, što sve skupa generiše nemamjensko trošenje javnih sredstava;
- problemi koji se tiču transparentnosti i racionalnog trošenja javnih sredstava pri čemu se posebno ističu troškovi/rashodi gdje je tanka nit između privatne i javne upotrebe (korištenje služenih automobila, troškovi reprezentacije i telefona, putnih troškova itd.);
- problemi u domenu efikasnosti naplate prihoda i slabosti koje se odnose na kontrolu naplaćenih prihoda;
- troškovi vezani za sudske sporove uzrokovanim neblagovremenom reakcijom mjerodavnih institucija u smislu unapređenja propisa koji uzrokuju određene sporove kao i neposvećivanje dovoljno pažnje analiziranju uzroka sporova i posljedica nastalih gubljenjem tih sporova u institucijama BiH, što sve ukazuje na manjak odgovornosti i domaćinskog odnosa prema javnim sredstvima. Također, ne postoji mehanizam za utvrđivanje odgovornosti za štete nanesene institucijama, odnosno budžetu BiH;
- slabosti IT sistema: revizijom IT sistema utvrđeno da srodni sistemi nisu integrirani, niti interoperabilni, da u dosta slučajeva nema automatizovane razmjene podataka između sistema, nije u primjeni elektronski potpis, nema planova razvoja, niti planova sigurnosti sistema, provođenju projekata ne prethode analize o stvarnim potrebama, nabavke sistema i usluga održavanja često nisu efikasne, zajednički resursi e-vlada sistema se ne koriste u cijelosti, itd.

➤ **Institucije koje su doobile mišljenje s rezervom uz skretanje pažnje:**

1. Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH

Osnova za mišljenje s rezervom na usklađenost sa zakonima i propisima

1. Realizacija Projekta izgradnje zgrade sjedišta Agencije ne realizuje se planiranim dinamikom, u skladu sa zadanim regulatornim okvirom - zakonom i odlukom o višegodišnjim

kapitalnim ulaganjima.

U domenu usklađenosti sa odgovarajućim zakonima i propisima, Agenciji je skrenuta pažnja na:

- činjenicu da organizacija interne revizije nije izvršena u skladu s legislativom koja reguliše navedeno područje.

2. Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH

Osnova za mišljenje s rezervom na usklađenost sa zakonima i propisima

1. Ne osporavajući pravo na policijski dodatak, Ured za reviziju je uočio dugogodišnju praksu isplate policijskog dodatka na osnovu pojedinačnih rješenja koje donosi direktor Direkcije u skladu s odredbama Odluke Vijeća ministara BiH o preuzimanju poslova, objekata, sredstava za rad i zaposlenih između Ministarstva sigurnosti BiH, Državne agencije za istrage i zaštitu i Direkcije. Način isplate policijskog dodatka je, međutim, potrebno uskladiti i regulisati na jedinstven način u svim policijskim agencijama na nivou Bosne i Hercegovine, u skladu s odredbama člana 19. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH.

1. Nisu preduzete odgovarajuće aktivnosti u procesu popisa stalne imovine, kako je to definisano odredbama Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH, a što u konačnici dovodi u pitanje tačnost određenih pozicija iskazanih u finansijskim izvještajima.

U domenu usklađenosti s odgovarajućim zakonima i propisima, Direkciji je skrenuta pažnja na:

- potrebu donošenja pravnog okvira za provođenje aktivnosti zaštite osoba, objekata i dr., kao i prisutne slabosti i nedostatke u procesu javnih nabavki.

3. Državna agencija za istrage i zaštitu

Osnova za mišljenje s rezervom na usklađenost sa zakonima i propisima

1. Isplata dodatka na plaću policijskih službenika je vršena u 2016. godini, kao i u ranijim godinama, iako nije usvojen podzakonski akt koji reguliše to pitanje, a što je zahtjev iz člana 19. stav 4. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.

U domenu usklađenosti sa odgovarajućim zakonima i propisima, Državnoj agenciji za istrage i zaštitu je skrenuta pažnja na:

- nedostatke i slabosti u procesu provođenja postupaka javnih nabavki;
- neefikasnost glede implementiranja odredbi člana 24. stav 1. tačka j) Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine, a koja se odnosi na provođenje nabavki za određenu opremu za policijska tijela u BiH - pitanje zajedničkih nabavki.

4. Granična policija BiH

Osnova za mišljenje s rezervom na usklađenost sa zakonima i propisima

1. Isplata dodatka na plaću policijskih službenika je vršena u 2016. godini, kao i u ranijim godinama, iako nije usvojen podzakonski akt koji reguliše to pitanje, a što je zahtjev iz člana 19. stav 4. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.
2. Nepravilnosti i nedostaci uočeni pri provođenju postupka nabavke usluga održavanja vozila i druge slabosti u procesu javnih nabavki.

U domenu usklađenosti sa odgovarajućim zakonima i propisima, Graničnoj policiji je skrenuta pažnja na:

- nedostatke i slabosti konstatovane pri provođenju postupka javnih nabavki službenih vozila;
- neefikasnost u pogledu provođenja odredaba člana 24. stav 1. tačka j) Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi Bosne i Hercegovine, a koja se odnosi na provođenje zajedničkih nabavki za određenu opremu za policijska tijela u BiH.

5. Ministarstvo sigurnosti BiH

Osnova za mišljenje s rezervom na usklađenost sa zakonima i propisima

1. Slabosti i nedostaci u procesu javnih nabavki.

U domenu usklađenosti s odgovarajućim zakonima i propisima, Ministarstvu je skrenuta pažnja na:

- kašnjenje u unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH;
- neriješeno pitanje isplate policijskog dodatka i pitanje zajedničkih nabavki određene opreme za policijska tijela Bosne i Hercegovine;
- slabosti sistema internih kontrola u procesu upotrebe službenih vozila i u procesu angažmana osoblja na osnovu ugovora o djelu;
- slabosti u funkcionisanju AFIS i TETRA sistema.

6. Ministarstvo odbrane BiH

Osnova za mišljenje s rezervom za finansijske izvještaje

1. Popis sredstava, potraživanja i obaveza nije u cijelosti izvršen u skladu s važećim propisima;
2. Dio pokretne perspektivne vojne imovine koja nije vrijednosno evidentirana u poslovne knjige Ministarstva, s obzirom na to da proces procjene imovine još uvijek nije završen.

U odnosu na finansijske izvještaje, Ministarstvu je skrenuta pažnja na:

- slabosti kod realizacije novčanih i evidentiranja nenovčanih (naturalnih) donacija;
- neriješeni status nepokretne i pokretne neperspektivne vojne imovine koja dodatno opterećuje budžet Ministarstva, čije rješavanje nije u njegovoj nadležnosti;
- dio koji se odnosi na potencijalne obaveze u vezi sa sudskim sporovima.

U domenu usklađenosti sa odgovarajućim zakonima i propisima, Ministarstvu je skrenuta pažnja na:

- slabosti sistema internih kontrola vezano za procedure javnih nabavki u pogledu sistemskih slabosti i propusta prilikom sačinjavanja tenderske dokumentacije.

7. Ministarstvo vanjskih poslova BiH

Osnova za mišljenje s rezervom za finansijske izvještaje

1. Popisom sredstava i obaveza nisu usaglašena stvarna stanja sa stanjima u Glavnoj knjizi, tako da nismo u mogućnosti potvrditi tačnost finansijskih izvještaja u dijelu potraživanja, obaveza i stalnih sredstava Ministarstva.

U odnosu na finansijske izvještaje, Ministarstvu je skrenuta pažnja na evidentiranje izdataka za tekuće održavanje na poziciju kapitalnih izdataka kao investiciono održavanje zgrada.

U domenu usklađenosti sa odgovarajućim zakonima i propisima, Ministarstvu je skrenuta pažnja na:

- neusklađenost Pravilnika o sistematizaciji i unutrašnjoj organizaciji sa zahtjevima koje propisuje regulatorni okvir za uspostavu Jedince interne revizije u Ministarstvu, kao i s Odlukom o razvrstavanju radnih mesta i kriterijima za opis poslova radnih mesta u institucijama i Odlukom o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije tijela uprave BiH;
- nedostatke i slabosti u postupcima javnih nabavki;
- potrebu intenziviranja aktivnosti na uspostavi sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- neprovođenje aktivnosti na donošenju Zakona o vanjskim poslovima u domenu u kojem je nadležno Ministarstvo.

8. Tužilaštvo BiH

Osnova za mišljenje s rezervom na usklađenost sa zakonima i propisima

1. Slabosti i nedostaci u procesu javnih nabavki.

U odnosu na finansijske izvještaje, Tužilaštvu je skrenuta pažnja na:

- dio obaveza za usluge ekshumacija koje nisu evidentirane u tekućoj godini, zbog nedostajućih sredstava, o čemu je Tužilaštvo izvještavalo mjerodavne institucije;
- sudske sporove iz radnih odnosa.

9. Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH

Osnova za mišljenje s rezervom na usklađenost sa zakonima i propisima

- Nepravilnosti i nedostaci uočeni u procesu javnih nabavki koji se ogledaju u načinu sastavljanja tenderskih dokumentacija i ostalim uočenim slabostima.

U domenu usklađenosti sa odgovarajućim zakonima i propisima, Vijeću skrenuta pažnja na:

- isplate naknada za rad i putnih troškova za članove Vijeća u punovremenom radnom angažmanu u Vijeću.

U odnosu na finansijske izvještaje, Vijeću je skrenuta pažnja na:

- činjenicu da nije realizovan Zaključak Vijeća ministara BiH o povratu pozajmice.

10. Uprava za indirektno oporezivanje

Osnova za mišljenje s rezervom na usklađenost sa zakonima i propisima

1. Namjenska sredstva za nabavku i opremanje objekta za Glavni ured i Regionalni centar u Banjoj Luci u iznosu od 37.900.000 KM nisu realizovana u skladu s planiranim i odobrenom dinamikom po Zakonu o budžetu institucija BiH od 2012. do 2016. godine i odlukama o višegodišnjim kapitalnim ulaganjima za 2012., 2013. i 2015. godinu, niti su preduzete aktivnosti u cilju rješavanja ove nabavke tokom 2016. godine.

U domenu usklađenosti sa odgovarajućim zakonima i propisima, Upravi skrenuta pažnja na:

- činjenicu da je Uprava, premda u manjem obimu u odnosu na prethodnu godinu, imala veći broj zaposlenih tokom 2016. godine od broja zaposlenih odobrenih budžetom za 2016. godinu, što je imalo za posljedicu stvaranje većih obaveza za bruto plaće i naknade troškova zaposlenih od iznosa koji je prethodno odobren za ove namjene u budžetu;
- činjenicu da Upravni odbor Uprave nije u roku od 90 dana uskladio interni akt koji reguliše isplatu naknada članovima Upravnog odbora sa Zakonom o dopunama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, tako da i visina primanja članova Upravnog odbora Uprave nije usklađena sa navedenim Zakonom;
- konstatovane slabosti i nedostatke u procesu javnih nabavki u dijelu koji se odnosi na procjenu potrebnih sredstava za nabavku softvera.

DODATAK 3 - PROVEDBA AKCIJSKOG PLANA REFORMSKE AGENDE NA DRŽAVNOJ RAZINI:

Akcioni plan za implementaciju Reformske agende na razini Vijeća ministara BiH sadrži ukupno 34 mjere. Zaključno sa 31.12.2017. godine, u potpunosti je realizirano 19 mjer.

➤ **Mjere koje su u potpunosti realizirane - 19 mjer:**

1. Formirati interresornu radnu grupu sa svih nivoa (BiH i entiteti) koja će definisati modalitete razmjene podataka - Ova mjera se računa kao završena (grupa je formirana), a u sklopu toga provodimo praćenje obima razmjene podataka i provođenje postupke naplate poreza kao rezultat razmijenjenih informacija.
2. Mjera pod 6 u akcionom planu - Utvrditi ukupan fond plaća u javnom sektoru, odnosno institucijama BiH, te podmjere (6.1) Priprema i usvajanje Prijedloga Zakona o budžetu institucija BiH godinu koji sadrži član o kontroli i ograničenju novog zapošljavanja i (6.2) Izrada i usvajanje metodologije za ograničenje plaća u javnom sektoru na održivoj osnovi.
3. Mjera pod 7 u AP - Odrediti, održavati i objaviti strategije javnog duga i analize održivosti duga na državnom i entetskem nivou i prateće podmjere (7.1) Usvajanje kalendara razmjene podataka potrebnih za pripremu Srednjoročne strategije upravljanja dugom BiH i (7.2) Odrediti, održavati i objaviti strategije javnog duga i analize održivosti duga na državnom i entetskem nivou.
4. Osiguranje pune podrške uspješnoj realizaciji provođenja Odluke o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama BiH
5. Usvajanje Zakona o carinskoj politici
6. Sveobuhvatno mapirati parafiskalne namete (i nametnuti moratorijum za nove) – ovu mjeru brojimo kao završenu, iako je izvršeno mapiranje, ali nije bilo aktivnosti na usklađivanju sa entitetima. Vrsta parafiskalnih nameta na državnom nivou je različita od entetskih (razne takse), dok je kod entiteta glavni prihod dozvole i saglasnosti (u skladu sa nadležnostima).
7. Usvojiti Strategiju i Akcioni plan reforme sektora pravde u BiH.
8. Uspostaviti efikasnu prevenciju korupcije i sukoba interesa u pravosuđu – ovo je niz mjeru koje je proveo VSTV kroz obuke, uspostavu registra i donošenje pravilnika.
9. Propisati objektivne kriterije za imenovanje nosilaca pravosudnih funkcija radi povećanja profesionalizma i integriteta – VSTV je donio niz pravilnika.
10. Usvojiti mjere integriteta pravosudnog sistema u BiH – isto kao prethodna mjeru (pravilnici)
11. Usvojiti nova pravila disciplinskog postupka i uvesti nove disciplinske mjeru (isto kao prethodna mjeru)

12. Izvršiti procjenu rada policijskih agencija s ciljem unaprjeđenja integriteta policijskih agencija na svim nivoima – gotovo sve policijske agencije su napravile procjenu, mjeru računamo kao završenu.
13. Unaprijediti regionalnu i međunarodnu policijsku saradnju – završeno kroz usvajanje pravilnika i niza procedura.
14. Potpisati Operativni sporazum sa EUROPOL-om
15. Usvojiti Strategiju i Akcioni plan za prevenciju i borbu protiv terorizma (2015-2020)
16. Usvojiti Strategiju za integrisano upravljanje granicom
17. Zamrznuti ukupan fond plata u javnom sektoru do donošenja revidiranog sistema određivanja plata na osnovu vrijednosti
18. Osiguranje pune podrške uspješnoj realizaciji popisa stanovništva, domaćinstava i stanova uz puno poštovanje odredbi Zakona o popisu stanovništva, podzakonskih propisa i evropskih statističkih standarda u popisnim aktivnostima.
19. Povećati akcize na gorivo.

➤ **Mjere koje se provode kontinuirano – 8 mjera:**

1. Znatno poboljšati razmjenu podataka između četiri poreske uprave - Praćenje obima razmjene podataka
2. Predložiti povećana ovlaštenja za poreske organe i modalitete korisne saradnje
3. Pripremiti i provesti poresku reviziju i inspekciju na osnovu rizika na svim nivoima
4. Unaprjeđenje korištenja međunarodne ekomske pomoći
5. Unaprjeđenje saradnje između policijskih agencija na svim nivoima
6. Niz mjera iz oblasti borbe protiv korupcije – „glavna“ mjera je „Uspostaviti efikasne strukture za prevenciju i nadzor borbe protiv korupcije na svim nivoima“, a podmjere obuhvataju: (11.1) Uspostaviti komunikaciju, saradnju i koordinaciju između APIK-a i svih tijela za suzbijanje korupcije; (11.2) Ustanoviti potrebe tijela za suzbijanje korupcije u BiH u skladu sa njihovim nadležnosti, (11.3) Izraditi odgovarajuće programe obuka za članove tijela za suzbijanje korupcije u BiH i provoditi obuke; (11.4) Ustanoviti potrebe institucija sa protivkoruptivnim nadležnostima na nivou državnih organa; (11.5) Osigurati administrativne, finansijske i institucionalne kapacitete institucija sa protivkoruptivnim nadležnostima na državnom nivou
7. Implementacija Sporazuma o razmjeni elektronskih podataka između policije i tužilaca
8. Formirati radnu grupu za praćenje obaveza iz FATF Akcionog plana, učešća na sastancima i podnošenje Izvještaja o napretku iz Akcionog plana prema FATF i izvršavati obaveze iz FATF Akcionog plana.

➤ **Mjere koje, zaključno sa 31.12.2017. godine, nisu bile realizirane – 7 mjera:**

1. Povećati akcize na duhan i alkohol u korist stabilizacije zdravstvenih sektora entiteta i kantona.
2. Donijeti nove zakone iz finansijskog sektora usklađene sa direktivama EU i Uslovima iz Bazela Ovdje se misli na izmjene i dopune Zakona o Agenciji za osiguranje depozita – entiteski zakoni o bankama i agencijama za bankarstvo iz ovog „paketa“ su već usvojeni.
3. Planirati e-usluge za PDV i porez na dohodak – Kod ove mjeru ostvareni su preduslovi (usvajanje pravilnika o Ministarstva prometa i komunikacija), ali UIO nije pokazala napredak u aktivnostima na uvođenju e-usluge.
4. Unaprijediti pravni okvir kojim se reguliše oduzimanje nelegalno stečene imovine, pranja novca i povrat, uključujući poboljšanje procedure prodaje zaplijenjene imovine
5. Uskladiti pravni i regulatorni okvir u oblasti pranja novca i finansiranja terorizma radi ispunjenja zadataka iz FATF Akcionog plana .
6. Usvojiti inoviranu Strategiju reforme javne uprave koja će biti zasnovana na ključnim principima reforme javne uprave - Ovaj posao je u toku.
7. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima. (kraj)